

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 1 Din 2-50, veliki
po 1 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Za naročila se ne vračajo, ne frankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Janko Jovan:

Delu za narod - čast!

Nepobitna resnica je, da smo spremljali poslovanje narodne skupščine vrsto let s precejšnjo nezadovoljnostjo, ker smo bili vajeni v belgrajskem parlamentarizmu oparovati le neprestane strankarsko-politične boje, ki jih je v gotovih časih prekinila vladna kriza. Slovensko delegacijo smo videli dolgo časa v opozicijskem taboru, ki je pač odkrivala javno pogrešna pota naših vlad in naše narodne skupščine, a dolgo ji ni bila dana prilika pokazati narodu slovenskemu sadove pozitivnega dela. Kljub čakajoči in odlašajoči politiki SLS slovenski narod isti ni odtegnil zaupanja, temveč je v dveh volitvah narodne skupščine odločno pokazal kakih zastopnikov si želi. Ko je SLS smatrala, da so razmere za njeno pozitivno delo v vladi in parlamentu podane, ni odlašala več, temveč stopila v vlado, da se oddolži narodu za njegovo zaupanje. Komaj pa je par mesecev v vladi, že je s svojim smotrenim delom dokazala, da je bilo zaupanje naroda v njo opravičeno.

Po vstopu SLS v vlado so očitali njeni politični nasprotniki, da se je zadovoljila z menj važnimi ministrstvi, a drugim je bilo jasno že tedaj, da so uprav socialno skrbstvo, poljedelstvo in ministrstvo za javne gradbe resori, katerih delokrog se dajo prenesti na oblastne samouprave. S stališča narodne samouprave je bila že sama izbira ministrstev posrečena. S prevzemom gotovih ministrstev, pa naravno vplivno delovanje na druge resore ni bilo omejeno, kakor so ministri SLS doslej dovolj jasno dokazali.

Ob vstopu SLS v vlado, je bil državni proračun za leto 1927-28 izgotovljen in čas za sprejetje istega zelo kratko odmerjen. Misliti na sesavo novega proračuna bi značilo preiti v ex lex stanje, kar pa je vlada pod vsakim pogojem morala preprečiti. Edina možnost doseči kaj uspešnega preko tega, kar je bilo že v proračunu odločeno, so bili amandmani. Kako veliko pa je dosegla naša delegacija z njimi, je odkrilo javnosti naše časopisje. Poleg amandmanov k proračunu se nam skoro dnevno javljajo novi uspehi iz raznih resorov vlade. Obrazložiti vse uspehe, ki jih je dosegla v vladi doslej SLS, bi bilo preobširno, vled česar naj omenim samo tiste, ki jih je objavil včerajšnji »Slovenec«.

Financiranje samouprav.

V zmislu vidovdanske ustave so se izvršile letos po vsej državi volitve v oblastne skupščine. Te skupščine pa bi imele biti, kakor je vse izgledalo, mrtvorojeno dete, ker niso imele življenjske moči, to je finansijskih sredstev. Edina možnost vzpostave oblastnih skupščin k poslovanju je bila naložitev novih davčnih doklad. Kaj bi pomenila za Slovenijo uvedba novih davčnih bremen, ako bi oblastna samouprava ne dobila drugih finansijskih sredstev, nam v kričeči luči odkriva poročilo Trgovske zbornice za leto 1926. Na direktnih davkih je plačala Slovenija v letu 1925 Din 338.756.494.17 in v letu 1926 Din 277.008.759.97 in se je v letu 1926 nič manj kot v 19.482 slučajih izvršil v svrhu izterjanja davkov rubež ter so bile 131 davkoplačevalcem prodane nepremičnine. Ali naj se na po davkih tako preobloženo Slovenijo nakladajo nova bremena, ali pa naj samouprave same po sebi zaspe; od tega dvojnega eno bi bilo tretja voliti, ako bi te prekerne situacije ne rešila SLS. V zmislu amandmanov, ki jih je priporočila delegacija SLS, se pooblašča vlada prenesti gotov delokrog iz posameznih resorov na oblastne samouprave in jim za poslovanje dati na razpolago potrebna finansijska sredstva. Na kak način pa se ima to izvršiti, to je stvar vlade. Vemo, kako je bilo doslej pri nas s takimi pooblastili; včasih so se izvršile obljube, včasih ne, včasih pa, če so se izvršile, so se izvršile tako, da z izvršitvijo nikdo ni bil zadovoljen. Način izvršitve zavisi od delavnosti in vztrajnosti resornih ministrov. SLS ni čakala. Včerajšnji »Slovenec« poroča, da sta ministri za poljedelstvo dr. Kulovec in minister za socialno politiko dr. Gosar dne 8. aprila imela dolgo konferenco s finančnim ministrom B. Markovičem ter dosegla z njim načelen sporazum o financiranju samouprav. Ta uspeh je neprecenljive vrednosti za Slovenijo in ga mora vsak odkritorski Slovenec z veseljem pozdraviti. Niso še znane posameznosti sporazuma, a sodeč po dosedanjih uspehih naših ministrov, smemo z gotovostjo pričakovati, da je sporazum preudarjen in bo brez dvoma v veliko korist naše ožje domovine.

Ostvaritev zveze Slovenije z morjem.

Bodočnost naše države je tako v strateškem kakor tudi narodnogospodarskem pomenu železniško omrežje. Leta in leta se delajo načrti za izpeljavo jadranske železnice in razširitev našega železniškega omrežja sploh. Vsa dela pa so naletela vedno na nepremagljive težave. Naši trgovini tako izvozni kakor uvozni je bilo skoro edino naravno izhodišče na morje Trst, tedaj mesto v državi, ki je vse prej kot naša iskrena prijateljica. So botni »Slovenec« poroča razveseljujočo novico, da se je izvršila v New Yorku emisija drugega dela Blairvega posojila, ki prinaša naši državi 30 milijonov dolarjev in se bo porabilo za zgradbo železnic. Olenem s to vestjo pa se nam javlja, da je ministrski svet sklenil pričeti še letos z gradbo treh novih železniških zvez v Sloveniji, med temi z gradbo železnice, ki bo vezala Slovenijo z morjem. To je uspeh naših ministrov, uspeh, ki nas približuje uresničenju naših dolgoletnih želja. Tudi ta uspeh moramo s hvaležnostjo registrirati kot uspeh naše delegacije v vladi.

Ljubljanska borza je dobila pravico trgovati z devizami.

O pomenu trgovanja naše borze z devizami sem že pred par leti obširneje pisal. Milijarde dinarjev potrebuje vsako leto slovenska trgovina in industrija za izvoz in uvoz. Bili smo prisiljeni vse svoje potrebščine na devizah kiti na zagrebški borzi. Vsa prizadevanja gospodarskih in političnih organizacij, da se dovolj ta panoga trgovanja tudi ljubljanski borzi, so bila doslej brezuspešna. Kar pa se doslej ni dalo doseči, to je doseženo sedaj, kajti trgovinsko ministrstvo je v soglasju s finančnim ministrom izdalo ljubljanski borzi pravico za trgovino z devizami. Tako je SLS, ki se je cele štiri leta borila za to pravico, ki osvobaja slovensko trgovino — tako blagovno kot denarno — ter jo oprošča odvisnosti od Zagreba, ki je doslej zaslužil od slovenske trgovine na prodaji deviz težke milijone. Slovenska trgovina in slovenski denarni zavodi morajo z veseljem pozdraviti ta veliki uspeh SLS.

Železen most v Medvodah.

Minister za javna dela inž. Dušan Sernec je dovolil 8. aprila iz reparacij železno konstrukcijo za most v Medvodah. Ogromne vrednosti prihajajo vsako leto v državo iz vojnih reparacij. Vse te dobave pa so, razven za železnice in pošte, prihajale doslej skoro izključno v prid predvojne Srbije. Slovenija je bila od teh dobav izključena. S svojim ukrepom se je oddolžil minister za javna dela Sloveniji, ki je bila po povodni hudo prizadeta. Tudi ta uspeh SLS bo slovenski narod s hvaležnostjo sprejel.

Omenil sem v naglici uspehe SLS, ki so nam bili javljeni v enem dnevu in ki nam dokazujejo, da smemo biti z delovanjem naše delegacije zadovoljni. To so uspehi, ki nimajo nikake zveze s strankarsko-političnim bojem, a so uspehi, ki bodo še poznil rodovom pričali o delu Slovencev za svojo domovino.

»Izjemno« stanje Slovenije.

v Zagreb, 9. aprila. (Izv.) Današnje poročilo »Slovenca« o uspehih SLS v Belgradu, je povzročilo povsod živahne komentare. Splošno se poudarja, da je dr. Korošcu tekom dveh mesecev, odkar je stopil v vlado, uspelo doseči za Slovenijo ugodnosti, katerih Radić za Hrvatsko ni mogel pridobiti, ko je bil na vladi poldrugo leto. — Današnji »Večec« prinaša v posebnem brzojavu iz Belgrada vest o uspehih slovenske parlamentarne delegacije. Pravi, da dobiva Slovenija polagoma posebno pozicijo v državi.

Beležimo to vest z najostrejšim protestom. Časopisje, ki se drzne donuncirati Slovenijo, da dobiva »izjemno« stalšče, ki dela najhujšo krivico. Če naš narod dobiva malenkostno odškodnino za vse gorje, ki ga je prenašal sedem let, če se nam popravljajo nekatere krivice, ki so nam jih prizadevali sedem let in pod katerimi smo skoraj izkrevavili, ali je to izjemno stališče? Kje pa je to časopisje, ki dano vihti kopja proti nam, bilo tedaj, ko smo plačevali največji davek v celi državi, ko je bilo pri nas največ konkurzov, največ rubežni, samo radi davka in gospodarske politike, ki je Slovenijo tiščala k tlem? Tedaj ni bilo nobenega »Večera«, ki bi bil napisal le en sam stavek v obrambo našega golega življenja, ki nam je samo še oslalo.

Nezaslišani napadi dr. Žerjava na Slovenijo

DR. ŽERJAVOV CLANEK V »REČI«. — DR. ŽERJAV »EDINA OPORA DRŽAVNEGA REDA«. PROTI SAMOUPRAVAM.

NAŠE PROTESTNE UGOTOVITVE.

Belgrad, 9. aprila. (Izv.) V današnji »Reči« priobčuje dr. Gregor Žerjav uvodnik pod naslovom: »Izjemno stanje v Sloveniji«. Članek je zelo zanimiv, ker se dr. Žerjav v njem pritožuje proti sedanjemu režimu, da ima na vseh črtah v Sloveniji moč Slovenska ljudska stranka oz. kakor jo imenuje dr. Žerjav, klerikalna stranka. — Najbolj zanimivo je to, da dr. Žerjav protestira proti premestitvi nekaterih uradnikov, ki so bili znani njegovi strankarji.

Med drugim piše tudi o fin. delegatu in pravi: Fin. minister je odpoklical fin. delegata v Ljubljani, ki je osem let potrpežljivo prenašal ves odium državnega fiskusa in krutih odredb svojega ministra. Odpoklical ga je ne iz stvarnih potreb, nego da bi šli klerikalci pred ljudstvo in se pohvalili, da so odstranili visokega uradnika.

To zaigovarjanje finančnega delegata dr. Savnika, katerega metode v Sloveniji so dobro znane, s strani Žerjava je več kot značilno.

Nadalje se dr. Žerjav pritožuje proti imenovanju novih prosvetnih referentov, nato pa preide na samouprave, ter pravi:

»Vse samouprave so se izročile v roke klerikalni stranki. Notranji minister je z eno potezo svojega peresa prenesel celo vrsto svojih kompetenc, ki se tičejo samoupravnih cestnih odborov, na oblastni odbor, dasiravno bi se iste prav lahko izročile direktno škofu ali klerikalnemu izvršilnemu odboru. Cestni odbori so važna samoupravna telesa. Bili so zakonito izvoljeni in konstituirani. Ker pa v njih klerikalci nimajo večine, se morajo razpustiti. Ta nastop notranjega ministra je nezakonit, toda zdi se, da vlada v Sloveniji izjemno stanje. Z nezakonito uredbo je notranji minister izročil nadzorstvo nad občinami oblastnemu odboru. Občinam, ki so v rokah SDS, se preti z razpustitvijo«. Navaja slučaj v Celju. Nato prehaja na spremembo volivnega reda, radi katere ne bo mogoče v Ljubljani dobiti sposobne občinske uprave. Govori o trgovski zbornici in pravi, da bodo v njej odsele imeli glavno besedo klerikalni kmetje in branjevi. Od 1. februarja, pravi dr. Žerjav, držijo klerikalni svetje oblast v rokah. Iz tega zaključuje dr. Žerjav, da se nacionalni elementi v Sloveniji ravnotako preganjajo, kakor so se preganjali pod Avstrijo. Končno izraža svoje prepričanje, ki diši po znanih njegovih metodah, da so v Sloveniji samo tri elementi za državo in da so to najboljši elementi, ki se sedaj preganjajo na korist pokvarjenih, in da vlada izgublja popolnoma z vidika, da Sloveniji ubija redki kapital, ki je prva in edina opora državnega reda.

Ta dr. Žerjavova jadikovanja se v glavnem niso opazila, ker »Reč« malokdo čita, razen poklicnih politikov. V kolikor so jo čitali, so na to Žerjavovo jeremiado odgovorili, da so Žerjavove metode znane in da se ne sme pritoževati, če se sedaj kakšne krivice popravijo, posebno krivice, ki so jih eksponenti samostojnih demokratov izvajali v

Sloveniji osem let. Posebno je značilno zavzemanje za finančnega delegata.

Dr. Gregor Žerjav se poslužuje svojih starih metod, ki smo jih v našem listu že opetovano primerno kvalificirali. Postavil se je v vrsto tistih hujšakcev z juga, ki razširjajo tatarske vesti o izjemnem stanju v Sloveniji in hočejo za vsako ceno preprečiti, da bi se nadaljevalo sanacijsko delo, ki bi rešilo Slovenijo gospodarskega poloma, v katerem je že stala skoro z obema nogama.

Dr. Gregor Žerjav je zgrabil še drugi strup proti Sloveniji, ki po njegovi sodbi sigurneje učinkuje. On piše o sebi in svojih kot kapitalu, ki je prva in edina opora državnega reda v Sloveniji. Ne smemo zapisati, kam merijo te besede. Pač pa ugotavljamo:

1. Vlada Uzunović-Korošec še v Sloveniji ni izvršila nobenega protizakonitega dejanja. PPZ režim pa jih je povzročil nebroj.

2. Sedanja vlada razen par najvišjih, ni prestavila nobenega državnega uradnika v Sloveniji. Tistih par najvišjih uradnikov, ki so prišli na svoja mesta kot politiki SDS in SKS, so bili prestavljeni tako, da se jim položaj ni poslabšal.

3. Pri okrajnih glavarstvih in drugih javnih uradih se ni izvršila sploh nobena prestava ali izprememba.

4. Sedanja vlada ni razpustila nobenega občinskega zastopstva razen v Celju, ker je bil občinski svet za delo nezmožen. Ta razpust so pa poleg SLS odločno zahtevali tudi radikali.

5. V cestnih odborih je povzročil nezakonito stanje režim SDS in je bilo brezpogojno potrebno, da se ta krivica popravi.

Naigrša je insinuacija, da je v Sloveniji samo toliko narodnih in državotvornih, kolikor je pristašev SDS, in da je radi državnih interesov potreba toliko v Sloveniji ščititi. Ugotavljamo:

Jutrovski režim je bil režim stoterih persekucij dobrega, vestnega in domoljubnega državnega uradništva.

Jutrovski režim je bil režim preganjanj, režim nezakonitosti.

Pod jutrovskim režimom je izginila javna varnost in svoboda prepričanja v Sloveniji.

Pod tem režimom je v slovenskem narodu padla vera v državo, ta režim je uničeval ljubezen do domovine in njenih najvišjih predstavnikov.

Dokler so jutrovci vladali naš narod, je rasla mlačnost napram domoljubnim in narodnim ustanovam, ljubezen do skupne domovine je z vsakim dnem izginevala in se izpreminjala v ledeno apatijo.

Danes se narodu vrača vera v državni red, upanje v lepšo bodočnost in z njima raste ljubezen do državne skupnosti, do najvišjih predstaviteljev države, predvsem do visoke kraljeve hiše pri vseh Slovencih — le nekatere prav relikve, najbolj fanatične jutrovce je treba izvzeti.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 9. aprila. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila kratka seja vlade, na kateri so se obravnavala razna važna tekoča vprašanja. Predvsem sta bili na dnevnem redu poročili finančni ministra Bogdana Markoviča in ministra za javna dela inž. D. Serneca. — Finančni minister je obširno poročal o sklenjenem posojilu, o katerem smo poročali včeraj. Kakor rečeno, se bo posojilo uporabilo za graditev železniških prog in za tekoče državne potrebe. Obenem s tem poročilom je finančni minister razvil obširen načrt za ozdravitev naših financ. Navedel je zanimive podatke o tem, kako bo na podlagi tega posojila črtal iz proračuna vse v njem se nahajajoče investicije, ki se bodo izvršile s posojilom. Vsled tega se bo proračun znatno zmanjšal. V zvezi s tem zmanjšanjem izdatkov pa bo minister obenem zmanjšal tudi državne dohodke, to je, znižal bo davke. Finančni minister je v teh stvareh navedel že podrobne podatke. — Minister za javna dela inž. Dušan Sernec je poročal o delu v svojem resoru. Predložil je več načrtov, ki se tičejo njegovega resora.

Minister dr. Kulovec v avdijenci

Belgrad, 9. aprila. (Izv.) Minister za kmetijstvo dr. Fran Kulovec je bil popoldne sprejet od kralja v avdijenci.

ODLIKOVANJA.

Belgrad, 9. aprila. (Izv.) Na predlog kmetijskega ministra dr. Kuloveca so odlikovani z redom sv. Save 3. razreda inž. Ivan Presl, višji agrarni svetnik v pokoju, z redom sv. Save 5. razreda Karel Pestevšek, nadučitelj v pokoju, in Luka Poguča, župan v Pamečah pri Slovenjgradcu.

SPLITSKA OBLASTNA SKUPŠČINA.

v Split, 9. aprila. (Izv.) Trije zastopniki radičevskega kluba v oblastnem odboru so prijavili svoj izstop in so se pridružili radičevskim disidentom. Izjavili so, da bodo izstopili iz kluba še nadaljnj trije člani, ki se bodo tudi pridružili disidentom. Oblastna skupščina, ki zbora te dni, je sklenila na predlog radičevskih disidentov, da se združita splitska in dubrovaška oblast. Za predlog je bilo oddanih 42 glasov, proti je bilo 11 glasov, 9 poslanev pa se je glasovanja vzdržalo. Proti so glasovali radikali.

Po zaslugi dr. Gosarja.

Grdo demagogijo je v četrtek zopet zagrešilo »Jutro«. V članku »Klerikalna socialna politika« pravi, da bo po krivdi dr. Gosarja Zavod za zavarovanje delavcev dobil odslej za 1.500.000 Din manjšo subvencijo, s čimer bodo oškodovani bolni in invalidni delavci. »Jutro« je namreč mnenja, da dr. Gosar s svojo nameravano reformo pri zavarovanju delavcev ne bo popravil škode, ki nastaja vsled manjše državne subvencije.

Mi pa pravimo, da je reforma bolniškega zavarovanja pri nas ravno z ozirom na interese bolnih in invalidnih delavcev neobhodno potrebna. Naj bi gospodje, ki so v tem oziru kaj prizadeti, bili malo bolj previdni. Naj ne hujskajo na tak demagoški način proti reformam; to vzbuja vtis, da se teh reform gospodje boje. Po novi reformi bodo slovenski delavci in zavarovanci imeli malo več kontrole nad uporabo svojega denarja. In to bo odtehtalo že nekaj. Sicer morda vsled take kontrole prihranki zavoda res ne bodo tako veliki, da bi si mogel kdo za nje kupiti kako graščino ali jo vzeti v najem, gotovo pa bodo prihranki večji ter se bodo mogli vporabiti za izboljšavo zdravljenj bolnih in invalidnih delavcev.

Prav s ponosom lahko rečemo, da prav po zaslugi dr. Gosarja pride red in kontrola v delavsko zavarovanje! Po zaslugi dr. Gosarja bo konec dosedanemu gospodarstvu brez kontrole, ki je bilo le v škodo delavcem! To je ena stran. Druga pa je ta:

V zvezi z zavarovanjem delavcev napada »Jutro« dr. Gosarja, češ, da je on zakrivil, da se ukinejo posredovalnice za delo, krajevne zaščite otrok in izseljeniški komisarij itd. Kaj je resnica? SLS je dobila pri vstopu v vladu že gotov proračun, ki ga ni bilo več mogoče spremeniti. Po tem proračunu so imeli odpasti gorenji zavodi in ustanove. Toda ravno po zaslugi dr. Gosarja bodo ostale posredovalnice za delo!

Po dr. Gosarjevi zaslugi se bodo revni otroci še naprej podpirali!

Po dr. Gosarjevi zaslugi bo ostalo skrbstvo za izselence. Dr. Gosar je znal najti sredstva za vse to; le da se bo vsa ta služba odslej vršila boljše in bolj nemoteno.

»Jutro« bi bilo bolje storilo, da se teh poglavič ni lotilo!

Delo in nedelo.

Zopet je izvojevala SLS Sloveniji nekaj novih pridobitev, ki morajo vsakega Slovenca le razveseliti. Gradnja treh železniških prog: Rogatec—Krapina, St. Janž—Sevnica, Kočevje—Sušak — direktna zveza Slovenije z morjem... dalje: izpopolnitev ljubljanske borze s podelitvijo pravice za trgovino z devizami... nov železen most v Medvodah, in to na račun reparacij... Torej same stvari, ki ga ni daleko sežnega gospodarskega pomena za Slovenijo, ne glede na to, da bo na primer gradnja železnice momentano imela tudi zelo blagodejnen socialen učinek: zmanjšanje brezposelnosti.

O vseh teh velikih in razveseljivih stvarih, ki so zaslugi SLS, pa žerjavovski tisk molči ko grob. Ne »Jutro« ne »Narode« ne žrhneta o tem besedice; pač pa »Jutro« v dolgih kolonah pod naslovom »Dva meseca klerikalne samohvale« izkuša devati v nič delo SLS in zasmehovati nas, češ, da smo v »Slovenec« delali toliko reklame za vladu SLS, a rezultati da so ravno nasprotni. Pa pridno citira nekaj naših člankov v dokaz temu.

A glej jutrovske smole. Ravno iz teh naših člankov, ki jih »Jutro« navaja pa bo vsak količjak objektivni in razsoden človek, ki zasleduje dosedanje delo SLS na vladi in vidi fakične rezultate, izprevidel samo to, da je SLS v tem času prav za prav še veliko več naredila kot je pa »Slovenec« napovedoval. In če bo tako šlo naprej in bo SLS še dalje časa na vladi, da bodo »Slovenčev« članki daleč zaostajali za pozitivnimi efekti, doseženimi od SLS za dobrobit Slovenije.

Pa je takrat, ko je vstopila SLS v vladu, »Jutro« kričalo: SLS je šla v vladu za vsako ceno, SLS je popolnoma kapitulirala, SLS ni stavila nobenih pogojev v korist Slovenije (dasi »Jutro« o gospodarskem programu Slovenije nič ne ve) — no, zdaj se pa vsak dan bolj vidi, zakaj je šla SLS v vladu, zdaj postaja čedalje bolj očitno, da je storila to le zaradi realiziranja svojega na široko zasnovanega gospodarskega, socialnega in kulturnega programa. In kdor le malo pomisli na to, s kako težkimi prilikami se mora SLS boriti, ta bo moral priznati, da je v tem tako kratkem času nepričakovano veliko dosegla.

SLS dela, nasprotniki pa zabavljajo na klerikalce. Tako je bilo v Sloveniji preje, tako je tudi danes. Naj bi »Jutro« rajši malo pomislilo, kam je prišla slavna napredna fronta na ta način nekdanj, in se vprašalo, kaj bo koristilo danes dični SDS vse to njegovo neumno in smešno hujskanje proti SLS.

Beleške

△ Veliki uspehi SLS. Pod tem naslovom piše »Nar. Dnevnik« spricho novih pridobitev za Slovenijo pod vladu SLS: »Naj kdo sodi o SLS kakorkoli, toda priznati je treba, da zna njena delegacija delati in da je dosegla tako velike uspehe, kakor dosedaj niti ena druga stranka. Nas ti uspehi SLS vesele, ker so to slovenski uspehi, in tudi nismo tako malenkostni, da bi se obojavljali priznati izredno uspešnost parlamentarne delegacije SLS in njenega šefa dr. Korošca.« Na koncu častita »N. D.« k vsem tem pridobitvam Sloveniji in delegaciji SLS. — Častitamo tudi mi »Narodnemu Dnevniku« na tej moški besedi, ki se nasproti otročjemu zabavljanju žerjavovskega tiska tem bolj odlikuje.

△ Politika intrig. »Nar. Dnevnik« osvetljuje politiko, ki jo je uganjala znana klika iz Ljubljane tam v Beogradu na škodo Slovenije, in piše: »Posebno gotovi gospodje so bili mojstri v tej politiki in vsa njih politična modrost je obstojala v tem, da so intrigirali proti drugim Slovincem in jih črnili kot dr-

žavi nevarne in nezanesljive elemente. Neizmerno gorja je povzročila Sloveniji ta politika, zato pa je tudi narod to politiko iz dna duše obsodil in vsled tega je v prvi vrsti izvojevala SLS svoje velike volivne zmage. Danes je politika spletka in intrig med Slovenci pokopana. Gospodje, ki so vodili to politiko, so izgubili v Beogradu vsak vpliv, in naj danes skušajo preplašiti merodajne kroge s še tako tatarskimi vestmi, je ves njihov trud popolnoma brezuspešen. Merodajni krogi so te gospode spoznali in se obrnili od njih za vedno.« — To je res, da to intrigiranje danes v Beogradu ne doseže več nobenega efekta, toda zato vseeno noče prenehati, kakor vidimo to najbolj iz pisave »Jutra«. Kaj je ta list v teh par mesecih, odkar je SLS na vladi, že vse nagradil proti »klerikalcem« klevet in denunciacij. Še celo s tatarsko vestjo o rimski oziroma vatikanski ofenzivi na Srbijo je poizkušalo »Jutro« spletkariti in preplašiti radikale, da bi razdrli koalicijo s SLS. Ne, ne, politika intrig proti Sloveniji še ni prenehala, ta bo vseeno, dosegla kaj ali ne dosegla, hrabro vztrajala dalje... »Durchhalten!« to je deviza malega Morica.

Balkansko vprašanje.

STALIŠČE ANGLIJE V NAŠEM KONFLIKTU Z ITALIJO.

Belgrajska »Pravda«, ki ima zveze z zunanjim ministrstvom, piše v svojem včerajšnjem poročilu o poteku priprav za pogajanja z Italijo:

Prijetno nam je zabeležiti, da je Anglija med razpletom našega spora z Italijo zavzemala nasproti naši državi jako spravljivo in popolnoma korektno stališče. V Londonu so bili takoj ugotovili neosnovanost obtožbe proti naši državi in takoj ugotovili, kje je sporno vprašanje. Niti dvoma, da pripada zasluga za točno obvestila angleškemu poslaniku v Beogradu. — Upamo, da bo Anglija razumela potrebo revizije tiranskega pakta, tem bolj, ker je očitno, da čl. 1. tega pakta nikakor ni

v skladu s čl. 10. in 12. pakta Društva narodov.

UGODNA SODBA BOLGARSKEGA VLADNEGA LISTA.

Glasilo bolgarske vlade »Demokratičeski Zgovor« objavlja članek o poteku albanskega spora. List ugotavlja, da se je Jugoslaviji posrečilo pobiti italijansko obtožbo in zavzeti pred Evropo zelo solidno stališče. List izražajo, da bo imel nauk italijansko-jugoslovanskega spora zelo koristen vpliv na bodoče odnose na Balkanu.

SKADER POD ANGLEŠKIM POVELJSTVOM

»Times« poroča, da je angleški brigadni general Sir Percy, glavni nadzornik albanske žandarmerije, imenovan za glavnega poveljnika albanskih brambnih sil v Skadru.

Problem Daljnega vzhoda.

Rusija čaka.

Moskva, 9. aprila. Sovjetska vlada zaradi pekinških dogodkov doslej še ni ukrenila drugega, nego da se je obrnila na kitajsko poslaništvo v Moskvi in na pekinško vladu za pojasnila. Pekinška vlada še ni odgovorila. Sovjetska vlada čaka na točna podrobna poročila. Splošno se smatra, da bo moral Čangcolin izginiti z javnega pozorišča. Vse tukajšnje organizacije so priredile protestna zborovanja. Ozračje je skrajno napeto.

London, 9. aprila. Ruski konzul in drugi sovjetski uradniki v Šanghaju izjavljajo, da ni izključena vojna napoved Rusije Peking.

Japonski ugovor.

London, 9. aprila. Nota kantonski vladi zaradi zadoščenja za izgrede proti inozemcem se je zakasnila, ker Japonska ugovarja angleško-ameriški zahtevi, da bi moral vrhovni poveljnik kantonske armade slovesno pozdraviti angleško, ameriško in japonsko zastavo. Japonska vlada opozarja, da bi to moglo do-

vesti do padea Čangkajšeka, kar bi ustanovitev stalne narodne vlade skrajno otežilo.

* * *

Iz kitajskih poročil se more razbrati, da dogodki dozorevajo v to ali ono smer. Za kulisami so z vsemi sredstvi na delu nasprotujoče si sile, da dosežejo odločilen preokret. Položaj se je spricho pekinških dogodkov do skrajnosti zapletel in ni mogoče predvideti, kako se bo razvil. Poročila si popolnoma nasprotujejo. Tako trdijo eni viri, da dela Čangkajšek pod enim klobukom s Čangsolinom, da je izdal ostre ukrepe proti delavstvu, da je razcep v Kuomintangu izvršen in da se bo Čangkajšek v kratkem izključil za diktatorja. »United Press« pa poroča, da je Čangkajšek 8. t. m. odšel v Nanking, kjer bo namestil svoj glavni stan. Od tu bo vodil kantonsko ofenzivo ob železnici Pukau-Tientsin. Prednje straže kantonske armade so pri Fengyangu (približno 160 km severozapadno od Nankinga) že v stiku s severnimi četami ter je pričakovati v bližnjih dneh odločilne bitke.

Moskovska sodba o Kitajski.

H. N. Brailsford, eden izmed voditeljev angleške Labour Party, ki se tačas mudi v Rusiji, je nedavno poslal strankinemu glasilu »New Leader« iz Moskve pismo, v katerem podaja sodbo vodilnih sovjetskih osebnosti o kitajskem problemu.

Litvinov je izjavil, da Kitajci danes zapuajo Sovjetski Uniji, toda Unija je to zapujanje drago odkupila: »Prostovoljno smo se odpovedali vsem našim privilegijem na Kitajskem, našim eksteritorialnim pravicam, izredno dragocennim koncesijam za izkoriščanje rudnikov in zgradbo železnic, ki jih je imela Rusko-azijska banka, — in ozemlju, ki je bilo last Vzhodne železnice in je obsegalo celo mesto Harbin.«

Karahan je izjavil, da sovetom Čang Kajšekovo napoleonovstvo ne ugaia preveč; večje zaupanje imajo v »krščanskega« generala Feng Juh-hsianga, ker je previdnejši in zmernejši. Sicer pa ni pričakovati na skorajšnji konec državljanske vojne, ki utegne trajati še desetletja, preden se razmere končno razčistijo in ustalijo.

Najbolj zanima Ruse kitajski socialni problem, v katerem utegne postati zemljiško vprašanje odločilno kakor v Rusiji. Karel Radek je zbral statistične podatke, po katerih je 55 kmetov tako revnih, da kljub kitajski skromnosti le s težavo žive. Zemlja kljub skrbni obdelavi ne nese dovolj ter si pomagajo z domačo industrijo, s tkanjem in podobnim. Toda tuji uvoz je vse te ročne izdelke izrinil s trga. »Vojni gospodje« so kmetu neusmiljeno obdavčili, ostalo so jim odnesle pleneče armade. Prodaja zemljišč hitro narašča. Starih fevdalnih veleposestnikov ni veliko; toda poleg njih je začelo nastajati novo veleposestništvo: trgovci, višji uradniki in drugi nalagajo svoj denar v zemljiški posesti. Najprej posodijo kmetom denar na še nedo-

Iz Rusije V sovjetski šoli.

To pot opazujem v Nižjem-Novgorodu ob Volgi. Sovjetski učitelj ima vse polno poslov izven svojih ur. Njegova prva dolžnost je ustanoviti krožek brezbožnikov. Neuspeh tega početja utegne imeti slabe službene posledice. Mlado pokolenje je po večini zaupano 16—19 letnim deklicem, ki so dovršili enoletni učiteljski tečaj za absolventinje meščanske šole. Učni načrt presega onega osmega »pedagoškega« razreda nekdanje ženske gimnazije po obsežnosti in se absolvira v tem kratkem času. Razen tega »delavsko-kmečke« gospodične za dežele niso posebno za učenje. Nižnji, kakor tudi druga večja mesta, so polna teh deklet z raztrganimi nogavicami (šivanka in sukanec je redka stvar pa se tudi ne sme gledati nase). Njihove široke in ploske kmečke noge so vtaknjene v cene, a zelo moderne čevlje. Zavihani noski so napudrani. Pestre bombaževke obleke brez rokavov in rdeče rute kažejo demokratizem, zavihani in napudrani noski pa nasprotno. V ustih je vedno cigareta ali kos kruha ali pa kmečke solničnice. Vse sanjajo sedaj o bogatih častilcih, ki jim kupijo nove čevlje in obleke, v bodoče pa bi rade ostale v mestu, da ne bi šle na deželo. To je seveda težko. Leto dni pozneje že ponavlja gospodična kje na kmetih — zehajoč ali z navdušenjem, to je odvisno od pripravljenosti — »Biblijo za brezbožnike« Hubelmona — Jaroslavskega. Opozori seveda vedno učenko: »Varja, že zopet imaš križec na vratu! Da te ni sram! Saj veš, da so buržuji sleparili ljudstvo. Kristus sploh ni nikoli živel, križ pa je samo svastika. Kaj, ne veste, kaj je svastika. Bom vam povedala drugič.« — Tudi stare učiteljice s predvojno izobrazbo, morajo študirati Hubelmanovo »Biblijo«. — Gospodična! Ali je Bog ali ne? — jo je vprašal 9leten deček. Učiteljica je v zadregi, saj ej hči vernih staršev. Toda ne kaže ji, da bi izgubila službo. Odgovori tedaj leseno: »Znanost je dokazala, da ni nikoli bilo Boga. Moramo spoštovati znanost. Tedaj...« A hudoben deček ne da miru: »Gospodična, zakaj pa ste molili v šoli poprej, pri carju? Mi je rekel oče, ker se je tudi pri vas učil!«

Takrat še niso vedeli znanstveniki, da ni Boga. To je zadnje odkritje. Šele proletarska zmaga je oprostila znanost starih spon.

Učiteljice so ves dan zaposlene z izleti, predstavami, dijaškimi krožki. Doma pa si morajo kuhati kosilo in kuriti peč. Letos (leta 1926., prosim, ne leta 1921.) sem našla znano učiteljico, vdovo z več otroki, vsi objokano. Zelje je predrago. Nekdo ji je svetoval, naj skuha ruske »šči« z lupinami melone, katere so tako poceni v Nižnjem jeseni. Toda juha je smrdela, bila je nevjutna. Rodbina je ostala lačna. Za novo kosilo pa ni bilo denarja... Bogme, kaj trpi več pri učitelju: duša ali telo?

Prebivalstvo.

Sovjetski statistični urad objavlja končne podatke ljudskega štetja, ki je bilo izvršeno — prvič po revoluciji — lanskega decembra. »Statističeskoje Obozrenije«, v 2. št. ugotavlja, da znaša celokupno prebivalstvo Sovjetske zveze skoro 146 mil. ljudi (natančna številka je 145,9). Prebivalstvo je razdeljeno med posameznimi sovjetskimi republikami izredno neenakomerno. Rusija (RSFSR) ima 100,2 mil., Ukrajina — 23,8 mil., Kavkaz — 5,8, Uzbekistan — 5, Bela Rusija — 4,9 in Turkmenistan — 1 mil. Na ta način ima Rusija (s Sibirijo) skoro 0,7 vsega prebivalstva Sovjetske zveze, Ukrajina ima 0,2. Ostala 0,1 pa se deli med ostalimi štirimi republikami. Njihovo prebivalstvo tvori kake 3—4 odstotke prebivalstva Rusije same. Ves Turkmenistan ima napram njej le 0,7 odstotka, t. j. manj kakor en odstotek. Te številke razločno dokazujejo nevdržnost sedanje politične uredbe: pravna enakopravnost zveznih republik obstoji le na papirju.

Najbolj zanimivi so podatki glede gibanja ruskih mest. Med revolucijo in meščansko vojno so se mesta izpraznila, ker so vsi iskali kruha na deželi. Zdaj se vrši nasproten proces. L. 1923. je znašalo prebivalstvo ruskih mest 20 mil. in pol, l. 1926. pa je doseglo 25 mil. in pol. To je najbolj razvidno pri vele-mestih. L. 1923. je štela Moskva 1.548.000, lani pa že 2.018.000 prebivalcev. Za Petrograd znašajo iste številke 1.071.000 in 1.611.000. Moskva je tedaj večja, a kaže le 30odstotni prirastek, med tem ko imamo v Petrogradu 50odstotni! To kaže, da bo nemara zopet prevzela Petrova prestolica v poznejših letih svojo vodilno vlogo. Veliko naraščanje se opazuje tudi pri mestih ob Volgi (središče obrti), v Južni Rusiji (središče poljedelstva na »černozemu«) ob Donu in Uralu (premogokopi in plavži). Število mest z nad 100 tisoč prebivalcev se je dvignilo na Ruskem do 30. Po Moskvi in Petrogradu pride na vrsto Kijev z 493 tisoč prebivalcev, Baku s 444 tisoč, Odesa s 411 tisoč, Harjkov s 409 tisoč, Taškent s 320 tisoč, Rostva ob Donu s 304 tisoč, Tiflis s 271 tisoč in Saratov (ob Volgi) s 201 tisoč. Središče ruskega razvoja se tedaj očitno pomika proti jugu in imajo kraji v zaledju Črnega morja vodilno vlogo. Zabeležiti je tudi razvoj na Kavkazu in v Turkestanu. Velika Rusija pa se ne more v tem oziru primerjati z Ukrajino. Ostalih 20 mest (Nižnji-Novgorod i. dr.) šle samo po 200 do 100 tisoč prebivalcev.

KOLINSKA
naša, prava, domača
CIKORIJA
je vrlo dobra!

Kaj se godi doma

V. telovadna akademija Jugoslov. orlovske zveze.

V UNIONSKI DVORANI V LJUBLJANI, DNE 3. APRILA.

Vedno polno zasedena velika dvorana hotela Union — tudi to pot — priča, da orlovstvo uživa ne samo gorko naklonjenost in njega vztrajno ter sistematično delo velik ugled, temveč tudi, da te akademije nudijo vedno nekaj novega, izbranega in kolikor je pač mogoče dovršenega. Prirediteljem se pozna, da se zavestno hočejo izogibati docela stereotipnih oblik in v vsako akademijo povedati nekaj novega ter tako številnim akademijam po deželi služiti kot kašipot k vedno novim oblikam orlovske telovadbe.

Akademijo je posetila cela vrsta odličnjakov. V prvi vrsti vneti prijatelj slovenske mladine zlasti orlovske, prevzvišeni knezoškofof dr. A. B. Jeglič, nadalje minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar s gospo soprogo, komandant dravske divizijske oblasti divizijski general Kalafatović, veliki župan dr. Fran Vodopivec z gospo soprogo, rektor univerze dr. Franc Lukman, predsednik oblastne skupščine dr. Marko Natlačen z gospo soprogo, vladni komisar ljubljanske mestne občine J. Mencinger z gospo soprogo, podpredsednik Jugoslovanskega kluba narodni poslanec Anton Sušnik z gospo soprogo. Nadalje zastopniki tujih držav: Francoski generalni konzul v Zagrebu André Boissier, francoski konzul v Ljubljani P. J. Flach, češki generalni konzul Resl, italijanski generalni konzul L. Gavotti, gerent avstrijskega konzulata J. Strandner ter mnogo drugega odličnega občinstva.

Akademija se je otvorila z veličastno Premrlovo fanfaro, ki jo je izvajala godba dravske divizije pod vodstvom višjega kapelnika dr. Jos. Čerina. Sledile so najprej proste vaje članov in nato članice za leto 1927 s spremljevanjem melodijznih skladb dr. Fr. Kimova. Proste vaje so bile dovršene podane, čeprav so zlasti one za članice dovolj težke za res enotno in elegantno izvajanje.

Članska vrsta na konju je pokazala zelo lepe in težke kombinacije, le tu pa tam je bilo opažati kako lahko prekinitev. Velik vtis so naredile na gledalce simbolične proste vaje »Slovensko deklet«, katerih večina gibov zelo ljubko ilustrira vsebino narčnih pesmi, ki jih je kot spremljanje pel troglasni ženski zbor s klavirjem. Najmogočnejše pa so poleg vaj na orodju vplivali »Orlik«, telovadna kom-

pozicija za pet članov, ki so v povsem izvršnih gibih predstavljali mladce, delavce, borce in one, ki »se klanjajo Nevidnemu«. Telovadci so izvajali točko silno dramatično ter se jim je bralo z obraza da so se res uživali v vsebino ki so jo podajali s svojimi gibi.

Prvi del akademije je zaključil govor prof. J. Ovseneka ki je v kratkih potezah podal program orlovskega dela: kulturo telesa — ker moramo biti zdrav in močan narod, če hočemo uspešno vršiti svojo nalogo; kulturo duha — ker brez izobrazbe bi ostali daleč za drugimi tekmujočimi narodi; in kulturo srca, ki je zvestoba do Boga, domovine in do kralja kot najvišjega gospoda naše domovine.

V drugem delu so mehki a mogočni fanfari dr. Šetine sledile skupinske vaje, ki so bile zelo učinkovito sestavljene, a radi hipne neorientiranosti enega telovadca niso bile dovolj enotno izvajane. Vrhunskim vajam na bradlji, pri katerih si videl vrstolomne in lepo izvedene gibe, je sledila prav izvršno sestavljena in dobro izvajana studija gibanja (članice) z nič manj izvršno, a dobro pogojeno spremljavo z gongom. Gibi so rasti iz sebe do viška in se širili ter valovali na vse strani, se odbijali in padali zopet nazaj vse v nič, v mir. Vaje delajo vso čast mlademu telovadnemu kompozistu.

Člani so nato nastopili z vrhunskimi vajami na drugo, ki so bile na višku. Frenetičen aplavz so vzbudile krasno izvedene vaje, zelo drzni prehodi. Članom so sledile članice z »rajanjem«, ki bi ga skoro imenoval neko izpopolnjeno nadaljevanje gibanja. Izvedle so ta res duhovito sestavljen ritmični ples ali vajo silno ljubko in s precejšnjo pazljivostjo. Preprosta a učinkovita zaključna skupina članov in članic, katere en del je bil že skoro akrobatski, je končala s prisego in državno himno.

Jugoslovanski orlovski zvezi smo res hvaležni za te njene vsakoletne prireditve, ki jih »činstvo rado poseča in bi jih pogrešalo, ako bi katerikrat izostale. — (To poročilo smo vsled želje, da naj bo priobčeno v nedeljski številki »Slovenca«, oddali do danes. Strokovno poročilo prinese »Mladost«. Op. ured.)

Visoki gost je ohranil Ljubljano v najboljšem spominu še od leta 1925, ko je predsedoval ljubljanskemu kongresu za vzhodno bogoslovje. V Belgradu bo gost apostolskega nuncija.

Pregled vremena preteklih 14 dni.

27. marca bilo je stanje atmosferskega tlaka nad Evropo sledeče. Visok tlak nam istočno Evropo, nizak nad krednjo in zapadno. Centrum depresije se je nahajal nad Severnim morjem, nad Lyonskim zalivom pa se je stvorila nova sekundarna depresija. Poslednja je v naslednjih dneh potovala preko Tirskega in Jadranskega morja in Madjarske nižave proti sev-istoku in se združila s severno depresijo, ki se je med tem tudi že pomaknila nad severno Rusijo in se deloma napolnila. Nastal je tako cel pas nizkega tlaka od Sicilije do Baltika. Ves ta čas je bilo v Ljubljani deževno v prvih dneh potem pa večinoma oblačno in nestanovitno. 31. marca se je nad Anglijo pojavila nova depresija s sekundarno nad gornjo Italijo. Poslednja se je sicer napolnila, zato pa je prešla nad naše kraje ona z Anglije in povzročila v Ljubljani dež ter odšla naprej nad Črno morje. V naslednjih dneh so se razmere nekoliko zboljšale, tako da je tu in tam pri nas bilo lepo vreme z jutranjimi megami, vendar pa je v splošnem prevladovala oblačnost in dokaj jaki zapadni vetrovi.

dercu. Banderce obstoji iz dveh delov, ki tvorita organično celoto. Spodaj kot temelj je četverkotno banderce (visoko 1 m in 60 cm široko). Izvršeno je iz težke bele svile, na voglih opremljeno s težkimi zlatimi čopi. Okras banderca je na vsaki strani drugačen. Vezanina ne zakriva bele podlage, ki tvori veliko snežnobelo ploskev, od katere se odražajo s svilo in zlatom vezeni ornament. Zlato prevladuje. Uporabljene pa so rdeča, zelena in modra barva.

Vse okrasje ima simboličen pomen. Na eni strani se iz skupine src na dnu vije stilizirano stebelce, ki se pod vrhom razceva v mistično rožico. Iz njene čaše kipi rdeče srce z zlatim plamenom, pod katerim se blesti beseda AVE. Na desno in levo ob vrhu stebila je dvojje v zlatu plastično vezanih kelihov, iz katerih pijeta po dva srebrna golobčka — simbol evharistije. Rob pa tvori dva vrsti linearnih ornamentov, sestavljenih iz križcev in stiliziranih rastlinskih vejic.

Slično kot na prvi strani tvori tudi na drugi sredino simboličen ornament, ki, sestavljen iz raznovrstnih zlatih in rdečezelenih cvetov, predčuje rožni venec. Ves ostali okras pa tvorijo srca, vezena z rdečo svilo — simbol ljubezni.

Banderce visi, pritrjeno z zlato vrstico, na drugo, ki je iz orehovega lesa v naravni barvi in meris skulpturalnim nastavkom vred tri metre. Nastavek tvori obla (zemeljski globus), ki nosi podstavek s prestolom Madone. Marija je upodobljena sedeča z božjim detetom

Ne odlašajte

z naročilom velikonočne reklame za svoje predmete. V lastnem interesu vsakega trgovca in obrtnika je, da vsaj zadnje dneve pred prazniki opozori naše čitatelje na blago, s katerim želi postreči svojim odjemalcem.

dokler ni 6. aprila z Islandskih predelov zopet priromala nova depresija, ki je v naslednjih dneh povzročila dež ne samo pri nas, ampak po celi srednji Evropi, v Ljubljani v petek zvečer celo malo nevihto.

† Josip Dobrovč.

Ob priliki smrti č. g. župnika Josipa Dobrovca iz Črne smo dobili iz Laškega sledeči dopis: Kako je bil pokojni g. župnik že kot dijak ljudomil in ljubeč, naj pokaže sledeči dogodek: Nekoč so napravili gimnazijci v Celju izlet na celjski grad. Med temi je bil tudi Josip Dobrovč. Gi-

mnazijca Alfonza Sorglechnerja, ki je sedaj davčni ravnatelj v Avstriji je ugriznil modras. Navzoči součenci so izgubili glavo in si niso znali pomagati. Samo Jos. Dobrovč je imel toliko prisotnosti duha, da je z lastnimi ustnicami izscaal rano ter tako rešil Sorglechnerja gotove smrti. Za ta človekoljuben čin je bil Dobrovč javno pohvaljen od profesorkega zbora ter je dobil od takratne Mestne hranilnice vložno knjižico, vredno 100 gld., od druge strani pa srebrno uro z »zadevnim napisom. To uro je ponosno nosil vse življenje ter jo rad kazal vsem, ki so posejali njegovo gostoljubno hišo. — Blagemu požrtvovalnemu gospodu v spomin od zvestega prijatelja.

Dnevne novice

Čenjerim naročnikom!

Z mesecem aprilom se je pričelo novo četrletje za naročbo »Slovenca«. Vabimo vse cenj. naročnike, da nam ostanejo zvesti ter čim prej obnovijo naročnino za letošnje 2. četrletje, v kolikor že nimajo plačane naročnine do konca leta. Kdor nima pri rokah položnic, naj jo reklamira. S pravočasno obnovitvijo naročnine si zagotovite nemoteno prejetje lista.

Posebej pa vabimo vse cenj. naročnike in somišljenike, da porabijo sedaj o velikonočnih praznikih vsako priliko za prav živahno agitacijo za razširjenje našega lista. Vsak naš somišljenik naj skuša pridobiti vsaj enega naročnika za »Slovenca«. Vsi na delo z geslom: »Slovenca« **v vsako našo hišo, vsako gostilno, v vsak javen lokal!**

Dnevnik »Slovenec« **velja za vse trije v Jugoslaviji 20 Din za en mesec, 60 Din za eno četrletje.**

Za inozemstvo znaša enomesečna naročnina 30 Din, za Italijo, Ameriko in Anglijo 35 Din.

Nedeljska izdaja »Slovenca« **velja za eno četrletje 20 Din za Jugoslavijo, 25 Din za inozemstvo.**

Uprava.

★ Naročniki nedeljske izdaje, ki jim je potekla naročnina, so prešli te dni izpolnjene položnice za obnovitev plačila za nadaljnjo dobo, najmanj četrtno leto. Vsak naročnik, ki prejme tak opomin, naj brez odloga odpošlje denar, ker mu bo sicer ustavljeno pošiljanje »Slovenca«.

★ Minister dr. Andrej Gosar za viničarje in poljske delavce. Jugoslovanska strokovna zveza je pisмено zaprosila ministra za socialno politiko g. dr. Andreja Gosarja da naj bori za dela v Mariboru izdaja izkaznice za polovične vožnje po železnici tudi onim viničarjem in poljskim delavcem, ki odhajajo poleti na mlačeve na Hrvaško in v Medjimurje. Obenem je naprosila g. ministra za socialno politiko, da posreduje pri prometnem ministru, da le-ta izda dovoljenje za znižani prevoz deputatov (t. j. plače v naravi), ki jih prejemaajo ti delavci za svoje delo. Minister g. dr. Gosar, je že obvestil Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani, da je že naročil mariborski borzi delja, da se morajo izdajati zgoraj omenjene izkaznice poljskim delavcem in viničarjem in

da bo ukrenil vse potrebno pri prometnem ministru, da se dovoli znižana prevoznina živil, ki jih prejmejo zgoraj naznačeni kot plačili.

★ Umrl je na Vinicah pri Sodražici gosp. France Prijatelj, oče univ. prof. dr. Ivana Prijatelja in stari oče novomeškega sodnika Jčeta Prijatelja. Pokojnik je bil ugleden in zelo priljubljen, kar najbolj kaže okolnost, da je bil nad 30 let občinški odbornik. Dosegel je visoko starost 87 let. Prizadetim rodbinam naše sožalje!

★ Duhovniške vesti. Gosp. Julij Vajda, kaplan v Rogaški Slatini je dobil župnijo Marenberg. — Gosp. Martin Kozar, ki se je vrnil iz Amerike, je postavljen za provizorja v Črni pri Prevaljah.

★ Z ljubljanske univerze. Na tehnični fakulteti je dne 8. t. m. diplomiral za gradbenega inženjerja gospod Kajetan Kavčič iz Zirov.

★ Prvo zborovanje nove »Slomškove družbe«. Dne 13. t. m. ob pol 10. uri bo zborovala v Akademskem domu v Ljubljani prvič reorganizirana Slomškova družba, in sicer po nastopnem dnevnem redu: 1. Poročilo predsedstva. 2. Predavanje dr. F. Čibeja o temeljih moderne pedagogike. 3. Poročilo o stavbeni zadruzi »Slomškov dom«. 4. Raznosterosti. Ponovno vabimo k udeležbi. — Odbor.

★ Slovenska Matica sporoča, da izide poleg Cankarjeve knjige »Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi«, ki je že v knjigo-trštvu, takoj po Veliki noči Mencingerjev »Abadon« **z obširnimi uvodom g. ravnatelja dr. Josip Tominška, na kar opozarjamo občinstvo.**

★ Romanje k sv. Emi na Koroškem. Rok za pripravitelj je podaljšan do Velike nedelje, dne 17. t. m. Priglasiti se je župnemu uradu

V ponedeljek, dne 11. aprila 1927 ob 20. uri v »Unionu«.

- KONCERT - pevskega zbora Glasbene Matice

Zborovodja: Matej Hubad.

Sodeluje sopranistka ga. Zinka Vilfan-Kunc iz Zagreba.

Vstopnice v Matični knjigarni.

Mednarodni kongres za bizantologijo v Belgradu.

V ponedeljek, dne 11. aprila, se bo v Belgradu slovesno pričel mednarodni bizantološki kongres; prva seja kongresa bo ob pol 10. uri dopoldne v kraljevi navzočnosti v veliki dvorani nove univerze. Popoldne bo slovesen sprejem v Akademiji in koncert akademskega pevskega društva »Obilič«. V torek se bodo pričela predavanja v posameznih odsekih; popoldne bo slovesen sprejem v kraljevem dvoru, zvečer pa slavnostna predstava v gledališču. Naslednji se bodo vršila predavanja in tako trajala do sobote popoldne. V nedeljo se bodo pričeli skupni znanstveni izleti.

Za kongres se je priglasilo okoli 300 udeležnikov, med njimi prvi inozemski učenjaki. Izmed inozemskih udeležnikov je večer skozi Ljubljano potoval škof M. d' Herbigny, predsednik papeškega Vzhodnega zavoda v Rimu. V Ljubljani se je mudil od 4 ure jutraj do 5 ure popoldne. Iz Ljubljane je odpotoval v Zagreb in tam prenočil.

Svileno vzorčaste plašče

za dame najmodernejših krogov je izdeloval modni atelje DRAGO SCHWAB, Ljubljana. — Ta sijajni izdelek občudujejo številne dame.

Trnovsko banderce.

(Nova cerkvena umetnina.)

Kongregacije trnovske fare so si naročile novo družbeno banderce. Sicer je pri nas običaj, da se tudi cerkvene in verske družbe navadno poslužujejo zastav, kakor jih imajo razna svetna društva kakor telovadna, športna, pevska i. dr. Ta tip zastave je posnet po vojaških praporih in po ladijskih zastavah. Vse te pridejo do veljave šele tedaj, če so razvite in v vetru plapolaje. Da taka zastava, ki je običajno tudi zelo težka in velika, za verske in cerkvene družbe ni primerna, je jasno. Tem manj pa za kako dekliško ali žensko organizacijo.

Zato je bilo treba res odločnega koraka, da se ta neprimeren običaj opusti. Mesto zastave je umetnik zasnoval pravo bandero, ki je tradicionalni tip starodavne cerkvene zastave, kot se je iz rimske in iz zgodnje krščanske dobe ohranil do danes. Tako banderce ima brez dvoma mnogo prednosti pred zastavo, na kateri se običajno prilepila oljna podoba skoro nikoli ne vidi, se kmalu pokvari (zlomi in razpoka), obenem je pa zastava tako težka, da jo zastavonoša le z velikim naporom zmaga. Tem manj pa pristojna taka »borbenca« **zastava ženskim, zgolj religioznim organizacijam. Obenem pa nudi prizor, ko nečrna ženska nosi tako težko zastavo, tudi kaj malo estetično sliko.**

Zato je treba toplo pozdraviti misel, ki jo je umetnik uresničil pri trnovskem ban-

Vestfaisko pismo.

IV.

Ko sem prišel z daljšega potovanja domu sem dobil v »Slovenca«, ki so me čakali na mizi, tri sestavke, ki spadajo v mojo sedanjost: stroko: skrb za izseljence. To je bil prvič: del ekspozicije ministra dr. Gosarja, ki govori o izseljeništvu, dalje dopis z Gornještarskega »Tudi po abljenci«, končno članek mojega »nemškega« **tovariša dr. Campe »Nemčija in narodne manjšine«. Ne vem, če ste vsi brali te tri reči in če se še spominjate na njih vsebino. Vsekako zelo zanimive stvari, ki jih ne gre brez pozabiti, ampak iz katerih je treba tudi izvajati praktične posledice! — Zraven mi je pa na mizi ležalo še pismo g. Val. Zupančiča iz Francije (Pas de Calais), ki mi piše: ... Iz mirnega Polhovca gradca sem prišel v tuka »žnje vrvenje«. Bal sem se, kako bo; pa ni mi žal, da sem prišel. Zdi se mi, da sem sedaj, ko nimam več skrbi za posle, krave in prašiče, res dušni pastir. In veliko je tu potrebnih duš, zanemarjenih, zapuščenih kakor kamen na cesti! Le še p. j. v »Slovenca« **in drugam in kaži na rano našega izseljeništv! Doma nimajo nobenega pojma, v kakih razmerah živijo naši ljudje na tujem in kako so potrebni pomoči, posebno v dušnem oziru. Pri vas v Nemčiji je morebiti nekoliko bolje, ko imajo naši ljudje lepe zglede; a naši ljudje, med katerimi živimo! Za nedeljo se ne brigajo, delajo po vrtovih in na polju kakor ob delavnikih. In naš mehak člo-****

Javorje, p. Poljane nad Škofjo Loko. Vsak pri-
glašenec naj pošlje 10 Din in sporoči svoje
ime in priimek ter stan, dalje ime svojega
očeta, dan, mesec in leto svojega rojstva ter
naslov svojega bivališča.

★ Čudna utemeljitev. Odbor za postavitev
spomenika kralju Petru v Ljubljani se je obr-
nil na vojno ministristvo s prošnjo, da bi drža-
va razbremenila Slovenijo s tem, da bi dala
na razpolago nekaj starih topov, ki bi se pora-
bili za spomenik. Bona je treba približno
10.000 kilogramov. Pristojni referent v vojnem
ministristvu je pa prošnjo glede bron zavrnil
z utemeljitvijo, da država ne more dati bron-
na, ker bi bilo to v nasprotju s čl. 116 ustave.
Znani so pa slučaj, ko je država dala na raz-
pologo bron za spomenik. Omenimo samo
Strossmayerjev spomenik v Zagrebu, za kate-
rega je dal erar bron. Ako torej v enem pri-
meru to ni v nasprotju z ustavo, ne more biti
tudi v drugem. Ne vemo, ali je vojni minister
sploh imel v rokah prošnjo odbora za postavi-
tev spomenika kralju Petru v Ljubljani, zdi
se nam pa, da je bila odklonjena brez vedno-
sti vojnega ministra. Drugače si ne moremo
razlagati tako čudne utemeljitve. Pri tej pri-
liki ponovno apeliramo na merodajne činite-
lje, naj Slovenijo pri postavitvi spomenika
razbremenijo. Odbor je vložil ponovno prošnjo
in želeli bi bilo, da bi drugače ne bila odklo-
njena.

★ Dve izdaji slovenskih klasikov, Can-
karja in Finžgarja sta lahko ponos vsake knji-
žnice. Obe izdaji sta doslej dosegli po pet zvez-
kov. Izdaja del Iv. Cankarja je značilna po
svoji celoti in mojstrski obdelavi vseh vpra-
šanj, ki se tičejo pisatelja in njegove dobe,
Finžgarjeva dela pa vsebujejo samo izbrano
najboljše čtivo, kar ga nam je pisatelj tekom
svojega dolgega dela podal. To je najlepše da-
rilo, ki si ga more ohraniti vsak pravi ljubi-
telj slovenske knjižice in vsaka dobra knjiž-
nica. Obe kolekciji izdaja Nova založba v Ljub-
ljani.

★ Prihodnji tečaj Pevske zveze se vrši
v sredo in četrtek (20. in 21. aprila) po Veliki
noči v Stični in sicer za cerkvene in društve-
ne pevovodje šmarske dekanije in za sosedne
fare drugih dolenskih dekanij. Okrožnice smo
poslali vsem župnim uradom in društvom. Te-
čaj se začne v sredo ob 9. uri. Objavljeno nam
je tudi predavanje o koralu, kot se poje v sti-
škem samostanu. Priglasijo naj se na »Pev-
sko Zvezo« Miklošičeva cesta št. 7. »Pevce«
št. 3. in 4. izide še pred Veliko nočjo, bil bi
že izšel, pa nam s tiskom priloge zavlačuje
dunajska tiskarna.

★ Priglasite se čimprej! Da moremo vse
potrebno pravočasno pripraviti, prosimo, da
se za romanje na Trsat pravočasno priglasite.
Izkaznica, ki stane 50 Din, daje pravico do
polovične vožnje, brezplačnega izleta po mor-
ju, prenočišča in dostopa k vsem zborovanjem.
Poseben vlak bo vozil iz Maribora in bo po-
biral udeležence na vseh postajah do Metlike.
— »Sveta vojska«, Ljubljana, Poljanski nasip
št. 10.

★ Osiješki učitelji za UJU. Osiješko uči-
teljstvo je imelo te dni zborovanje, na katerem
so sklenili pristopiti k stanovski organizaciji
UJU.

★ Nesreča pri zidanju ceste. Osemnajst-
letni Rudolf Povše je včeraj dopoldne tolkel
kamenje na cesti pri Sv. Lambertu pri Litiji,
kar se zvali nanj velika skala s strmine ter

Po damska oblačila

obleke, krila, bluze vedno le k trvdki
Bellhar & Velepč, Mestni trg 13.
Zaloga najnovejša in najcenejša v Ljubljani.

mu pomečka levo nogo. Težko ranjenega so
prepeljali z rešilnim avtom v deželno bolnico.
Je pa prav malo upanja da okreva. V najbolj-
šem slučaju bodo morali amputirati nogo.

★ Prostovoljno gasilno društvo Dol. je-
zero pri Cerklju priredi na velikonočni pone-
deljek, 18. t. m. popoldne v Gasilnem domu
domačo veselico, na kateri se bo med drug-
im vprizorila tudi igra »Tri sestre«. Vsi vab-
ljeni!

★ Smrtna nesreča na zagrebški cestni žele-
znici. Včeraj je nenadoma padel v nezvest
sprevodnik na progi cestne železnice, ki vodi
med glavnim in savskim kolodvorom. Nesre-
ča je hotela, da je padel z voza in pod kolesa.
Naravno, da je nastala med občinštvom velika
panika. Nekateri so mu priskočili na pomoč,
toda sprevodnik je bil na mestu mrtve.

★ Zopet zrakoplovska nesreča. V Boki
Kotorski se je dogodila nesreča na vojaškem
avijonu št. 11. Ko je bil zrakoplov visoko v
zraku, je nenadoma treščil v vodo. Na zrako-
plovu sta bila dva pilota dijaške čete. Oba pi-
lota in zrakoplov so izginili pod vodo in jih
dosledaj še niso našli.

★ Treznostni odseki prosvetnih in drugih
društev naj se v svrhu enotne protialkoholne
akcije priglasijo »Sveti vojski« v Ljubljani, ki
jim bo poslala podrobna pojasnila.

★ Francosko brodogradje pride na Jadran.
Francosko brodogradje, ki je sedaj v Črnem mor-
ju, pride v kratkem v splitsko luko, kjer bo
ostalo delj časa.

★ III. književna tombola Jugoslovanske
Matiče. Od 4. marca do 1. aprila t. l. so bile
izžrebane sledeče številke: 24, 7, 43, 33, 34,
68, 21, 6, 53, 51, 48, 49, 72, 81, 31, 12, 75,
14, 25, 46 in 82. Dne 8. t. m. so se izžrebale
številke: 9, 36, 11, 38 in 57 in s temi bodo
zadete še preostale činkvine. Kdor je torej
zadel z vsemi dosedaj izžrebanimi številkami
činkvine (pet števil v eni vrsti) naj pošlje
svojo tablico na naslov Jugoslovanske Mati-
ce, Selenburgova ulica št. 7, II. nadst. in si-
cer najkasneje do 15. t. m., ker se bo ta dan
— za slučaj, da bo zadetih več činkvin, kakor
je še preostalih dobikov — vršilo za dobike
ožje žrebanje. S 15. aprilom bodo izžrebane
številke za tombolo.

★ Žika je dvojnoslada žitna kava iz rži.
Dobi se v rdečem zavitku. Žika je samo ena.
Zahtevajte zato izrecno Žiko, da ne bo zame-
njave.

★ Pri kroničnem vnetju ledvic učinkuje
najboljše Radenska mineralna voda. Ona izlo-
čuje sečne vode in zmanjšuje beljakovine.

★ Bolnim na želodcu, v črevesju in pre-
bavilih povrne uporaba naravne »Franz-Josef«
grenčice redno delovanje prebavil ter s tem
omogoči, da pridejo zdrave redilne snovi v
kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo,
da se je »Franz-Josef« voda izkazala
zlasti pri apnenju žil kot zelo koristno. Do-
biva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih
trgovinah.

★ Gosp. Franjo Mulec (Markov), ki je
služboval svojčas v Belgradu, da v lastnem in-
teresu naproša, da javi svoje naslov odvetniški
pisarni dr. Korun-dr. Jelenec v Ljubljani.

★ Gostilničarji se opozarjajo, da trdka
Br. Novakovič, Ljubljana (Kolizej) razprodaja
radi opustitve trgovine fina štajerska vina po
5 Din 65 par liter. Ne plačujte visokih cen za
manj vredna vina, dokler traja ta zaloga.

★ Pralne ovratnike — znamke Leo —
priporoča gospod duhovnikom modna tr-
govina Jos. Podkrajšek, Ljubljana, Jurčičev
trg. 2670

★ ITO — zobna pasta najboljša.

★ Nogavice najceneje v trgovini Dobeie,
Pred škofijo 15.

★ Lesna industrija! Ia remseidske ža-
ge za polnojarjenik, mlinske krožne in dru-
ge, smirkovne plošče, pile, dobite najceneje
pri »Jeklo«, Ljubljana, Stari trg. Zahtevajte
cenik.

★ »Y« kretalni kondenzator. Pri doseda-
njih kretalnih kondenzatorjih se natiskajo vse
postaje na dolnem kraju skale, vsled česar
se med seboj motijo pri sprejemu — taki spre-
jemalci niso »selektivni«. Ta kondenzatorski
problem je popolnoma rešil »Y« kondenzator
tt. »TUNGSRAM«. S specialno obliko plošč
se doseže enakomerna razdelitev emisijskih
postaj preko vse skale; karakteristika konden-
zatorja je pravica; s premišljeno konstrukcijo
so znižane električne izgube na minimum, a
početna kapaciteta je samo 3 odst. popolne,
torej velik valovni obseg. Kontakt z okretal-
nim slogom daje napajana spirala tako, da nima
nikakih »kontaktnih« motitev. Pri specialnih
spojih se lahko »Y« kondenzatorji opremijo z
mikroskalo. Kondenzatorji s takimi kvalitetami
dajo seveda z ostalimi priznanimi radio-sestav-
nimi deli tt. »Tungsrām« najboljše rezultate
pri sprejemanju.

★ Pri nakupu testonin zahtevajte vedno
in povsod samo »PEKATEE«, ki prekašajo
po okusu in kakovosti vse druge.

★ Ameriške posle, pooblastila in sploh
vse inozemske zadeve, tudi v Južni Ameriki,
oskrbi hitro in cenno dr. Ivan Černe, Gospo-
darska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, po-
slopie Ljudske posojilnice.

★ Priporočamo čevlje z znamko »Karo«
radi dobre kvalitete. — Maribor, Koroška ce-
sta 19.

★ Oblekce, plašči, bluze ter vse za izde-
lavc istih, najnovejše, kar prinese moda, prvo-
vrstne kvalitete, najmodernejše barve. —
P. Magdič — Ljubljana. Najcenejše je dobro
blago.

★ Zoper mole — Tarmol. V vseh lekarnah
in drogerijah. Proizvaja Chemotechna
Ljubljana, Mestni trg 10.

„PLANINKA“

zdravilni čaj raztopi tuje
snovi v človeškem telesu,
jih odpravlja iz telesa ter
ojača in obnovi ves orga-
nizem. — Izdeluje lekarna
Mr. Ph. L. Bahovec,
Ljubljana.

Dobi se v vseh lekarnah.

Ljubljana

○ Nič ne pomaga. »Jutro« se pere, zvija
in zavija, da bi olepšalo krivico, ki so jo nje-
govji eksponenti napravili mestnim delavcem,
ko so jih odpustili iz službe in jih tako hoteli
oropati pravice do stalne namestitve. Da je
to res, pač dokazujejo že pripravljene nove
pogodbe. Najprej so »jutrovc« hoteli zvrniti
vso krivdo na sosvet — predvsem na pristaše
SLS. Ker so se pa ravno ti tako krepko za-
vzeli za delavstvo, je »Jutro« za tri dni zaprl
sapo. Da bi pa ja bili povzročitelji krivice
snežno beli, je »Jutro« privleklo na dan »ra-
dikalno« zastavo, ki baje vihra na magistratu.
S tem je pa dalo zelo, zelo slabo izpričevalo
bivšim trem gerentom, svojim pristašem. Ali
je res morala priti »radikalna« zastava na ma-
gistrat in to morajo opirati »klerikali«, da
bo red v cestnem nadzorstvu. Slabo so ge-
renti regirali, če so jim tako čez glavo zrastle
lastni pristaši-uradniki.

○ Javna zahvala. Mestni delavci, ki so
bili za tri dni odpuščeni iz mestne službe, da
bi na ta način prekinili službeno dobo in iz-
gubili pravico do stalne namestitve, in to
ravno pred velikonočnimi prazniki, se tem po-
tom javno kar najtopeje zahvaljujemo magi-
stratnemu sosvetu kakor tudi g. vladnemu

komisarju za pravično popravilo krivice. Dej-
stvo samo, da je krivica, ki se nam je zgodila
brez vednosti sosveta in komisarja, že po-
pravljena ravno po zaslugi teh, odločno od-
bija grdo insinuacijo, da so njeni povzročitelji
člani sosveta. Tisti, ki so krivico povzročili,
so hoteli iz naših žuljev, iz solza naših otrok
in žene kovati politični kapital, hoteli so očr-
niti in osovražiti druge, grdi in nepriljubljeni
pa so ostali sami. Mi si pa bomo zapomnili,
kdo nas je hotel uničiti in kdo nas je rešil. —
Prizadeti mestni delavci.

○ Blagoslov novega banderca v Trnovem.
Danes popoldne ob 3 bo blagoslovil stolni
župnik kanonik dr. T. Kliner novo banderce
za trnovske kongregacije. Banderce je krasno
delo (po načrtih Plečnikove šole) in je brez
dvoma velika pridobitev za cerkveno umet-
nost. K slovesnosti vabimo vse kongregacije
in vse, ki bi si radi ogledali to umetniško delo.
— Opozarjamo na opis banderca v današnjem
listku.

○ Rokodelski dom. Pevski zbor v Roko-
delskem domu ima v torek ob 8 pevsko vajo.
Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe.

○ Društvo rokodelskih mojstrov. Odbo-
rova seja Društva rokodelskih mojstrov bo
jutri, v ponedeljek ob 8 zvečer v društveni
sobi Rokodelskega doma.

○ Umrla je po daljši bolezni g. Doroteja
Dolinar. Pogreb bo iz mrtvašnice pri
Sv. Krištofu danes popoldne ob 4.

○ Odkritje spomenika padlim Šentpeter-
čanom. Dne 12. junija t. l. se odkrije ob cer-
kvi Sv. Petra v Ljubljani spomenik v svetovni
vojni padlim Šentpeterčanom, ki jih je preko
350. Ze danes opozarjamo društva in občin-
stvo iz te fare, da se ozirajo na to prireditev
in se z udeležbo oddolžijo žrtvam iz svetovne
vojne. — Za odbor za postavitev spomenika
padlim tovarišem v svetovni vojni iz šentpe-
terske fare v Ljubljani. Predsednik: Viktor
Rohrman. Tajnik: Jože Pirc.

○ Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk
priredi v ponedeljek dne 11. t. m. ob pol 20 v
svojih prostorih na Poljanski cesti velenani-
mivo skioptično predavanje o pasijskih
igrah v »Oberamergau«. Vabljeni članice in
prijatelji društva. — Odbor.

○ Predavanje o Španiji. Prosvetna zveza
je zaključila letošnjo vrsto svojih predavanj
v večjem obsegu s potovanjem po Španiji. Dva
Slovenci — prof. dr. Knific in katehet Ažman
— sta namreč v avgustu 1926 potovala po tej
deželi, ki je pač tudi sedaj, ko roma ta ali oni
v Lympias, ogromni večini Slovencev popol-
noma neznana — skoro kakor bi je ne bilo
več v Evropi. Morebiti je poleg predavate-
ljeve osebnosti privabila baš izrednost in
redkost potovanja lepo število poslušalcev v
dvorano, želečih kaj slišati o deželi, ki jim je
res »španska vas«. S prof. Knificem je pri-
jetno potovati, pa naj ga bereš ali poslušaj.
Občinstvu je kot potopisec dobro znan, kar
se je pokazalo že ob sprejemu. Ima dovolj
praktičnega smisla, humorja in kritičnosti,
tako da varno jadra skozi vse neprijetnosti
potovanja po daljnem svetu. Kako kritično je
gledal n. pr. dogodke v Lympiasu, kako pra-
vilno je primerjal kapelice v arenah za biko-
borce, kjer se pred bojem priporoča toterro
Bogu s »pobožnostjo«, ki jo baje opravijo
banditi v južni Italiji, ko se odpravljajo po
svoji nevarni obrti. To pot smo potovali pred-
vsem po severnem in srednjem delu Španije;
južni del si je prihranil predavatelj za kako
poznejše potovanje. Spoznali smo deželo kot
revno, življenje za tujca kot zelo drago, pre-

Naznanilo!

Kdor želi letos imeti prvovrstno in najmodernejšo
slikarjio, naj naroči le pri trvdki

Ivan Martinc, slikar in pleskar
Ljubljana, Poljanska c. 20
Cene konkurenčne in solidne.

DAMSKI NAKIT

za vse vrste obleke, svilo,
čipke, trakove, modne gum-
be, fino perilo je izključeno
lešše izbrati ter ceneje
kupiti kakor pri trvdki

T. EGER

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 2.

Najcenejša zaloga vseh po-
trebščin za živilje in krojače.

vek, ki med njimi živi... A odkar je tukaj
redna božja služba, je že velik napredek.
In tako dalje.

Ko sem te reč prebral, je bil sklep na-
rejen: Mi se moramo odslej za izseljeništv
in izseljenice vse drugače brigati kot doslej!
Kako skrbni so Nemci za svoje ljudi v ino-
zemstvu! Ali je pri nas kaj podobnega, če-
tudi le v miniaturni? Ali smo imeli kak red,
kak načrt, kak sistem glede izseljevanja? Vsa-
ka parobrodna družba in vsak agent je lovil
in spravil ljudi na svojo roko ter jih pošil-
jal kakor blago, kamor se mu je zdelo —
malo boljše kakor Arabci zaslužene zamorce
v Afriki. Ali moremo mirno gledati, da nam
duše kar takole prodajajo? Tudi pri drugih
narodih se je v tem oziru dozda premalo
storilo. Zato pa je Severna Amerika ravno
kot naseljevalna dežela do 60 odstotkov brez-
verna. Treba je izseljevanje in naseljevanje
kako regulirati, spraviti v kak red, kak si-
stem. To more storiti seveda državna oblast,
ki ima potrebno moč. Pa tudi privatna dru-
štva. Cerkev pa bi morala v tem oziru delati
z njimi roko v roki. G. Zupančič mi toži, ka-
ko težko je, ko ne more imeti vsako nedeljo
božje službe povsod, kjer bi bilo potrebno,
ko so ljudje na preveč krajih. A kaj naj re-
čem šlo jaz! Spet nimate pojma, kako so naši
ljudje tukaj na Nemškem raztreseni. Ko bi
nas bilo tukaj deset, ne moremo vseh oskr-
beti; dočim ko bi bili skupaj, bi za silo eden
zadoščal. Brez vsakega reda se je vršilo na-
seljevanje. Kakor plove v vetru!

Naj vam povem, da me je pretekli teden
spet zaneslo na Holandsko — do Belgije še
nisem prišel. Kaj sem tam iskal, vsega ne bom
pripovedoval. Rad bi spravil nekaj fantičev
slovenskih staršev v šolo, da ne bo vse, kar
slovenska mati rodi, sam knap in nič druge-
ga. Bil sem pa tudi pri naših ljudeh. Če po-
gledate na zemljevid, rudniki in rudarji, to-
rej tudi naši ljudje so samo v tistem spod-
njem kotičku ali repku Holandije, ki je stis-
njen med Nemčijo in Belgijo. Če boste do-
volili, bom svoje vtise iz te zanimive dežele
nakratko načrtal pozneje enkrat. Danes sa-
mo, kar se tiče izseljevanja. Središče indu-
strije je mesto Heerlen (40.000 prebivalcev).
Tam sem obiskal, da pripravim pot gospodu,
ki ima tja priti, poleg mestnega dekana tudi
voditelja delavstva dr. Poelsa (izg. Pulsa) —
odvažen, veleugleden mož. Ta mi je dejal:
Ko bi imeli vi katoliške delavce, mi bi jih
radi sprejeli; saj bomo delavcev še potrebo-
vali. (Zalibog, da mu nisem mogel zagotoviti,
da bi Slovenci pošiljali po svetu samo »kato-
liške«, to je samo dobre ljudi.) Gospod dekan
mi je pa rekel, da bodo skušali, če bo le mo-
goče, nastaniti delavce ene narodnosti sku-
paj in otrokom preskrbeti tudi pouk v mate-
rinskem jeziku. Po teh dveh izjavah sem si
misliš: Če se izseljevanje že zabraniti ne da,
bi — če je sploh mogoče — priporočiti kako tujo
deželo — priporočil najbolj Holandijo. V
Nemčijo tujci več ne morejo, tudi Francija se
jih že brani, Severna Amerika jim vrata za-
pira. Torej ni veliko izbire. V Holandiji je do-

mače ljudstvo najboljše, slovensko katoliško
društvo tudi že imajo, in če pride slovenski
duhovnik, bi bili pred slabimi vplivi še pre-
cej zavarovani. Nekateri se bodo morda celo
še poboljšali. V bližini je na samotni velik dom
duhovnih vaj, kamor hodijo v duhovne vaje
tudi delavci. Ker sem bil s predstojnikom te-
ga doma iz Nemčije znan, sem tam prenočil,
drugi dan pa me je v avtomobilu vozil okoli.
— Vsaj tisti, ki gredo v svet kar z doma, iz
domače kmetske hiše, ne da bi se bili že prej
po mestih in rudnikih pokvarili, tisti naj bi
prišli sem. Tisti pa, ki imajo druge pohujše-
vati, naj hodijo, kjer hočejo! Skrbeti mora-
mo, da vsaj dobre zavarujemo. To velja tudi
za Gorikane, katerim sem zadnjič priporočil,
naj izseljevanje regulirajo. Danes jim narav-
nost svetujem, kam naj ga napeljejo. Po več-
jih mestih — v Ljubljani v »Dobrodelnost«
— morajo začeti poslovati izseljeniške pisarne
(Rafaelova družba), kamor naj se ljudje ob-
račajo, da bodo vedeli priti na pravo mesto.
Tem pisarnam sem pripravljen potrebne in-
formacije dati jaz, oziroma dal jih bo gospod,
ki se naseli tam.

Veseli me, da v času, ko o tem pišem, na
stolu ministristva za socialno politiko sedi mož,
ki ima toliko umevanja in srca za ta veliki so-
cialen pojav, izseljevanje. Dr. Gosar bo brez
dvoma storil vse, kar bo mogel, da se v izse-
ljevanju in naseljevanju naših ljudi napravi
nekaj reda, uvede nekaj sistema. Priporočam
tukaj še enkrat njemu in njegovim cenjenim
tovarišem, gg. ministrom in poslancem, naj

pri bližnjih trgovskih pogajanjih z Nemčijo ne
pozabijo na naše tukajšnje zadeve, ki se la-
hko ob tej priliki uredijo. Če treba še kakih
informacij, sem na razpolago. Glavna stvar je,
da bi naši ljudje mogli dobivati svojo pokoj-
nino v domovino; mnoga bi se jih vrnilo.
Sploh mora biti tendenca našega izseljeni-
škega skrbstva ta, da bi si ljudje v tujini kaj
prihranili in se domu vrnili. Je le bridka mi-
sel, če se pomisli: toda je za nas vse zgub-
ljeno...

Nazadnje se pa moram odzvati še na po-
ziv ali vabilo gornještajerskega dopisnika v
članku »Tudi pozabljenec, da naj pridem
enkrat tudi krajše pogledat. Veljal Pridem
— če ne pride prej že kdo drug. Jaz namreč
v kratkem ne morem priti. Ložje in hitreje
bi se to napravilo iz Štajerske. Če bi se go-
spodom Lavantincem preveč ne zameril, bi
jim zašepetnil na uho: Prijatelji, to bi bili
moralni že davno storiti!... Mi boste že opro-
stili. — Vsekako naj pa dopisnik naznani svoj
naslov, da nagre »gor na Oberštajersko« že
kdorkoli, se ve kam obrniti.

Da mi ne boste rekli, da zdaj ne znam
nobene druge pesmi več ko o izseljeništvu,
kakor prej o alkoholu, sem hotel še kaj dru-
gega napisati. Pa ker vidim, da bo zaenkrat
dosti — pa prihodnjič. J. K.

Čipke klekane, pristno domače ročno delo la. laneni sukanec
najcenejše pri Osrednjem čiparskem združenju
Ljubljana, Kongresni trg 9

bivalstvo pa kljubu znanemu ponosu kot izredno ljubezljivo, srčno dobro in postrežljivo proti tujcu. Skioptičnih slik je bilo kakih 60; vrstile so se sicer hitro, vendar jih je bilo nekoliko obilo za en prosvetni večer, ki naj bi bil po želji Prosvetne zveze z glasbenimi točkami vred končan v eni uri.

○ **Gremij trgovcev** v Ljubljani obvešča članstvo, da se vrši pouk na Gremijalni šoli samo v ponedeljek, dne 11. t. m., v torek, dne 12. t. m. pa odpade radi čiščenja šolskih prostorov. — Šolski odbor.

○ **Tombola.** Osrednje društvo nižjih pošt-nih uslužbencev krajevna skupina v Ljubljani priredi, kakor običajno vsako leto, tudi letos svojo veliko četrto dobrodelno javno tombolo in sicer z 10 glavnimi tombolami in z več manjšimi dobitki, v korist onemoglih bol-nih članov, vdov in sirot. Tablice bodo pro-dajali vsi pismošojci in trafike od 15. t. m. dalje. Cena tablice je 2 Din. — Prosimo tudi letos blagohotne naklonjenosti sl. občinstva. — Odbor.

○ **Slika g. Franca Šerka iz Cerknice v iz-ložbi.** V trgovini umetnin Babka na Aleksan-drovi cesti je razstavljena slika g. Franca Šerka, veleposestnika v Cerknici pri Rakeku. Pozna kot dober narodnjak in dolgoletni žu-pan si je pridobil mnogo zaslug. G. Šerko je ustanovitelj ondote Posojilnice, kateri je na-čeloval polnih 32 let, in je tudi oče dekana tukajšnje medicinske fakultete g. dr. Šerka. Slika je delo znanega našega najboljšega por-tretista, akademičnega slikarja g. Franja A. Sterleta. Ima velike umetniške vrednosti in je izvrstno pogojena.

○ **Psa ustrelil.** Posestnik Alojzij Koše-nina v Kosezah nad Ljubljano je prijavil ne-kega posetnika iz Zgornje Šiške, ker je v pe-tek zvečer ustrelil s svojega voza njegovega psa čuvaja, vrednega 500 Din.

○ **V Zeleni jami našli okostje.** Delavec Anton Janežič si je pred kratkim kupil ob Tovarniški ulici v Zeleni jami malo parcelo, na kateri si namerava zgraditi hišico. Včeraj je kopal jamo za temelj. V globočini 1 in pol metra pa je odkril dve človeški okostji, še precej dobro ohranjeni. O čudni najdbi je takoj obvestil policijsko stražnico. Baje je bilo na onem mestu nekoč staro pokopališče.

○ **Tatvine.** Iz garderobe kemičnega la-boratorija na tehniki je neznan tat ukradel kemiku Viktorju Ecimoviču iz Tuzle 400 Din vreden površčnik, Božidarju Popoviču iz Tu-zle pa 700 Din vredno suknjo. — Neka gostil-ničarka je prijavila, da ji je bil ukraden 100 Din vreden manjši sod. — Neka ženska je ovadena radi tavin klobas na Vodnikovem trgu. — Kmet Lojze, blizu Medvod doma, je bil ovaden policiji, ker je prodajal krog zla-tarjev zlat uhan, o katerem trdi, da ga je našel.

○ **Velika izbira modernih bluz, nogavic, rokavic ter perila** za dame in in gospode se dobi po nizkih cenah v trgovini A. Zibert, Kongresni trg.

○ **Vrtnice,** nizke, visokodebelne, vrtni-ce plezalk, pritlikave marelice, češnje, viš-nje, divjo trto, lepotočno grmovje, flider za živo mejo, razne trajnice nudim občinstvu v mestu in na deželi. Sprejemam napravo in negovanje vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

○ **Solidno in poceni** dobe gospodje lepe pomladne obleke, črne suknje in dežne plašče pri tvrdki Fran Lukič, Ljubljana, Pred ško-fijo 19.

○ **Najcenejše in najsolidnejše** ste postre-ženi za velikonočne praznike z raznim manu-fakturnim, galanterijskim in specerijskim bla-gom pri tvrdki Frane Pavlin, Ljubljana, Gra-dišče št. 3.

○ **Rozine, mandeljne, lešnike itd.,** najfi-nejše kvalitete po zelo nizkih cenah dobite za velikonočne praznike pri Francu Pavlinu, Gradišče št. 3.

○ **Sedaj je čas vrtnic in trajnic** — glej male oglase Šimenc, Gradišče.

Velikonočna potovanja

v Francijo, Italijo, Švico itd. Krožna potovanja po Italiji, 50% popusta v Sicilijo. - Sejem v Baselu od 2. do 12. aprila 50% popusta. - Sejem v Mila-nu od 7. do 27. aprila, polovična vožnja. - Bee-thovenov teden na Dunaju od 9. do 15. junija brez vizuma, 50% popusta. - Potovanje na Spiz-bergo od 3753—6818 Din. - Sejmske legitimacije, tesere, vozne karte in brezplačne informacije (pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka) se dobijo v potovalni pisarni JOS. ZIDAR, Ljubljana, Dunajska cesta št. 31.

Maribor

○ **Somišljeniki!** Jutri, v ponedeljek zve-čer ob pol 8 je v sobi Koroška cesta 1 zbo-rovanje SLS, na katerem bo poročal med drugimi tudi poslanec g. Žebot. Udeležite se tega zborovanja zanesljivo vsi zaupniki in od-borniki vseh okrajnih mestnih organizacij!

○ **Obvestilo.** Bivši veliki župan dr. Pirk-majer nas je obvestil, da ne koncentrira na prednih sil. Saj se res ne plača.

○ **Ljudska univerza v Mariboru.** Pone-deljkovo predavanje dr. Vebra se mora pre-ložiti, ker smo morali na ta dan nastavitvi predavanje bolgarskega pisatelja in politika dr. Kostova, ki bo govoril o jugoslovansko-bolgarskih odnosih v preteklosti, sedanjosti — s perspektivo na prihodnost. Kakor znano, je imela ta prireditve v Ljubljani sijajen uspeh in se je razvila v veliko jugoslovansko manifestacijo! Vrši se v veliki dvorani »Na-

rodnega doma« v ponedeljek 11. aprila ob 8 zvečer. Vstopnina je nizka.

○ **Seja mariborskega občinskega sveta** se vrši prihodnji torek ob 17 v mestni po-svetovalnici.

○ **Koncert v parku za postavitev spo-menika kralju Petru.** Danes bi se moral vršiti v parku koncert v korist fondu za posta-vitev spomenika kralju Petru I. Ker sodeluje mariborska vojaška godba ta dan pri sinfo-ničnem koncertu v Celju je današnji koncert v parku odpadel, vrši se pa jutri 11. t. m.

○ **Jugoslovanski pomorski častnik umrl.** V Studencih pri Mariboru je umrl komaj 43-letni upokojeni pomorski častnik Josip Semu-lič, ki je bil tudi pod Jugoslavijo poveljnik našega torpednega čolna. Prišel je v Mari-bor iskat zdravja, a mu je upihnila zahrbtna jetika luč življenja. Pogreb se bo vršil danes v nedeljo ob štirih popoldne na Pobrežje.

○ **»Zareče oglje.** Mladiška Marijina družba ponovi danes takoj po blagoslovu to prekrasno igro. Naj ne bo nobenega zavedno katoliškega Mariborčana, da ne bi videl te predstave. Nastopijo naši mladi Marijini ča-stilci. Zatorej vsi stari in mladi danes ob 4 popoldne v Narodni dom. Cene: 15, 10, 8, 6, 5 Din, stojišče 3 in 2 Din. Blagajna se odpre ob pol 4. Predprodaja vstopnic pri frančiškan-skem vratarju.

○ **Velikonočne počitnice** se prično na srednjih šolah v torek popoldne.

○ **Veliko razburjenje** je povzročila po Mariboru vest, da se bo vršila preiskava »dal-matinskega vina«, ne le med dalmatinskimi gostilničarji, ampak tudi med občinstvom, ki je do zdaj s tako slastjo pilo dalmatince.

○ **Izgubljen denar.** Krojaški mojster E. P. je v petek izgubil listino z dokumenti in 1750 Din gotovine. Pošten najditelj naj odda vse na policiji.

○ **Preiskava o bombnem atentatu** na Pesnici se nadaljuje. Policija je dosedaj are-tirala 6 oseb, o katerih sumijo, da so nepo-sredni povzročitelji atentata. Sigurno je, da se bo posrečilo krivce izslediti, za zločine pa morajo biti eksemplarčno kaznovani.

○ **Popravek.** V včerajšnjem poročilu o specialni vinarski in sadjarški šoli v Mariboru popravi, da je citati namesto »i grajamo« že v smislu utemeljeno »izražamo«.

○ **Za velikonočne praznike** se priporoča specialna trgovina za živila Jaš i Lesjak, Maribor, X. oktobra ulica 2 in njena podružnica Fala, prej ligo. Prvo-vrstno blago — solidne cene — točna po-strežba.

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois — Paris

Celje

○ **Somišljeniki iz mesta Celja!** V pone-deljek 11. aprila ob pol osmih zvečer govo-rita v vrtni dvorani hotela »Belj vol« naro-dni poslanec dr. Hodžar in oblasni posla-nec dr. Ogrizek. Pridite na shod polno-številno, da slišite iz ust svojih zastopnikov resnico o zadnjih dogodkih v parlamentu, s katerimi naši nasprotniki tako brezvestno žon-girajo v nadi, da si kujejo s tem politični ka-pital. Beseda tistih, ki so pri važnih dogod-kih v Belgradu in Mariboru sodelovali, bo po-kazala, da je vse to onemogočeno napadanje le zavist in jeza nad poštenjem ter pravico. Agi-tirajte, da ne izostane niti eden naših pri-stašev!

○ **Današnji Beethovenov koncert** obeta biti veličastna manifestacija spoštovanja in ljubez-ni do nesmrtnega glasbenega genija Beethov-na. Vsa dvorana je razprodana. Le za poset-nike iz okolice je rezervirano še omejeno šte-vilo vstopnic.

○ **Krekove!** Kakor domenjeno, je danes ob 10 popoldne bralna vaja za naslednjo igro. Tovariši in tovarišice! Točnost je lepa čed-nost! Čas hiti in do vprizoritve imamo le še malo časa.

○ **Obrotno-nadaljevalna šola** v Celju ima velikonočne počitnice od velikega torka po končanem popoldanskem pouku do torka, dne 19. aprila, kar naj blagovolijo vzeti g. mojstri na znanje.

Kamnik

Občinska seja se je včeraj v soboto popoldne po dolgem času zopet vršila. Poročali bomo o njej prihodnje dni napetneje. Menda je gospoda žu-pana zadnja notica v »Slovenec« le zdramila, da je sklical sejo.

Upokojena sta na lastno prošnjo šef davčnega referata g. nadupravitelj Vratnar in šef davčnega urada g. nadupravitelj Krabnar.

Cesto skozi mesto so zadnje čase dobro po-suli. Bila je že skrajna potreba. Nekateri posest-niki so zdaj pred prazniki pričeli hiše zunaj pre-slikavati, pred pošto je dodelan nov cementen pločnik. Gostilničar pri »Petru« pripravlja razšir-jenje in moderniziranje gostilniških lokalov, lep vrt in prostor za balinanje. Tudi hiša sama, naj-starejša v mestu, bo dobila novo zunanje lice.

Na misijonško prireditve danes, v nedeljo po-poldne v »Kamniškem domu« znova opozarjamo in vabimo bližnje in daljne k najobilnejši udeležbi.

Kranj

Odgovor »Jutrovi« demagogiji. Naši »napred-njakarji« so navadno zelo pohlevne ovčice. Dobro vedo, da je liberalno le mesto. Še bolj pa vedo, da so gospodarsko odvisni od milosti okolice, ki je odločno v našem taboru. In če bi jim odpo-vedala ta okolica, bi naše liberalno mesto prišlo v popolni polom. Zato bi se v obeh naših okoličinah radi igrali in zabljali kot dobri, resničeljubni

in pobožni ljudje. S svojimi odgovori se pa kranjski jutrovec še bolj kompromitirajo in po pravici osvojačijo; obenem pa se bralci »Jutra« smejejo iznajdljivosti dopisnikov. »Slovenec« je v četrtek po malenkostni pomoti — sobotni to popravila — poročal, da se naša dramska predstava na celno nedeljo vrši ob 2. torej v času, ko je v župni cerkvi krščanski nauk. Hitro je jutrovec dopisnik pograbil za to pomoto in nas skuša naslikati kot ljudi, ki dajemo pred krščanskim naukom pred-nost zabavi. A jutrovec se je opekeli. Privoščimo mu, da je spoznal kako kratke noge ima laž. Celo dva dni pred beležko v »Jutru« je dopisnik na lepah videl, kaj je res in kaj ne. In naj vedo naši demokratiji, da je naš dramski odsek ravnar radi sobalne pridige za moše ob 8 zvečer preselil običajno sobotno vprizoritve na nedeljo zvečer. Tako bo pač lahko vsak človek in tudi tisti v velikih hišah ob najbolj prometnih cestah (!) preudaril, koliko nam je mar pridiga in koliko igra.

Ljudski dom. Pri današnji vprizoritvi krasne in zelo ganljive »Ifigenije« ob štirih popoldne in ob osmih zvečer nastopijo naši igralci v lepo do-vršenih, deloma novih grških oblekah. Vabljeni vsi iz mesta in okolice, bližnje in daljne! — Bog živi!

Škofja Loka

Umrl je 7. t. m. mlinar Janez Prevodnik. Po-kopali so ga včeraj. N. v. m. p.

»Othello«. Kakor čujemo, se ta pretresljiva drama, ki je spisal veliki Shakespeare, upri-zori na odru Društvenega doma na velikonočni ponedeljek ob 8 zvečer. Opozarjamo na novo sce-nerijo in krasne historične kostume.

Pri krojašni tečaj. Za krojaški prirobovalni tečaj, ki ga bo priredila krojaška zadruga v za-četku maja v Škofji Loki, vlada veliko zanimanje. Priporočamo vsem, ki se doslej še niso prijavili, da store to čimprej pri načelniku zadruga, g. J. Hafnerju v Škofji Loki. Tečaj nudi vsem ugodno priliko, da izpopolnijo svoje strokovno znanje pod vodstvom spretnega strokovnega učitelja g. Knafl-ja za malenkostni znesek 125 Din, ki ga bo treba vplačati pri zadrugi, za kar dobe vse risalne po-trebitve in drugo brezplačno. Natančnejša po-jasnila daje zadruga.

Vič

Smrtna kosa. V soboto zjutraj je zatisnil za vedno oči g. Rajmund Andrejto, tovarnar na Viču, v starosti 57 let. Pokojni je bil splošno priljubljen in spoštovan vsled svoje dobrosrčnosti ter je v sili vsakemu rad pomagal. Marsikateri občan se ga s hvalečnostjo spominja. Rojen je bil na Selu pri Ljubljani ter se je priselil na Vič že leta 1894, kjer je ustanovil tovarno, katero je vodil do smrti. Zadnji čas se je zdravil na Dunaju. V javnem življenju se ni udeleževal, toliko več pa je napravil dobrega na tistem. Pogreb pokojnega se vrši v ponedeljek, 11. t. m. ob pol 6 popoldne na viško pokopališče. Mir in pokoj njegovi duši, preostali pa naše najgloblje sožalje. — Skoraj istočasno je umrl drug splošno spoštovan, naš zvesti somišljenik g. Josip Lojk, oficijal tobačne tovarne v Ljubljani. Pokojni je bil med svojimi tovariši in delavstvom zelo priljubljen. Pogreb se vrši danes popoldne ob pol 6 iz Tržaške ceste na viško pokopališče. Naj mu da Bog večni mir in pokoj! Vsem ostalim naše iskreno sožalje!

Oljčkan dan Rdečega križa. V slučaju lepega vremena, priredi podružnica rdečega križa danes dopoldne med 10. in 12. uro promenadni koncert, pred šolo, kjer se bodo prodajale oljčne vejice v korist Rdečega križa.

Prosvetno društvo priredi v ponedeljek, 11. 4. in v torek, 12. 4. ob pol 8 zvečer v Društvenem domu filmska predavanja, in sicer v ponedeljek Kristusovo življenje in evharistični kongres v Chi-kagu, v torek pa o Pasijonu. Člani in prijatelji vabljeni.

Ribnica

Na koncert kamniškega godalnega kvarteta, ki se bo vršil danes v nedeljo zvečer ob 8 v dvo-rani pri »Cenetu«, opozarjamo vnovič in vabimo vse tržane in tudi okoličane, ki jih zanima lepa muzika, da se koncerta udeležijo. Med igrajočimi člani kvarteta je tudi ribniški rojak, g. učitelj Rus, kar bo gotovo zanimalo njegove sorojake in jih privabilo h koncertu. Na programu so skladatelji: Francoz, Italijan in dva Slovenca ter bo na ta način muzika različna in bo prišel na svoj račun vsak ljubitelj glasbe. Zato naj izredne prilike, sli-šati dobro godbo, ne zamudi nikdo.

Novo mesto

Loterija. Na razna vprašanja sporočamo tem potom, da se žrebanje efektne loterije za zgradbo Ljudskega doma v Novem mestu ni vršilo 25. mar-ca ter da je preloženo na poznejši čas.

Prosvetno društvo v Novem mestu je imelo v sredo, dne 30. marca, v dvorani Rokodelskega doma skioptično predavanje Potovanje po Renu od Mainz do Kölna in preteklo sredo, dne 6. aprila, istotako skioptično predavanje o Kristusovem trpljenju po oberammergauških slikah, katere je raz-lagal p. Ernest Jenko. Pri obeh predavanjih je bila dvorana polna. Želimo, da bi nas v kratkem Prosvetno društvo zopet razveselilo s skioptičnim predavanjem.

Občinske volitve so končno vendarle razpi-sane in bodo v Novem mestu dne 19. junija, v nekaterih okoliških občinah pa nekoliko pozneje. Vlaganje kandidatnih list se prične 1. maja za Novo mesto, za druge občine 14 dni pozneje. Po-večini bodo vložene kompromisne liste, v Novem mestu pa se bodo volitve udeležile vse stranke.

Metlika

Radio sprejemna in oddajna postaja. Naša postaja se vedno bolj izboljšava, posebno sedaj, ko je nastopila že lepa pomlad. Krasne vinske go-rice od Senuča do Vivodine, od Gorjancev do Kamanja in še čez so vse ožvele in naš radio je seveda toliko občutnejši, kolikor več ubranega petja se razlega iz vinskih hramov in zidanic. Vendar katastrofalno vpliva nanj kak izreden do-godek. V noči od srede na četrtek okrog 22. urej ko smo uživali Beethovenovo »Missa solemnis« iz Prage od dunajske filharmonije, se je naša po-staja vznemirila vsled udara, ki ga je dobil nek Jurajevič iz Podzemlja z motiko po glavi. Kljub vsej pažnji ni bilo mogoče odkriti storilca, kajti naša postaja vendar še ni toliko izpopolnjena. — V petek smo zaznamovali nov izreden dogodek, ki se je morda po 50 letih zopet obnovil. Tri fare so dobile svoje pravo žegnanje Zal. M. božje nazaj. Ta dan je bilo veliko spovedovanje. To je prav in lepo v zadovoljnost vsej fari. Mogoče bodo par let težava. S časom pa bo zopet vse v polnem teku. — Modra galica, moka in strošek naših vinograd-nikov, je tudi tu. — 24. aprila se bo pa vršil občni zbor Kmetijskega društva v Metliki, h kateremu že sedaj vabimo.

Trbovlje

○ **Nerednosti na železniški postaji.** Radi ne-rednosti na tukajšnji železniški postaji je vložil g. poslanec Žebot na prometno ministrstvo inter-pelacijo, v kateri navaja, da je bil prejšnji postaje-načelnik prestavljen iz Trbovelj zato, ker se ni udeleževal sestankov sam. demokratske stranke, ampak se briga le za svoje posle.

○ **Opozorjamo** na današnji nedeljsko upri-zoritve »Male pevke«, ljudske igre s petjem v 5 dejanjih v Društvenem domu ob 4 popoldne. Igra je v resnici lepa ter se obisk priporoča.

○ **14 dnevna plača rudarjem.** Boj za izpla-čilo 14 dnevne plače se vrši že dalje časa med TPD in rudarji. Rudarski zakon izrečno veli, da se morajo rudarjem izplačevati mezde vsakih 14 dni. Trboveljska družba je pa pred poldrugim letom samolastno začela izplačevati plače mesečno ter s tem zakon prekršila. 11. rudarska skupina je pri Rudarskem glavarstvu večkrat posredovala in to oblastvo je tudi Družbi dalo nalog za zakonito izplačilo 14 dnevne mezde ter ji še celo s kaznijo zapretilo. Družba se je proti nalogu Rudarskega glavarstva pritožila na Državni svet v Belgradu. —

Tudi krajevna organizacija SLS se je ves čas zanimala za to, za rudarja važno zadevo, v kateri ne gre v glavnem za denar, ki ga delavec prejme vsakih 14 dni, nego za akordna dela v rudnikih kopanjem, ki se delijo sedaj vsak mesec. Delo v rudniku je pač različno in je gotovo, da si rudar na akordu delo v pol mesecu izboljša ali pa po-slabša. Druga akordna plača je delo v vodi ali na vročem mestu, kakor pa delo na suhem in ne na kamenitem mestu. Močno je torej rudar okodovan, če se mu delovno mesto večkrat na mesec menja, ker ima obenem tudi razne akordne plače. Tudi sedaj so je naša stranka zavzela za stvar, ter se obrnila na g. ministra dr. Gosarja, da posreduje, da bi TPD izplačevala rudarjem plačo vsakih 14 dni. Dobili smo na našo vlogo sledeči odgovor: »Na g. ministra za kume in rud-nike je g. minister dr. Gosar naslovil dopis, v ka-terem prosi za energično odredbo s strani rud-niškega glavarstva, da se TPD drži glavarstvene od-ločitve o načinu izplačevanja mezd, oziroma zaka-nitega določila o tem, dokler se spor ne reši pred Državnim svetom. Pritožba na Državni svet nima odločilne moči.« Mislimo, da pride rudar sedaj do svojih zakonito zajamčenih pravic.

○ **O pravilniku za bralovsko skladišnico** smo dobili tole poročilo: »Prizadeto organizacije mo-rnjo na duha in obliko projektiranega pravilnika za brat. skladišnice vplivati na način, da izjavijo svoje izbrano mišljenje o osnutku. To naj se zgodi pravočasno in čimbolj temeljito.«

Slovenska krajina

Dva požara. V obsejni madžarski vasi Sv. B. je 25. marca nastal požar pri Matiji Lular. Pogo-relo je gospodarsko poslopje. V nevarnosti je bila tudi sosedova hiša in le požrtvovalnemu delu ga-silcev se je zahaljati, da se je plamen ni prijel. — Iste dne ponoči je gorelo v vasi L. pri Stefanu Fujsu. Zrtve požara je postala hiša z gospodarski-mi poslopi. Največja nesreča pri stvari je bila, da je izbruhnil požar ponoči in so ga opazili šele ta-krat, ko je bilo celo poslopje v plamenu. Reševa-nje ni bilo mogoče in tako je škoda zelo velika. V hlevu so se zadušile štiri krave, v svinjnikih vse svinje in zgoarele so tudi kure. — Oba požara sta nastala iz neznanh vzrokov.

M. Sobota zida. Ne bo dolgo in M. Sobota do-bi novo lice. Stavbena vna, ki se je lansko leto začela, so je to pomlad povečala. Na vseh koncih in krajih se zidajo nove hiše. Trgovci Dittrich je dvignil svojo trgovino za eno nadstropje, ravnar-tako trgovci Berger ob Aleksandrovi cesti. Ob novi ulici med Solsko in Poljsko ulico zidata no-ve hiše ravnatelj Soukup in mizar Šafran. Na koncu Aleksandrove ceste se bo dvigala enonad-stropna vila notarja Kodra. Ako bo šlo tako na-prej, bo Prekmurje v resnici lahko ponosno na svoje kulturno središče.

Ne zamudite ugodne prilike, ki jo nudi lote-rija Martinišča. V kratkem se bo izžrebalo 670 do-bilov. Nekaj srečk je še pri ravnateljstvu Martini-šča v M. Soboti.

Dopisi

Iz Kranjske gore. (Letoviško društvo.) Do-sedaj se v tem lepem gorskem kraju ni dosti sli-šalo o našem Letoviškem društvu. Kvečjemu se je slišala zahteva, da naj se aglineže pokaže v javnosti. Pri zadnjem obnem zboru, kjer je ob-jeektivna kritika pokazala, da se naši domačini za-vedajo važnosti tujskega prometa, se je izvolil nov odbor, ki si je nadel hvaležno nalogo, da bo tako uravnal delovanje našega društva, da bo v korist članom in v splošno letovišče. Sestava od-bora mora vsakemu pokazati, da je članom malo mar za politiko, pač pa za gospodarsko delo in napredek v dobro kraju in splošnosti. Odbor, ki je vseskozi napreden, zato prav hvaležno odklanja neukusno reklamo znanega dopisnika v »Jutru«, ker s svojimi neumestnimi članki o raznih romar-jih in natakarih kraju več škoduje kot pa kori-sti. Po našem mnenju taki članki sploh ne spadajo v resen gospodarsko-političen list.

Radovoljica. »Quo vadis«, igra iz Neronovih časov, ponovi Ljudski oder v Radovljici samo še na celno nedeljo, 10. aprila. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini Kmetijske zadruga v Ra-dovljici. Za okoličane je zveza z vlaki najugod-njejša, ker se igra začne ob pol 4 popoldne in konča ob pol 7 zvečer.

Ježica. Pevski odsek KPD priredi danes ob pol 8 zvečer v Kat. društvenem domu lepo in pri-ljubljeno igro s petjem »Reveček Andrejček«. Opo-zarjamo na to zlasti one, ki pri zadnji vprizoritvi niso dobili vstopnic, da si pravočasno zagotovijo prostore, ker je povpraševanje po vstopnicah zelo veliko.

Naznanila

Društvo »Prometnikove« sklicuje za dne 13. aprila ob 15. uri svoj letni redni občni zbor v sa-lonu hotela Miklič. — Odbor

II. redni občni zbor Radiokluba v Ljubljani. Radioklub ima v torek dne 12. aprila ob pol 8 zvečer v klubovem lokalu na vselejmo svoj drugi občni zbor. Vabimo članstvo k udeležbi. — Odbor.

Opozorjamo vsa društva, da prireditve dne 3. julija t. l. veliko javno tombolo in obhajamo tu-di 30 letnico prostovoljnega gasilnega društva v Mostah pri Ljubljani.

Že zopet glas doni,
od mesta do vasi:
Da najceneje se dobi

vse vrste manufakturno blago, izgotovljene obleke, srajce, kravate, rokavice, nogavice, marinarske obleke za dečke od 45.— Din naprej edino pri

Ivanka Tomšič — Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 38.

Kulturni pregled

Glasba

KONCERT »DRAVE« V MARIBORU

dne 2. aprila se je v vsakem pogledu obnesel prav dobro. Izvajali sta se dve simfonični točki: »Ob nevihtih in »Ojki«, oboji zložil P. H. Sattner. Nekaterim se zdi predrzno, da se je Drava lotila daljših simfoničnih skladb. In res je bil sklep junaški, s peveci razmeroma še mladega glasbenega društva izvajati precej težki skladbi. A tukaj se je pokazalo, kaj premore pevska četa, kateri je na čelu mož z gorkim srcem in glasbenim znanjem. G. Viktor Schweiger, profesor glasbe na drž. realki, je pred par leti prevzel pevovodstvo »Drave«; koj prvo leto je nastopil s simfonično kantato »Jetejevo prisego«, sedaj pa storil mogočen korak naprej kar z veliko skladbo »Ojki«. Pevsko osobje »Drave« se rekrutira iz samih železniških krogov, torej iz slojev, ki imajo težko in odgovorno delo. Kako plemenito in kulturno je delo, ki ga vrši pevovodja, ko dviga te ljudi k idealnemu glasbenemu stremeljenju, da pozabijo vsakdanje gorje in oblažujejo srce s slovensko pesmijo. Maribor pripozna to kulturno stremeljenje, kajti pri obeh lozadnjih simfoničnih koncertih so bili zastopani vsi krogi od velikega župana, do zadnjega meščana. Čuli so se pač glasovi, da »Drave« se ni dala težkim skladbam, toda koncert je dokazal nasprotno: »Drava« je izvršila svojo nalogo na jako časten način.

Zbori so bili temeljito naštudirani in so tekli jako gladko, vstopi nad vse sigurni, dasi težki, soprani so z lahkoto dosegali vsako višino brez kričanja. Solista gospa Bajukova je pela z gorkim entom, počuti se pa bolje v visoki nego nizki legi. Altistinja gospodična Vedral je presenetila z mehkim, lepo donečim glasom, ki kaže temeljito šolo. G. P. Kamilo Kolb, ljubljene mariborskega občinstva, zelo napreduje in je tudi topot potegnul za seboj hvalne poslušalce. Ganišivi so bili koralni spevi, ki so se čuli kakor iz bližnje cerkve in so povzeli iz obreda blagoslovljenja oltar na cvetno ali oltarno nedeljo. Te speve so peli deloma gg. bogoslovci, deloma stolne pevke — mehko, lepo vezano, ne škatirano.

Orkester, dasi sestavljen iz železniških, civilnih in vojaških godbenikov, se je kmalu asimiliral v enoto in lepo sledil dirigentu. Z vsakim koncertom je šlo bolje, najlepše v nedeljo popoldne.

Koncert je imel namen proslaviti 75 letnico skladatelja P. H. Sattnerja, čigar pevec je bil nekdanj g. Schweiger, in katerega še zdaj globoko spoštuje, njegova dela uvažuje. Venci in lire so prihajale zviška in dale dvorani prazniško razpoloženje.

In kritika? Oglasila se je v Nar. novinah, sicer pa molči. Zdi se skoraj, da »Drava« nima pravice povsopeti se do takega koncerta; ali če »Drava« ostane pri sedanjem stremeljenju, si bo že sama odprla pot med svet. K sreči v Mariboru se niso nasprotja tako poostrena in je bilo jako lepo, da se je ondota Glasbena matica kolegialno udeležila koncerta. Ni prav in nikakor ne smemo Dravine koncerte položiti tistega merila, katero se polaga na strokovna društva in zavode. Zatorej se enkrat ponavljamo, da je bil ta koncert z ozirom na vse razmere zelo zadovoljiv. Pozna se pa, da so peveci in pevke še začetniki, toni še niso dosti okrogli in ugaljeni, preveč so odprti, in izgovorjava se bo morala tudi še oblažiti. V moškem zboru so drugi tenorji malo detonirali, ker se jim je poznala utrujenost kot posledica dolgotrajnih in mučnih vaj. — Orkester je bil za soliste premočan, premalo je bil diskreten. To so dobrohotni migljaji, katere bodo Dravini radi sprejeli in se po njih ravnali. Sicer pa svetujem njim in g. dirigentu, ne se preveč ozirati na neljube opazke. Kritikastr naj govore in pišejo kar jim drago, mi pa pojemo naprej. —n—

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice v ponedeljek dne 11. aprila, dirigent Matej Hubad. Med skladbami, ki se gibljejo v modernejši struji novejših slovenske glasbe spadajo iz sporeda zborovih točk: Adamčeva »Zazibalka«, »Kresovale tri devojke« in »Kdo doli deklet ter Mirkova pesem »Rokoko«, izmed čeških mojstrov pa Sukova pesem »Dojčin Petar in kralj Matijaš«, Novakova »Božična uspravanka: Spi Jezušček... Skladbi iz prejšnjih dob pa ste dve rukoveti srbskega harmonizatorja narodnih pesmi Mokranjčeve »Enogorske in bosanske pesmi, ki so se letos prvič po pevskega zbora Glasbene Matice izvajale, dalje 3 lepe pesmi iz ruske literature Grcaninova pesem »Sever in jug«, Kjujeva pesem »Dve rožice in Tanjejeva pesem »Solčni vzhod«. Pri koncertu se bo izvajala tudi srčno ljubka pesem našega odličnega nestorja P. Hugolina Sattnerja »Ruškinje sanje«. Vstopnice v predprodaji v Matici knjigarani, na večer koncerta pred koncertno dvorano.

Ga. Zinka Villan-Kunc, bo na koncertu pevskega zbora Glasbene Matice v ponedeljek dne 11. aprila pela v treh nastopih 3 ruske, 4 hrvaške in 3 slovenske pesmi. Nekatere so iz najnovejših sodobne literature, nekatere pa spadajo k najboljšim skladbam prejšnjih desetletij. Koncertno pevko go. Zinko Villan-Kunc spremlja njen brat pianist Božidar Kunc. Besedilo zborov in samospelov se dobi tiskano v predprodaji v Matici knjigarani.

Cerkveni Glasbenik 1927, 3, 4 prinaša sledečo vsebino: Dr. Josip Mantuani: Janez Pierluigi iz Palestre; Fran Ferjančič: Anton Forster kot človek; Peveci in pevke, ki so pod Antonom Forsterjevim vodstvom peli na ljubljanskem stolnem koru (s slikami); Leopold Govekar: O umevanju skladb in skladateljev; Ivan Mercina: Nekaj pojasnili k Pritikovavcu; Organizatorske zadeve; Fr. Klančnik: Organizirani in pevovodja; Stanko Premrl: Nekoliko statistike o sedanjem stanju organizistov v ljubljanski škofiji; St. Premrl: Koncertna poročila; Dopsil iz Šmartna ob Paku (Fr. Klančnik), iz Gorice (Goričan), iz Novega mesta (Fr. Ferjančič); Poročilo o kolavdaciji novih orgel v župni cerkvi v Dornbergu (Vinko Vodopivec); Glasnik za cerkevno in svetno glasbo: Martin Železnikove postne pesmi (dr. Fran Mlinar-Cigale), Martin Železnikove velikončne pesmi (St. Premrl), Marko Bajukove slovenske narodne pesmi (St. Premrl), Karel Bervarjeve štiri žalostinke; Naši glasbeni listi; Pesmi v čast sv. Cirila in Metodja; Razne vesti; To in ono; Darovi za »Cerkveni Glasbenik«; Naše priloge; Listnica uredništva in uprave. — Glasbena priloga prinaša Stanko Premrl gradual in sekvenco za Veliko noč. Razen tega je tej številki priloženo Dodatno kazalo prilog »Cerkvenega Glasbenika« od leta 1911.—1926. — »Cerkveni Glasbenik« izhaja letos 50. leto. Prihodnja — 5, 6. — številka bo jubilejna. List stane celoletno 35 Din, za dijake in šole 20 Din. Posamezni izvidi 3, 4. številke priložene glasbene priloge se dobe pri upravi po 3 Din. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Pred škofijo 12. I.

K cerkvenemu koncertu v stolnici. Dr. Stanko Vurnikovo poročilo o cerkvenem koncertu v stolnici v večeršnjem »Klovenec« v toliko popravi-

ljamo, da je pevske skladbe s stolnim pevskim zborom naštudiral ravnatelj stolnega kora Stanko Premrl, ki je Palestirineve skladbe pri koncertu tudi sam vodil; g. Anton Dolinar pa je vodil ostalih šest pevskih skladb.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 10. aprila: LUMPACIJ VAGABUND. — Na korist bolniškega fonda Združenja gled. igralcev. Izven.

Ponedeljek, 11. aprila: Zaprt.

Torek, 12. aprila: TI IN JAZ. Red C.

Sreda, 13. aprila: LUMPACIJ VAGABUND. E.

Četrtek, 14. aprila: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Nedelja, 10. aprila ob 15. uri pop. TAJDA. — Ljudska predstava po znižanih cenah. — Izven.

Ponedeljek, 11. aprila: Zaprt.

Torek, 12. aprila: PRODANA NEVESTA. Gost dirigent Oskar Nedbal. Izven.

Sreda, 13. aprila: MADAME BUTTERFLY. Red B.

Četrtek, 14. aprila: Zaprt.

Sattnerjeva opera »Tajda« se poje danes na cvetno nedeljo popoldne ob 15. uri v ljubljanski operi kot ljudska predstava po znižanih cenah. V operi nastopijo: v naslovni vlogi Tajda g. Pavla Lovsetova, njeno spremljevalko poje ga. Ribičeva, starega plemiča Visokega g. Betetto, Erazma Osojskega g. Kovač, njegov spremljevalec Jurij je g. Zupan. Ostale vloge poje: ga. Ramšakova, Potučkova in Mišičeva ter gg. Mohorič, Janko, Šubelj, Sekula in Perko. Vlogo nemega neznanca igra g. Gregorin. Cene so znižane. Konec pred šest uro. Opero dirigira ravnatelj g. Mirko Polič, režira pa profesor g. Ošip Sest.

Prva repriza burke »Lumpacija vagabund« je danes v nedeljo zvečer ob 20. uri v drami in sicer se vrši predstava na korist bolniškega fonda Združenja gledaliških igralcev v Ljubljani. Zasedba je ista kakor pri premijeri. Sodeluje baletni zbor in godba dravske divizije pod vodstvom dirigenta g. Svetla. Režija igre je v rokah profesorja g. Sesta.

»Prodana nevesta« z dirigentom g. Oskarjem Nedbalom se poje v ljubljanski operi v torek dne 12. t. m. ob pol 8 zvečer. Ime najboljšega češkega opernega dirigenta nam brezdoma jamči, da bomo imeli tokrat »Prodano nevesto« v tako dovršeni obliki v muzikalnem oziru kakor še nikdar do sedaj, saj jo dirigira slavni Nedbal popolnoma v tradiciji Smetane samega. Cene navadno operne. Vstopnice v predprodaji pri dnevni blagajni v operi.

ROŽYCKI: EROS IN PSIHA.

Lepo, da smo dobili s tem delom še zastopnico poljske moderne na repertoar Lani, če se ne motim, smo čuli tudi že Szygietynskega balet »Favono noč«, čuli na par koncertih tudi poljskega prvaka, Szymanowskega in sedaj Rožycki.

Snov: romantično brepenjenje, stara; libreto v paralelistični kompoziciji za leto 1917. nobena novost (še mi nismo prej imeli Cankarja in Nemci Schnitzlerja), muzika po Straussu in prav posebno, po Puccinijevi Toski, Butterfly in Dekliji z zlatega zapada. . . tudi nobena novost. . . Tako v melodiki kakor motivni zgradbi, dramatskih sredstvih, instrumentaciji in koloritu je Rožycki s to opero direkten Puccinijev učence.

Cudil sem se zadnjič, da je g. — ob premijeri v »Jutru« pisal, da je ljubljanska publika nad to glasbo zmajevala z glavami, češ da še ni moderno vzgojena, ko je doslej čula le Verdija in podobno. Tudi jaz sem pri prvi reprizi opazil presenečljivo malo aplavza! Kaj pa je pri tej glasbi treba »razumeti«? Same »barve« so to, pester li se za uho, ki »slikajoc« delajo muzikalno občutljive dogajanje na odru, glasba nima širokih melodičnih linij več, primerjaj jo z Jakopičevim pacostjo, senzitivno slikarjo. Tipičen, čist primer glasbene impresionizma. Udaj se taki muziki, pusti si avtorjevo kreacijo glasbenega »strahu«, »prezira«, »sramežljivosti«, upora« itd. v uho in ne misli nič; veseli se pester harmonike, pikantne instrumentacije, in ne »razumi« nič, pa bo v redu. G. Nelfat je imel čez glavo umetnostnega dela, če je hotel vsaki frazi v partituri dati pravi obraz — ta muzika zahteva od interpreta neverjetne intuitivnosti, možnosti življenja v smisel mesta. In dirigent je dostojno opravil delo; če bi imel boljši orkester na razpolago, bi bili čuli filigransko, tanično fino in vonljivo muziko.

Zelo razveseli človeka modernejšo delo na našem opernem odru, veseli smo tudi vzporednosti s poljsko moderno. Še najbolj veseli pa naj bomo zato, ker smo v dekoracijah opazili pri tej operi prvič po več površnih lelih resen trud, precej okusa in celo smisel: slika grške in rimske antike, stroga, neizprosna srednjeveška simetrija, nežne barve rokoka, moderen salon — napredek del Dekracije in kostumi ne smejo več biti nepotrebno zlo!

Knittlova režija preprosto efektna, dasi nič posebnega, boljša pa vseeno kakor dosedanje Knittlove šablonske režije.

Ga. Caletova (Psiha) je dala boljše vrste povprečno igralsko kreacijo, v njih ni pevske ne more uveljaviti v višini pa bolj ugaja, ima pa neki smisel za dramatsko interpretacijo in se celo uživi v vlogo. Eros g. Banovca se je glasovno in pevski dostojno postavil, igralski se izpopolnjuje pa počasi. Mnogo so storili za uspeh še ga. Thierryjeva (Opaticio III. slika), Betetto (II.), pevski precej uspešen je bil g. Kovač; gosti g. Bukšeg ima krasen organ, ki ga more razviti v vse dramatske izrazne možnosti. Omeniti treba še Zupana, Mohoriča, go. Poličevo i. dr. Zbori v splečnem dobri, niso pa še brez nedostatkov.

Pozni impresionizem Erosa in Psihe se je preživel. Pa umetnost je bila za svoj čas potrebna, danes, ko smo se razvili v drug, bistveno nasproten tabor, se zdi mehkužno dekadentno, mrtvarje prazna, dolgočasna in zunanjeblesteta. Malone banalen je že ta stil za danes, brez brtbenice je skladba, brez obrisa in konture lito, kakor neotipljiva megla ali mavrica. Morla nam pokažejo kaj bolj današnjosti: primerneje Prohofjeva Oranje.

Prav pa je, da se upoznamo tudi s poljsko moderno. Ruske treba še več!

LUMPACIJ VAGABUND

Čarobna burka s petjem v treh dejanjih (8 slikah). Spisal Nestroy. Režiser prof. O. Sest.

Menim, da je uprizarjanje takih iger danes pogrešno, kljub temu, da najdemo še nekaj svoje občinstva in kljub temu, da ima gledališče priložnost, pokazati groteskno primitivno teatraliko, kjer se teater svobodno izživi in oddahne obnemem. In res si igra ni osvojila občinstva; kar je bilo odkritosrčnega priznanja, je bilo namenjeno kupletom, ki so na igro bili prislonjeni kot z njo

zvezani. Zavedla nas je v to igro brez dvoma nedolžna sentimentalnost po nekdanjih časih, ko je »zanikrna trojica« tudi pri nas doživljala svoj zlati vek. Spoznali pa smo takoj, da nismo več tisti in da igra ni za nas, kljub novemu prevodu (Župančičev?) in kljub blešku, ki ga ji naše gledališče prejšnje čase ni moglo dati. Treba je že res historičnega čuta in dunajskega okusa, če hočemo najti pravično razmerje do dela. Primitivni parodiistični humor nas ne ogreje več, tudi pri trojici ne. Obeležje igre nam je malone tuje in lokalizacija dejanja ga napravlja še bolj nepristnega. Fejaško dunajsko ozadje, na katerem zanikrna trojica najde svojo pravo resonanco, bi bilo sicer nekaj, ob čemer bi si obudili sanje o dobrih časih, a dunajski psevd-mitični okvir, posnet po Rajmundovi meščansko pravilni alegoriji, nas pusti brez orientacije. — S tem sem podal tudi že glavne značilnosti in hibe uprizaritve. Nesoglasje med lokalizacijo in dunajsko občuteno miljejnostjo je očitno in je tem večje, čim bolj se je režiser g. Sest potrudil, da bi izžrpal prvotnost igre. Gostilniške slike so iz dunajskega obmestja in si jih ni mogoče misliti pri nas. — Dejal bi kdo, da je igra taka, da bodi pri nji otrok in ne misli na nič; je skoraj edina vrednost igre ta, toda potem nas uprizaritev mora vreči tja, kjer res ni ne časa ne prilike misliti, v izključeno teatraliko in fantastiko. Za to pa je marsikako mesto predolgovezo in marsikaj preokornega; potek igre bi tedaj moral biti hitrejši. V celoti je zadovoljevala trojica Cesar, Rogoz, Povhe in še nekaj epizodnih oseb, marsikaj pa je bilo okornega in neskladnega. Scena je ustrezala s svojo dvodelno prostornostjo, stalno in spremenljivo in je dajala igri deloma humoristično mikaven, deloma pa tudi nekoliko medel blešč. — Ko že govorimo o Nestroyu pri nas, moramo pripomniti, da imamo letos kar dva, ker ne smemo prezreti burke »Danes bomo tič«, ki jo je g. Sest

letos scenično spopolnil in nekoliko tudi v dunajskem, skoraj operetnem načinu preuredil. Dejal bi, da to delo vpliva veliko svežeje, čeprav se je igranje že zelo obrabilo. F. K.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 10. aprila ob 15. uri: PASIJON, Nedelja, 10. aprila ob 20. uri: UČITELJICA. Kuponi.

Ponedeljek, 11. aprila ob 20. uri: MLADOST, Torek, 12. aprila ob 20. uri: MADAME BUTTERFLY. Ab. C. Kuponi.

Ljudski oder

v Ljubljani

Nedelja, 10. aprila ob 3 popoldne: PASIJON. Torek, 12. aprila ob 8 zvečer: PASIJON.

Knjige in revije

Pesmi Srečka Kosoveca. Po Veliki noči izide pesniška zbirka pokojnega kraškega pesnika Srečka Kosoveca. Knjiga bo lično opremljena (naslovna stran prof. G. A. Kosa) in bo obsegala na 96 straneh najlepše pesmi iz pokojnikove zapuščine, v redakciji Alfonza Gspana. Broširana knjiga bo stala 20 Din, vezana 27 Din. Naročila sprejema »Odbor za založbo pesmi Srečka Kosoveca«, Ljubljana, Križevniška ulica 6-1.

Polzvedovanja

Potni kovčeg se je našel v Strelški ulici. — Dobi se v Strelški ulici št. 4.

Po širnem svetu

Društvo narodov.

S parnikom, ki je odšel iz Evrope na Daljni Vzhod, so potovali med drugimi v prvem razredu neki nemški profesor, ki je raziskoval vzroke potresov na Japonskem, neki Anglež, navaden turist, neki jetični Amerikanez z mlado, sloko hčerko, ki je rada videla čestilce, ter končno neki Francoz, menda diplomatski uradnik, ki je žrtvovalec ves svoj čas poklonom lepi Amerikanki. Ob uri za kosilo so se zbrali vsi potniki v jedilnici. Nenadoma je zaklical mornar na krovu: »Zemlja na vidiku!« Kapitan je moral na krov. Sledili so mu radovedni potniki z daljnogledi in kukači. Zemlja je kmalu lahko videlo tudi nebororoženo oko. Kapitan z zemljevidom v roki je razložil potnikom zanimivosti tega otoka. Ni bil namreč nikjer označen in se je menda pred kratkim dvignil nad vodno gladino pod vplivom neznanih ognjenikov. Nemec-profesor je porabil to priliko, da bi sprožil znanstveno predavanje o gibanju zemeljske skorje, o postanku otoka in delovanju ognjenikov, Amerikanez je zelo pazno poslušal predavanje. Vprašal je kapitana, pod kako dolžino in širino leži novi otok, in vse je natančno zabeležil v svojem zapisniku. Vprašal je še Nemca, ali ima ta otok kak trgovski pomen, in je mirno šel, da použije ostalo kosilo. Francoz je izrabil ta čas, da je podtaknil ameriškanski miss pisemce. Ko so ga vprašali glede otoka, je rekel malomarno, da bo že uredilo zadevo v potrebnem času Društvo narodov. Nemec je izrazil dvom o njeni pravičnosti in se je spomnil nemških kolonij. Prišel bi se menda preprič, če ne bi pobegnil Francoz proč za obževano miss. Medtem je stal Anglež kakor lipov bog, ne da bi se zmenil za sosede. Ladja se je ustavila blizu otoka. Kapitan namreč ima dolžnost natančno zabeležiti vsako novo zemljo, da prepreči poznejše nesreče. V tem trenutku je Anglež nenadoma oživel: sezul je čevlje, sleknil se suknjo, skočil je čez krov v vodo, splaval do otoka, zlezal na breg. Dobil je takoj iz žepa veliko angleško zastavo in zgrabil za bližnji bambusov drog. Razvil je Union-Jacka, svečano je zaklical, da pripada otok angleškemu imperiju in je splaval nazaj na ladjo. Tam se je preoblekel in četr ure pozneje je končal kosilo, kakor da se ni nič zgodilo.

Dan pozneje je prišel parnik do Japonske. Amerikanec je pohitel prvi na kopno in nemudoma zbežal na brzojavno postajo. Poročal je ameriškem listom o novem otoku. Pol ure pozneje je zapisal zadovoljen: Izdatki: za brzojav: 40 dolarjev. Dohodki: članek v Newyork-Heraidu: 150 dolarjev.

Slabi komunisti.

Mih. Koljcov, podlistkar moskovske »Pravde«, piše o »čudnih dogodkih«, ki vedno bolj vznemirjajo komunistične oblasti. Nekatere v amurskem okraju je sklenil boljševiški odbor, da bo izbilal iz stranke nekega komunisti, ki se je strupeno zasmehovalno muzal pri opazovanju cerkvene procesije! To se je zgodilo na Daljnem Vzhodu, ob kitajski meji, toda ob Volgi, v Srednji Rusiji, ni nič boljše. V mestu Pokrovsku, samarske gubernije, so pokopali nekega uglednega komunisti, voditelja »zadružnega gibanja. Komunist, ki gre k obhajilu, nese otroka k sv. krstu in slično, zleti seveda takoj iz stranke, toda mrtvemu komunistu se nič ne more zgoditi. Radi tega so se osokolili preostali v toliko, da so povabili k pogrebu duhovščino. Rdeči govorniki so poslušali župnikov govor in proletarski orkester je moral molčati, ko so zapeli cerkveni

pevci »Večno pamjatje«. Ta »cerkveno-brežverski« pogreb je bila redka prikazen — žalostno sklepa Koljcov.

Pnevmatična pošta v Pragi.

Vsled velike razsežnosti je dala praška pošta že pred vojno postaviti cevi za razpošiljanje pisemske pošte. Po teh cevah se kar najhitreje odpravljajo brzojavi, ekspresna pisma in podobno. Posamezni poštni in brzojavni uradi so z glavno pošto zvezani s cevmi, ki imajo 65 mm premera. Brzojavi, pisma in druge pisemske pošiljke se položijo v kovinasto škatlico, ki se potisne v cev. Nato se z zračnim pritiskom škatlica potisne do zaželenega poštnega urada. To cevno omrežje je za pospeševanje pisemskega prometa ogromnega pomena. Treba je manj pismonoš, pisma pa prihajajo prej. Ker se je pnevmatična pošta zelo izkazala, nameravajo pnevmatično pošto mrežo razširiti tudi na predmestja in mrežo v mestu povečati. Poleg razširitve bodo vpeljali tudi nov sistem obratovanja pnevmatične pošte, kajti dosedaj je bilo treba za vsak aparat po eno osebo. Odslej pa bo zadostovala za vse aparate, ki se stekajo v eno središče, le ena sama oseba. Dalje bodo preuredili pogon in ga poenostavili in seveda na ta način pocenili obrat.

...

+ Strupeni tintni svinčniki. V Fliessu pri Landecku je umrla učenka ljudske šole Neža Sigl vsled zastrupljenja s tintnim svinčnikom, katerega je slinila z ranjenimi ustnicami.

+ Žrtve prometa v Londonu. Lansko leto je zgubilo na londonskih ulicah 1020 oseb življenje. Lahko, oziroma težko ranjenih je bilo 47.213 oseb. Napram letu 1925 so te številke narastle za 55, oziroma 125 odstotkov.

+ Najmanjša slika. Najmanjša slika na svetu, del anonimnega francoskega umetnika, je pomor kraljeve galerije v Haagu. Na sliki vidimo mlinarja, ki leze po lestvici v mlin z vrečo žita na plečih. Zraven stoji konj z vozom. Kakih osem kmetov se pogovarja in čaka na mletev. Vse to je vpodobljeno na eni strani pšeničnega zrna. Poslužiti se moramo povečevalnega stekla, če hočemo videti podrobnosti živo in skrbno izdelanih postav na sliki.

+ Deset let brez spanja. Vse časopise poroča o ruskem odvjetniku Bubnovu, ki je te dni umrl v Moskvi. On je živel zadnjih deset let brez vsakega spanja. Leta 1917 je bil na fronti ranjen s strelom v glavo. Odslej je trpel na tem, da sploh ni mogel zaspati in spati. Prvo leto je to še precej dobro prenašal, potem pa se mu je stanje vsako leto slabšalo. Nobeno še tako močno narkotično sredstvo ni učinkovalo. Hiral je vidno in končno te dni vsled splošne telesne oslabelosti umrl.

+ Dober tek nojev. V londonskem zoologičnem vrtu se je nedavno tega eden izmed nojev na vse načine trudil, da bi pogoltnil pet metrov dolgo debelo vrv. Ko je uslužbenec nojevo namero opazil, je priskočil, da bi žival rešil gotove pogube. Pa je imel dosti opravka, kajti polovico vrvi je noj že pogoltnil in ni zlepa pustil čuvaja blizu. Po dolgem naporu se mu je končno posrečilo, da je vrv izvlekel iz nojevega vratu. Noji nikakor niso izbirčni, kaj požoro. Pred kratkim je noj vzel nekemu skavtu klobuk ter ga pogoltnil, ne da bi čutil kaj posledic. Kakor znano, so skavtski klobuki precejšnjega obsega.

+ Teža ladij se spreminja. Morska vozila so mnogo bolj izpostavljena nevarnosti, da jih unčji rja kot pa razna železja na suhem. Zato je treba ladje pogosto prebarvati. Pri tem se teža ladij spreminja in sicer v prav izdatni meri. Pri ladiji, ki obsega 8000 ton, je treba vsako leto približno devet ton barve nadomestiti.

Daruite za Ljudski sklad SLS!

KDO SKRBI ZA SVOJE ČEVLE
ta jih čisti
Indian
Pasto

Gospodarstvo

0 težkočah pri izvozu kranjskih čebel.

Nekdaj je izvažala Gorenjska vsako leto mnogo tisoč kranjskih panjev po vsem svetu. Amerikanci so že pred desetletji proučevali različne vrste čebel in so konstatirali, da naše »sivke«, kranjske čebele, nadkriljujejo vse ostale vrste. Izvoz panjev pa je po vojni skoro popolnoma zastal.

Da spoznamo vzroke tega zastoja, iznašamo v naslednjem poročilu o sestanku čebelarjev, ki se je nedavno vršil na Selu na Gorenjskem.

Iz strokovnih referatov čebelarjev se je videlo, s kakšnimi težkočami se morajo boriti naši čebelarji.

Pri sklepanju trgovinskih pogodb se dosedaj interesi slovenskih čebelarjev niso nikjer upoštevali. Zato so posamezne države zaprle svoje meje proti uvozu kranjskih čebel; končno je tudi Nemčija, ki je bila glavni odjemalec kranjskih čebel, zaprla svoje meje. V Švici in Zedinjenih državah našim čebelarjem niti ni mogoče oglaševati v odnošnih čebelarstvih strokovnih glasilih. Uvoz je, zaenkrat dovoljen le v Avstrijo, Češkoslovaško, Anglijo, Švedsko in baltične države. V Rusijo bi se dalo prodati veliko panjev, ki bi imeli trgovsko pogodbo z njo.

Zastopniki čebelarjev so se pritoževali nad počasnim ravnanjem pošte in carinaric. Pristojbina za čebele v zabojih je tako visoka, da je izvoz v mnogih slučajih nemogoč. Računa se ekspresnina in pristojbina za ločenko in vendar se pogosto pripetijo, da se mreža pri zaboji med transportom tako zamaže, da se čebele zadušijo. Vrednost enega roja je z zabojem vred Din 120.—, poštne in carinske pristojbine pa znašajo 113 Din. Zato ni čudno, ako ne moremo izvažati, med tem ko v Avstrijski republiki posamezni čebelarji izvažajo po 300 rojev. Nasprotno pa je pohvaliti naklonjenost železniških uradnikov pri prevozu čebel na pašo.

Velika ovira izvoza je tudi pomanjkanje čebelarstva zakona. Inozemski čebelarji povprašujejo, kaj se pri nas stori glede preizkušnje panjev, čebel, boleznih itd. Oni žele imeti spričevala (certifikate) od kakšnega uradnega preizkuševališča. Dosedaj je živinozdravnik na Jesenicah izstavljal ob zaprtjem panju atest o zdravstvenem stanju čebel. Čebelarjem se ne zdi potrebno, da se ustanovi čebelarstva šola v Št. Jurju ob j. ž., ker ni potrebe po čebel. mojstrih in ker naši strokovnjaki prireajo neumorno tečaje po deželi. Pričepa bi bil potreben znanstveni institut za čebelarstvo v Ljubljani, opremljen po vzoru ameriških, francoskih, italijanskih, nemških in ruskih institutov.

Glede pospeševanja izvoza naših čebel, pa bi bilo potrebno ustanoviti v okviru Osrednjega čebelarstva društva, pododsek za izvoz čebel pod vodstvom praktičnega čebelarja-izvoznika. S pomočjo tega odseka naj se navežejo stiki z inozemskimi čebelarstvi, naj se vodi propaganda, kakršno delajo Italijani in Korosci, ki nam odvažajo inozemske trge itd.

Važno je tudi vprašanje razdelitve trošarine prostega sladkorja za pomladansko in jesensko pitje čebel. Francija in Avstrija razdele več 100.000 kg takega davka prostega sladkorja (Avstrija 300.000 kg po 4 Din).

Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana. Včeraj ob 3 popoldne se je vršil ob števili udeležbi delničarjev XXVII. redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Občni zbor je vodil predsednik banke g. dr. P. Defranceschi, ki se je spominjal po kratkem pozdravu navzočih v toplih besedah pok. predsednika zavoda g. dr. Karola Trillerja in njegovih neveljavih zaslug za procvit banke, nadalje pok. soustanovitelja, člana uprave, g. Urban Zupanca in uradnika g. Ivo Sterleta. Nato je očitno na kratko splošno gospodarsko položaj v naši državi in zlasti v Sloveniji, ki pa nudi še manj ugodno sliko kot oni v predloženem letu, kljub temu neugodnemu splošnemu gospodarskemu položaju da pa se je poslovanje banke v minulem letu zopet razširilo in znatno povečalo v tekočem letu vsled prevzema Trgovske banke d. d. v Ljubljani in njenih podružnic. Poudarjal je nevarnost sedanjih davčnih bremen, ki so posebno velika zlasti v Sloveniji, ki težko pričakuje enotno davčno zakonodajo. Končno je zagovarjal potrebo čim večje štedljivosti, ki mu bo veljala kot predsednik za glavno načelo. Nato je običajno razpravljala g. generalni ravnatelj Tykač o poslovanju banke v preteklem letu, navedel zaključne številke, iz katerih izhaja, da se je skupni promet banke povečal v minulem letu na preko 31 milijard dinarjev, da so narasle vloge na preko 227 milijonov dinarjev, kar vse izpričuje neomajno zaupanje v naš najstarejši slovenski bančni zavod.

Na predlog nadzorstva so se nato soglasno odobrili računski zaključki. Upravnemu svetu se je podelil absolutorij, upravi, ravnateljstvu in uradništvu pa se je izrekla zahvala. Občni zbor je soglasno sklenil sprejeti predlog nadzorstva glede razdelitve čistega dobička po Din 6.282.064.50 ter določil poleg statutarnih tiantijem Din 3.999.998.— za izplačilo 8% dividende v znesku Din 12.— na delnico, dodelil Din 1.304.288.10 rezervam, Din 300.000 pokojninskemu fondu, Din 180.000.— za remuneracijo uradništvu ter sklenil, da se ostanek po Din 100.632.99 prenese na novi račun. Na občnem zboru so bili izvoljeni v upravni svet dosedanj člani gg. Makso Antič, Fran Bonač, dr. Peter Defranceschi, Ivan Jelčič ml., Avgust Jenko, dr. Alojzij Kokalj, Ivan Korenčan, Ladislav Pečanka in dr. Edo Slajmer, na novo pa gg. Josip Javornik, Viktor Meden, dr. Ernst Rekar in Herbert Woschnigg. Na seji upravnega sveta, vršči se po občnem zboru, je bil poleg predsednika g. dr. Defranceschija in podpredsednika g. Vodnika izvo-

lžen za podpredsednika g. Viktor Meden. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. dr. Ivan Bole, dr. Alojzij Kobal, Bela Milčič, Viktor Naglas in Anton Škof.

Slovenskim industrijskim in veletrgovcem. Konzorcij znanega belgajskega trgovskega lista »Privredni Pregled« izda za pravoslovno velikonosno posebno izdajo pod naslovom: »Jugoslov. Privredni Život u reči i sliči«. V tej posebni izdaji bodo priobčeni popisi in slike vseh večjih jugoslovanskih industrijskih in trgovskih podjetij in to s posebnim namenom, da se trgovcem v južnih pokrajinah naše države pokaže, kaj premore naša industrija in trgovina. S tem se hoče osobito srbskim trgovcem dokazati, da v marsičem ne potrebujemo inozemstva. Ne bomo poudarjali važnosti, ki jo bo ta posebna izdaja »Privrednega Pregleda« imela tudi za slovensko industrijo in trgovino. Ker ta momentano žal ne more misliti na zavojevanje trgov v inozemstvu, je v njenem življenjskem interesu, da pokaže svojo ekspanzivnost v mejah Jugoslavije, osobito na naš jug. To pa bo dosegla le s smoteno propagando. Gori omenjena posebna izdaja belgajskega »Privrednega Pregleda« je zamisljena tako, da bo kot taka v polni meri služila vzpnavanju naših pridobitnikov. Dolžnost slovenskih industrijske in veletrgovcev je, da se za stvar resno zanimajo ter izrabijo ugodno priliko, ki se jim nudi. Velike važnosti bo ta publikacija tudi za naša letna in hotelska.

Znak velike brezposelnosti bančnih uradnikov. Rezultati razpisa za mesto ravnatelja in uradnikov (18 po številu) Obrtno banke kralj. SHS, so najbolj karakteristični znak za veliko brezposelnost, ki vlada danes med bančnimi uradniki. Za mesto ravnatelja se je javilo 25 kandidatov, za 18 uradniških mest pa ni manj kot 700 kandidatov, večina strokovno visoko kvalificiranih. Ta rezultat je vzbudil veliko pozornost tudi v oddelku za kreditne institucije ministrstva za trg in industrijo, kjer se sedaj resno proučuje vprašanje, kako najti rešitev brezposelnih bančnih uradnikov. Pri tej priliki se je znova sprožilo vprašanje zaposlitve inozemskih uradnikov pri podjetjih, ki so v rokah inozemcev.

Bančne bilance. Pri presoji bančnih bilanc za preteklo leto je treba upoštevati dejstvo, da je ugodna konjunktura za bankarstvo v velikim kulturnimi dobički v splošnem prenehala, da se je rentabilnost bančnih poslov znatno skrbila in da je pri podelitvi kreditov, kakor tudi pri naložbi razpoložljivih denarnih sredstev potrebna velika opreznost in previdnost. V splošnem se opaža, da je obseg bančnih poslov v naši državi znatno nazadovol, kar opazimo v prvi vrsti pri zagrebških velobankah, katerih bilančne vsote so napram letu 1925. nazadovale.

Upoštevajoč gornja dejstva, moremo z zadovoljenjem ugotoviti, da so naši slovenski denarni zavodi prav ugodno zaključili preteklo poslovno leto, kar je dokaz, da poslovanje teh zavodov stoni na strogo solidni bazi. — Te dni je bila objavljena bilanca Zadržne gospodarske banke, iz katere je razvidno, da je ta banka tudi v kritičnem letu 1926. uspešno uvrstila svojo pozicijo. Navzlic gori omenjenim težkočam se je bilančna vsota banke dvignila od 247.3 na 258.9 milij. Din (1924 194.6), celokupni promet pa od 10.6 na 11.0 milijard Din. Stanje dolžnikov je z 194.5 milij. Din ostalo skoro neizpremenjeno (1925 196.9). Povečalo pa se je stanje gotovine od 8.7 na 11.9 milij. Din in stanje menic od 26.5 na 36.5 milij. Din, kar je znak povečane likvidnosti zavoda. Na pasivni strani bilance opazimo zanimivo spremembo glede izvora tujih denarnih sredstev, ki so narasla od 229.8 na 241.4 milij. Din. Vloge na knjižice in tek. račun so se namreč znatno dvignile in sicer od 189.6 na 189.2 milij. Din, medtem ko so ostali upniki nazadovali od 66.2 na 52.2 milij. Din. Bruto dobiček banke se je za malenkost zvišal in sicer od 15.1 na 15.2 milij. Din, vendar pa je čisti dobiček z ozirom na znižanje debetne obrestne mere in pomanjkanja možnosti za rentabilno in obnem sigurno naložbo, nazadovol od 1.478.000 Din v l. 1925. na 1.188.000 Din v pre. letu, vendar pa je višina čistega dobička vseskozi zadovoljiva. Iz računa izgube in dobička je nadalje razvidno, da se je vsota sprejetih obresti dvignila od 5.1 na 9.0 milij. Din; račun tako se je na drugi strani vsota odšteti obresti dvignila od 4.7 na 5.2 milij. Din. Za prehod v normalno poslovanje banke in njeno naglo prilagoditev danim razmeram pa je dejstvo, da se je razlika med sprejetimi obrestmi in odšteti obrestmi, ki predstavlja v glavnem dobiček banke, kot posledovalke med kreditorji in debitorji dvignil od 0.45 na 3.78 milij. Din, medtem ko je iznos bančnih poslov nazadovol od 10.1 na 6.3 milij. Din. — Znatno napredek izkazuje tudi bilanca Prometne banke v Ljubljani, ki je lani zvišala delniško glavnico na 5 milij. Din. Bilančna vsota se je dvignila od 15.2 na 25.0 milij. Din, kar je pripisati povečanju glavnice in povečanju vlog na tekoči račun od 9.6 na 15.5 milij. Din. Paralelno s povečanjem tujih sredstev so se dvignili tudi dolžniki od 13.0 na 22.7 milij. Din. Bruto dobiček se je dvignil od 0.81 na 1.17 milij. Din, čisti dobiček pa od 158.000 Din na 356.000 Din. Kakor je iz višine sprejetih obresti (0.94 milij. Din) in višine sprejetih obresti (0.14 milij. Din) razvidno, je obrat tega zavoda koncentriran predvsem v posredovanju denarnih naložb.

Borza

Dne 9. aprila 1927.

DENAR.

Zagreb. V današnjem svobodnem prometu so bili zabeleženi sledeči kurzi: 75% invest. posoj. 86.50—87, agrarne obveznice 57.50 bl., vojna odškodnina 239 den. Berlin 13.52 (13.51—13.54), Italija 274.50 (273.35—275.35), London 276.60 den. (276.20—277), Newyork 56.85—56.95 (56.75—56.95) Praga 168.70 (168.90—169.10), Dunaj 8.0175 (8.005—8.035), Curih 10.955 (10.94—10.97).

Curih. Belgrad 9.13 den. (9.13 den.), Budimpešta 90.75 bl. (90.80 bl.), Berlin 123.24 den. (123.20), Italija 25.10 den. (25.13 den.), London 25.2575 bl. (25.2575 bl.), Newyork 520 bl. (520 d.), Pariz 20.365 bl. (20.365), Praga 15.40 den. (15.40 bl.), Dunaj 73.10 (73.15 bl.), Madrid 92.10 den. (92.15), Bukarešta 3.13 den. (3.18 bl.), Sofija 3.78 den. (3.76 den.), Amsterdam 208.10, Bruselj 72.80 bl. (72.275).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.465, Kodanj 180.45, London 34.47, Milan 84.25, Newyork 709.65, Pariz 27.79, Varšava 79.17. Valute: dolarji 710, dinar 12.485, češkoslovaška krona 20.98.

Praga. Devize: Lira 162.70, Zagreb 54.23, Pariz 132, London 163.45, Newyork 83.61.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 80.60, Alpine 45.00, Kranjska industrijska 50, Trbovlje 54, Hrv. esk. 13.65, Leykam 12.50, Avstrijske tvornice za dušik 37.25, Gutmann 36.50, Slavex 15.

Cerkveni vestnik

Cerkveni obredi Veliki teden.

Cvetna nedelja: Ob tričetrt na 9 blagoslovljenje oljk, ob 9 tih sv. maša, ob pol 10 se bere trpljenje N. G. J. K., ob 10 peti pasijon. — Popoldne ob pol 4 križev pot, ob 4 postna pridiga, nato litanije.

V sredo, četrtek in petek popoldne ob 4 pete jutranjice.

Četrtek: Obhajilo vsake pol ure; sv. maša ob tričetrt na 7 in škotova ob 8, med sv. mašo posvečenje olj in po maši umivanje nog 12 starčkom; od pol 8 do pol 9 zvečer skupna molitvena ura; od 9 dalje molijo le moške in mladeniči.

Petek: Ob četrti na 6 sv. križev pot; ob tričetrt na 6 molitvena ura, ob tričetrt na 9 sveto opravilo: molitve in pasijon, razkrivanje in čiščenje sv. križa, maša predposvečenega, ob 7 zvečer pridiga in zalostinke.

Velika sobota: Ob pol 6 blagoslov ognja, ob pol 9 molitve, blagoslov velikonočne sveče in krstne vode, ob pol 10 slovesna sv. maša, ob pol 3 popoldne blagoslov jestvin, ob 4 slovesne velikonočne jutranjice, ob četrti na 5 procesija vstajanja po sledečem redu: rdeče bandero in moški, belo bandero in ženske s prižiganimi svečami, vojaška godba, polovico vojakov, akademiki, zastopstva uradov: mestni magistrat, trgovska zbornica, poštni uradniki, gimnazije, sodni uradniki, univerza. Duhovščina iz Nejsveteljim. Veliki župan, dvizvijonar, pokrajinska uprava, župniški zbor, polovico vojakov. — Po procesiji zahvalna pesem in blagoslov. — Procesija se vrši le ob lepem vremenu. Stanovaleci Pred škofijo in na Mestnem trgu se prosijo, da razsvetle okna.

Velikonoči: Ob 5 blagoslov jestvin, ob pol 6 pridiga, ob 6 slovesna sv. maša, ob pol 10 slavnostna velikonočna pridiga, ob 10 pontifikalna sv. maša, po maši papežev blagoslov s popolnim odpustkom pod navadnimi pogoji (sv. zakramenti in molitve na papežev namen). Ob tričetrt na 3 popoldne ob vsakem vremenu potresna procesija k sv. Jožetu.

Sport

Vsi gg. dirkači člani kei in mot. društva »Sava« v Ljubljani, kateri nemeravajo nastopiti pri kolesarskih dirkah za Jugoslovensko prvenstvo se pozivljajo, da se v najkrajšem času priglese v društveni pisarni radi izpolnitve verifikacijskih list Koturškega saveza v Zagrebu.

III. KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA V LJUBLJANI.

Na igrišču SK Lirije se absolvirala danes III. kolo prvenstva ljubljanskih klubov I. razreda. Ob 14.30 nastopila Hermes in Primorje, ob 16. uri Jadran in Lirija. LNP je moral v zadnjem hipu premestiti današnji tekmi na prostor SK Lirije, ker mu je bilo prvotno določeno igrišče ASK Primorja odpovedano. Iz istega razloga je LNP tudi oddolil prvenstveno tekmo rezervnih moštev Hermes: Primorje.

328 KILOMETROV NA URO.

Major Segrave je vozil na dirkališču Daytona na Floridi, 9 milj ali 14.48 km dolgem, z avtomobilom 1 km proti severu in 1 km proti jugu, dalje 1 miljo, t. j. 1.609.38 m, v obeh smereh in tudi 5 km v obeh smereh. Kilometer je vozil tako hitro, da bi dalo to na uro 327.914 km, miljo 327.975 in 5 km 327.654 km. Uspeh na miljo je sedaj oficijelni rekord na uro. 5 km je v smeri proti jugu prevozil celo s hitrostjo 333.929 km, torej 334 km. Povprečna hitrost za 1 km je 11.02 sekund; 1 sekunda je pognala avtomobilista 90 m naprej, 320 km je hotel Segrave doseči, dosegl je več. Kaj je taka hitrost, si težko predstavljamo, oziroma, si ne moremo predstavljati. Pomisli: 10 km 110 sekund, torej do Lukovice pri Logu niti dve minuti; 20 km 220 sekund, do Vrhnike 20 sekund manj kot štiri minute; do Kranja nekaj nad štiri minute, do Trčiča 8 minut! Okoli ekvatorja bi vozil 5 dni 2 uri in nekaj minut. Seveda omogoči tako hitrost le izredno močna pnevmatika; v tem slučaju je bila Dunlopova.

Pri hitrosti čez 320 km nima avtomobilist skoraj nobene moči več nad svojim avtomobilom. Kolo, s katerim vodimo, zavora, razdelba teže voza, vse bi moralo biti drugače.

Major Segrave je v Ameriki rojen Anglež, 28 let star. Zena njegova je bila zelo vesela, ko je slišala o uspehu moža, rekla je pa: »Upam, da bo sedaj zadovoljen in da ne bo več poskušal. Mislim, da je zelo nevarno.« Ni čudno; par dni prej je pri takem poskusu smrtno ponesrečil Thomas Parry. Segraveov avto je imel 1000 KS, dva motorja pa 500, eden je pred sedežem, eden zadaj. Stal je avto 3,500.000 dinarjev.

Ze se oglašja Campbell in pravi, da hoče prekositi Segraveov rekord.

Sportni teden

Številko 250 bomo še dvakrat zapisali. 250 sportnih in gimnastičnih tečajev bodo priredili od aprila do septembra na nemški visoki šoli za telesne vaje, v okviru ljudskih visokošolskih tečajev. 250 brezposelnih telovadcev in sportnikov so v Frankfurtu ob Mainu nastavili za predelovalce v sportnih šolah; vsak mlad človek, ki je brez dela, mora tam obiskovati tečaje in mora dobiti izkaz o rednem obisku, sicer ne dobi brezposelske podpore.

Prvak v hokeju na ledu v Kanadi je postalo moštvo mesta Toronto; ono bo zastopalo Kanado na olimpiadi. — Izobrazba Sonje Henie za prvotno drsavo je stala njenega očeta 50.000 norveških kron = okoli 750.000 dinarjev. O nogometu glej »Slovenec« od 5. aprila. Zapišemo še: Ob navzočnosti 30.000 gledavcev so premagali Belgijci Švede 2:1, ob navzočnosti 100.000 gledavcev pa Angleži Škote 2:1 v škotskem mestu Glasgow. Bilo je to po sedmih letih prvič, da so Angleži Škote premagali, in po 23 letih prvič, da so jih premagali na škotskih tleh; čista vstopnina je dala 7100 funtov ali skoraj dva milijona dinarjev. Na drugi strani so pa morali izpit Angleži kelih poraza v igri rugby; v stadionu Colombes pri Parizu so jih premagali Francozi 3:0, prvič po letu 1906; glej »Slovenec« od 8. t. m.: Kako znajo ceniti sport.

New Castle ima sedaj 47 točk, Huddersfield 46, Junderland 44. — 240 klubov je prišlo udeležbo za tekme za angleški nogometni pokal prihodnjega leta. — Na olimpiadi se bo nekaj nogometnih tekem vršilo tudi v Haagu in Rotterdamu. — Avstriji se proti Red Star Olympique v Parizu izvojevali zmago 3:0. — L. F. C. Nürnberg je sedaj že sedmič prvak Južne Nemčije. — Ogrska ima danes štiri tekme, tudi z Jugoslavijo. — Klub Vršo-

vice iz Prage je odšel na gostovanje v Avstralijo, dunajski Hakohah pa spet v Ameriko. Na Dunaju ima Admira 24 točk, BAC 24, Hakohah 22, Rudolfsbühl 4. Ponovimo, da je bil urugvajski klub Penarol na Dunaju premagan.

Za poraz proti mlademu Lotu se je Tilden že revanširal, 11:9, 0:6, 6:1. V maju bo igral Tilden v Evropi: 8. maja v Berlinu, nato v Parizu itd. — Francoza Borotra in Brugnon sta si z zmago nad Williamsom in Alonzom priborila ameriško lahko prvenstvo parov; tudi v boju posameznikov sta zmagala, Borotra proti Alonzu in Brugnon proti Williamsu. — Za tekme v Wimbledonu, vrše se v juniju, je zanimanje tako veliko, da je vrnil prireditveni odbor 33.000 funtov raznim pošiljateljem vstopnine, ker ni nobenega prostora več. Igrale bodo Godfreejeva, Ryanova in Alvarezova, igrali bodo Patterson, Tilden, Hunter, Lacoste, Borotra, Brugnon, Cochet, Nemci itd. Avstralec Patterson se bo že pojutranjem odpeljal iz Melbourne, dolga je pot v Wimbledon; je prav dober, l. 1919. in 1922. je bil zmagovalce v Wimbledonu. — 120 let sta stara dva igravca tenisa ob rivieri; Mayer jih ima 40, lord Balfour pa čez 80.

Amerikanec Hahn bo na olimpijadi resen tekme evropskih tekačev, 1 miljo v halli je pretekel v 4:18.4. Wide je pa s 6:37.8 za poldrugo miljo zboljšal Nurmijev rekord iz leta 1925, 6:39.4. Izborni sprinter Murchison v teku na 70 y ni mogel ujeti Hermansena, ki jih je tekel v 7.2. — »Povprek po deželi« na 14.3 km so Francozi bolje leteli kot Angleži. — Šved Helgesen je skočil z mesta 1.60 m visoko in se približuje svetovnemu rekord, 1.67. — Hoff pride danes nazaj domov v Oslo. — Tekač čez lese lord Burgley je dejal, da se tudi največjih naporov ne ustraši, če gre za sport; ni čudno; mlad je, na univerzi studira, bogat je in čas ima, potem napor polovanja pač ne bodo preveliki.

V Berlinu bo 12. junija velika ženska lahkoatletska tekma, prišle bodo tja Švedinje, Avstrijke, Francozinje, Angležinje in Poljakinje. Kaj pa Slovenke?

V Parizu bo 30. maja težkoatletska tekma med Nemci in Francozi; Nemci bodo poslali v boj izborne atlete Mühlbergerja, Reinfranka, Zinnerja, Vogta in Straßbergerja. — Francoz Rolet, 82 kg težek, je v ločenih rokah sunil kvišku 125.5 kilogramov, francoski rekord. Bolgarski dijak Bozev, kandidat za olimpiado 23 let star, srednja teža, je potegnil obojerno 92.5 kg, je težno dvignil 100 kg in je sunil 122.5 kg. — Dunajčan Hipflinger je 74.2 kg težek in je 103 kilograme obojerno potegnil, avstr. rekord, sunil je pa 135 kg, svetovni rekord. Becker, težka teža, je pa sunil 150 kg, avstr. rekord.

Bokser Brown, črnec, je premagal Cricquia v desetih rundah po točkah, Paulino Novozelandca Heeneqa prav tako. Carpentieru so za boj z Delaneyem ponudili 75.000 dolarjev in je menda sprejel.

Borga so povabili na Japonsko. Na 220 y je pustil Japonce Takaiši Avstralec Charltona 8 y za seboj, čas 2:17. — Heinrich je dosegel že 30. nemški rekord. — Amerikane R. C. Peterson bo ustanovil svetovni pokal za plavače, po zgledu Davisovega pokala.

Veslači Cambridgea so premagali Oxford za tri dolžine čolna, v 20:14.6; 1 million gledavcev.

Da je Pinedu zgorel aeroplan, je poročal »Slovenec« med tednom.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 322.6, Praga 348.9, Frankfurt a. M. 428.6, Brno 441.2, Rim 449, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2, Varšava 980.

Nedelja, 10. aprila.

Zagreb: 20.30 vesela večerna glasba; 21.45 poročila. — Breslau: 20.15 veseli večer; 22.15 do 24 plesna godba. — Praga: 19.30 simfonichen koncert; 22.15 prenos iz velike dvorane radio-palače v Vinohradih. — Frankfurt: 20.30 koncert Maerzovega madrigal-kora, nato predavanje R. Taubeja. Brno: 20 koncert. — Rim: 21 Serata di Opera Italiana. — Langenberg: 20.30 »Die zärtlichen Verwandten«, veseloigra R. Benedici; 22.40 koncert. — Berlin: 20.15 »Johannes-Passion« Joh. Seb. Bacha, 22.30—24.30 plesna godba. — Dunaj: 20 »Gevatter Tod«, misterij F. L. Goeserja. — Varšava: 19.30 raznovrstna glasba; 22.30 plesna godba.

Ponedeljek, 11. aprila.

Zagreb: 20.30 komorna glasba; 21.45 poročila. — Berlin: 20.10 Humor svetovne literature; 21.45 jugoslovanskom humorju; 21 komorna glasba na čast Beethovenu. — Praga: 20.08 koncert; 21.30 zabavna glasba; 22.15 plesna godba. — Frankfurt: 20.15 kvarteti za klavir; 21.15 Marijine pesmi. — Brno: 19 veseli večer; 21 plesna godba. — Rim: 20.45 Grande concerto strumentale. — Langenberg: 20.30 koncert japonske pevke Hatsue Yuasa-Tokio in virtuozna na flavto A. Lichtensteina; 22.30 koncert. — Berlin: 20.30 koncert; 21.30 Bruno Schönlanek čita iz lastnih del. — Dunaj: 20.05 dramatična in simfončna glasba (orkester Dunajske ljudske opere). — Varšava: 20.30 večerni koncert operna glasba.

Torek, 12. aprila.

Zagreb: 20.30 koncertni večer; 21.45 poročila. — Breslau: 20.20 »Die drei Marien« pastorska bajka s petjem G. Hermann-Mostar; 21. predavanje prof. F. Gregorija: Goethe: »Faust« II. del. — Praga: 21 in memoriam Fr. Ondříček, 22.15 plesna godba. — Frankfurt: 20 simfon. koncert; 21.30 Überraschungskonzert. — Brno: 20.30 Cajkovski: Sonata, igra na V. Pistaleka; 21 koncert. — Rim: 20.45 Concerto Vocale e Strumentale. — Langenberg: 20.30 lahka glasba. — Berlin: 21 200 let orkestralne glasbe. — Dunaj: 20.05 koncertna akademija. J. Brahms; 21.05 holandske pesmi, poje koncertna pevka Co van Genus, spremlja prof. E. Meller. — Varšava: 20.30 simfonichen koncert.

Sreda, 13. aprila.

Zagreb: 20.30 vesela večerna glasba; 21.45 poročila. — Breslau: 20.15 »Das alte deutsche Oster-spiel« in »Das Trauergespräch Christi am Kreuz«, predelal E. L. Stahl; — Praga: 20.08 Benešova godba na pihali; 20.40 K. Reinsteina (petje); 21 veseloigra; 21.30 zabavna glasba. — Frankfurt: 20 prenos iz Stuttgarta: Puccinijeva opera »Die Schwalbe«. — Brno: 20 »Polizkušnjak, igra A. Jiraseka; 21 vojaška godba inf. reg. 43. — Rim: 21 Transmisionne da un Teatro. — Langenberg: 20.30 mlade pesnitve in skladbe; 22.45 koncert. — Berlin: 20.30 Wilhelm von Scholz; 21.30 narodne pesmi. — Dunaj: 20.05 koncert dunajske simfoničnega orkestra; Stari dunajski mojstri, nato lahka večerna glasba. — Varšava: 20.30 koncert.

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR. Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Zanimivosti

Detroit, avtomobilsko mesto.

Mesto je leta 1701. ustanovil Francoz Cadillac in ima zato tudi francosko ime kar bi se reklo po naše morská ožina. Mala naselbina je prestala marsikako prasko in boje z domačini Indijanci. Vendar pa se je počasi razvila v vas z rodovitnimi polji ob reki. L. 1769 je prišel Detroit pod angleško oblast, a leta 1796. ga je ameriški general Wayne zopet zavzel. Vendar pa je še enkrat prišla pod angleško upravo namreč l. 1812, a samo za eno leto.

Ko je bila država Michigan leta 1837 sprejeta v ameriško Unijo, je mesto Detroit šlo 5000 prebivalcev. Med meščansko vojno je število naraslo na 46.000, toda leta 1837 pa je znašalo število že čez 100.000. Od tega časa pa je šlo naglo naprej. Leta 1888 je bilo v mestu 200.000 prebivalcev, a leta 1910 pa že 465.000, l. 1920 994.000, a danes šteje že nad 1.200.000 duš.

Detroit je pravo pravcato mesto društva narodov. Celih 67% prebivalcev je neamerikancev. Dva velika mestna dela imajo zasebena samo Poljaki, a v sredino mesta so se vsedli Italijani. Na enem koncu mesta so Madžari, potem Nemci, Rusi, Grki, Rumuni, Belgijci, Židje, Armenci, Srbi (tu sem šteje ameriški pisec tega članka gotovo tudi Slovence), Spanci itd. Po zadnji statistiki je v mestu 200.000 Poljakov, 150.000 Nemcev, 80 tisoč Židov, 45.000 Italijanov, 58.000 zamorcev itd. Srbov našteva članek 8000.

Detroit je znan po svoji svetovno znani avtomobilski industriji. Prvi avto brez konje je po Detroitskih ulicah vozil iznajditelj Charles King z brzino dvajset milj na uro. To je bilo l. 1894. Ob istem času pa je tudi Ford konstruiral voz brez konj in dve leti pozneje je prišel z njim na dan. To je bil začetek mogočnega avtomobilski industriji, ki se je ravno v Detroitu tako silno razvila. Sedaj se nahaja v mestu in bližini okolici 35 tovarov za avtomobile, katere producirajo polovico vseh avtomobilov na svetu. V teh tovarnah je zaposlenih okoli 240.000 ljudi. Največja je seveda Fordova, katera izdelava 8000 avtomobilov na dan in ima zaposlenih 100.000 ljudi.

Pa ne samo po avtomobilu je Detroit znan po svetu, pač pa tudi po mnogih drugih starih industrijah. Tu se že od davna izdelujejo farmacevtski izdelki, barve in firneži, izdelavljajo se tobačni izdelki, razne peči. Potem je v veliki meri zastopana železna industrija, kjer se izdelava silne množine žičnih pletenin. Tu se nahaja tudi največja tovarna na svetu za računske stroje.

Mesto ima 170 javnih šol. Poleg teh pa je še kakih 100 raznih drugih učnih zavodov, trgovskih, avtomobilskih šol in pa Detroitška univerza. Samo večerne šole obiskuje okoli 30.000 uencev raznih slojev in starosti, med katerimi je zastopanih kakih 40 raznih narodnosti.

Cerkva je skoraj 400, v katerih je 35 raznih verstev. Najstarejša je katoliška cerkev sv. Ane, katero je ustanovitelj mesta Cadillac dva dni po svojem prihodu na oni kraj pričel postavljati. Zelo zanimiv je umetnostni muzej. Izmed vseh ameriških mest ima menda Detroit najboljše ceste, kar je z ozirom na tako ogromno avtomobilsko industrijo tudi razumljivo. Vsaka tovarna ima po več vodnikov, kateri stotisočim vsak mesec razkazuje zanimivosti tovarov.

Plače ameriških sodnikov.

Pred kratkim sta obe zbornici Združenih držav sprejeli predlog za povišanje plač ameriškim sodnikom. Predsednik Coolidge je za-

kon podpisal. Že dolgo let so v sodnijskih krogih tožili, da bi imeli v privatni praksi mnogo večje dohodek nego jih imajo v državnih službi, vsled česar mnogo izvrstnih pravnikov daje prednost advokaturi, ker več nese.

Vendar pa so bile — vsaj v našem smislu — plače ameriških sodnikov tudi do sedaj naravnost kraljevske. Toda v Ameriki je vse drugače kot pri nas, saj plača tam dohodnino (pri nas na ročno delo) šele tisti, ki zasluži 1500 dolarjev letno t. j. 82.500 Din, in sicer le, če je samec. Oženjeni pa je prost davka do letnega zneska 3500 dolarjev t. j. 192.500 Din, poleg tega pa je še za 400 dolarjev davka prost za vsakega otroka, oziroma od njega odvisno osebo.

Pa si oglejmo plače sodnikov. Navaden zvezni sodnik ima po novem zakonu 10.000 dolarjev letne plače t. j. 550.000 dinarjev. Pri vrhovnem sodišču pa se je sodnikom plača zvišala od 15.000 na 20.000 dolarjev letno t. j. 1.127.500 dinarjev, ali v mesece preračunano, horendno svoto 93.958 Din, plača kakršne morda pri nas nima niti predsednik stola sedmorice za celo leto, ne pa za en mesec. A kljub temu še niso zadovoljni in kažejo na Angleže, češ da so tam boljše plačani, namreč po 25.000 dolarjev letno.

Boljši delavec v Jugoslaviji mora torej tri leta delati, da prejme približno toliko plače kot ameriški ali angleški sodnik v enem mesecu.

Potovanje metropolita Dionizija.

Varšavski metropolit Dionizij, vodja pravoslavne cerkve na Poljskem, je odšel po dvo-mesečnem bivanju v Meranu na Dunaj. Tam se je sestal z delegacijo pravoslavne sinode na Poljskem, katere član je grodnenski škof Aleksej, prota Borecki in sinodalni tajnik Roščicki. V spremstvu pooblaščenca poljskega zunanega ministrstva Stremboša in zastopnika ministrstva za versko Borovskega bo odšla delegacija v Carigrad. Po obisku pri ekumenskem patriarhu se bo podal metropolit Dionizij s svojim spremstvom v Belgrad, Sofijo in Atene, kjer bo obiskal poglavarje pravoslavnih cerkva. Govoril bo o kongresu pravoslavnih avtokefalnih cerkva, ki se bo vršil v Belgradu ali Carigradu spomladi prihodnjega leta.

Mučeniki.

Francoski listi poročajo o mučeniški smrti dveh katoliških misijonarjev v Nankingu, kjer sta bila obglavljena sredi trga vprico velikanske kitajske množice po naročilu kantonskih odposlancev. Telesa mučencev so bila izpostavljena zasmešanju, onečaščenju in ponesnaženju. Šele par dni kasneje so dobili katoliški Kitajci dovoljenje za pogreb. »Zarja«, ruski list v Šanghaju, piše, da je bil obglavljen v Sondžanu po Kantoneh ob enem s 26 ujetimi ruskimi belimi častniki tudi neki irski misijonar, ki so ga sprejeli ranjenega v svoj oklopni vlak. Pozneje se je moral vlak udati, ker je ostal brez bencina.

Nagla smrt.

Članstvo nacionalistične zveze »Ostmark« je okinčalo popoldne dne 5. t. m. z venci Bismarckov spomenik na Republikanskem trgu v Berlinu. General Wriessberg je imel nagovor, ki ga je poslušalo kakih 60 ljudi. Govornika je prekinil stražnik, in ga opomnil, da so prepovedane vsake javne demonstracije v bližini Reichstaga. General je kljub temu končal nagovor. Na to ga je pro-

sil stražnik, naj mu sledi na policijo, da se sestavi zapisnik. Jako razburjeni Wriessberg je odšel z njim a po par korakih se je zgrudil mrtev na tlak: odpovedalo mu je srce. Nemški nacionalci so nastopili ob tej priliki v Landtagu v ostri obliki proti policiji. Notranji minister Grzeziński je izjavil sožalje a je priznal, da je deloval stražnik popolnoma pravilno, ker ima stroga navodila. Kljub temu seveda zasluži general Wriessberg vsako sočutje. Med vojno je imel jako vplivno službo v glavnem generalnem štabu.

Doktor Vseznal.

V grofiji Kent na Angleškem živi neki Edvard Hunt, ki bi zaslužil ime doktor vseznal. V nekem angleškem listu opisuje poročevalec česa je ta človek vsega zmožen. Mr. Hunt, ki je sedaj 70 let star, zna voziti in popraviti avtomobil vsake znamke, zna montirati električne napeljave, plinske motorje in lifte, zna rezbariti, tapetirati sobe, popravljati vse vrste čevljev. Potem zna zidati in peč postavljati, zna orati, sejati, žeti, kositi in molsti krave. Zna voziti s četverovprego ter podkovati konja. Zna veslati, plavati in drsati se, servirati in kletariti. Zna voditi večjo trgovino, izbornu vrtunarijo ter se razume na gostilniški posel. Je zvonar in cerkveni ključar. Zna vse, kar je treba pri radionapravah in še pred dvema leti se je vozil s kolesom. Poleg vsega tega pa zna tudi plesti nogavice in igrati harmoniko.

Boj proti podgani.

Podgana je vrsta miši. Od pravih miši se loči po znatni velikosti, po daljšem repu, ki sestoji iz več kot 200 obročev. Noge ima debelejšje in neokretnije. Siva podgana (mus decumanus) je dolga 24 cm. Rep je dolg 18 cm. Barve je sive. Rep je rahlo poraščen. Ta podgana izvira iz Indije ali Perzije. Leta 1727, torej pred dvesto leti, je prišla preko Volge v Evropo. Leta 1732 so jo na ladjah prinesli v London. Naslednja desetletja se je razširila po vseh glavnih evropskih mestih. V Severno Ameriko so jo prinesli okrog l. 1755. Dandanes je povsod, kjerkoli se trguje.

Siva podgana prebiva povsod, po hišah, hlevih, kletih, straniščih ter po votlinah ob obrežjih počasi tekočih vod. Zna dobro plezati in plavati. Često se potaplja ter napada mlade račice in gosi. Potegne jih za noge pod vodo ter zvleče v svoje luknje. Loti se tudi mladih zajcev, golobov, celo stare kokoši napade in jih obgrize in zadavi. Debelim svinjam obgrize ušesa, izgrize luknjo v trup. Često napada male otroke. Da dela veliko škodo na žitu, krompirju, sadju in drugih živilih, ki so v kletih in shrambah, vedo naši mlinarji in naše gospodinjke prav dobro.

Podgana je silno požrešna. Ako jih zapremo v gruclah, se med seboj napadajo in druga drugo obgrizejo in požro. Siva podgana je smrtna sovražnica naše domače črne podgane. Kjerkoli jo zaloti, jo neusmiljeno napade, prepodi in uniči. Podgane rade žive v družbi. Delajo si skupna gnezda. Kadar katera od njih pogine, jo druge takoj požro. Ako ujamemo mlado podgano, postane zelo krotka. Samica skoti letno dvakrat do trikrat 5 do 21 golih mladičev, katere neguje z največjo skrbnostjo.

Črna podgana (mus rattus) je 16 cm dolga, rep je dolg 19 cm. Zgoraj je temnorjavočrna. V Perziji se še sedaj splošno nahaja. Kdaj je prišla v Evropo, se ne da dognati. V prirodoslovni literaturi jo prvič omenja Albertus Magnus. Dandanes je razširjena po vsem svetu, vendar jo najdemo le še tu in tam, ker se umika sivi podgani.

Siva podgana je postala za velika mesta strašna nadloga in šiba božja. Znano je, kakšne armade podgan se nahajajo v pari-

ških kanalih. Časopisje je polno poročil o bojih, ki jih podvzemajo oblasti proti sivi podgani, ki se čedalje bolj širi. Najbolj se je podgana razširila med svetovno vojno in po vojski. Skrb za snago je vsled drugih skrbi padala. Na ta način so se podgane neovirano množile in si osvajale mesta. Lansko leto so Združene države izdale statistiko o silni škodi, ki so jo napravile podgane. V Ameriki znaša škoda toliko, kolikor znaša vrednost dela 200.000 delavcev skozi eno leto. To se pravi, da dela 200.000 Amerikancev samo za prehrano podgan.

Dunajski občinski svet se je resno lotil boja proti podgani ter je v marcu določil dva dneva za boj proti tej nadlogi. Časopisna poročila pravijo, da ni bilo posebnega uspeha. Enako se glasijo poročila tudi od drugod.

Mirno lahko trdimo in nič ne pretiravamo, da dela 3 do 4 milijone ljudi na celem svetu za prehrano podgan.

Pipa iz morske pene.

V Pešti je živel leta 1723 čevljar, po imenu Karel Kowates, ki je znal iz lesa in drugih tvarin tako izbornu rezbariti, da je celo grof Andrassy postal nanj pozoren. Iz Turčije je Andrassy nekoč prinesel kos bele ilovice, katero je dobil v dar. Ilovica je bila izredno lahka in ker je bila porozna, jo je dal temu čevljarju, ta pa je izrezljal iz ilovice pipo, češ, da bo gotovo dobra, ker bo nikotin vsrkavala. Naredil je dve, eno za grofa in eno zase. Ker pa pri svojem poklicu kot čevljar ni mogel imeti preveč čednih rok, je prišlo tudi precej čevljarske smole na pipo. Toda mesto da bi pipa postala umazana, je pokazala enakomerno rjavkasto barvo in pa lepo svetila se je, medtem ko je bila prej ilovica le motna. Ko jo je prižgal, je barva pipe postajala čimdalje lepša in posebno mu je ugajala, ker je bilo kajenje iz te pipe povsem drugačne kot pa iz drugih. Ko so drugi aristokrati zvedeli za lastnosti take pipe, jo je vsakdo hotel imeti in čevljar je imel polne roke dela in seveda tudi zaslužka. Ker je v onem času te tvarine primanjkovalo in pa ker je bila carina nanjo zelo visoka, si je mogel tak luk-suz privoščiti le kak plemič in drugi bogataši. Prva pipa iz morske pene, katero je izdelal Karel Kowates, se nahaja v muzeju v Budimpešti.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER-JEVIM BACKINOM

Najbolje preizkušene recepte pošlje na željo brez plačila in prosto poštine Dr. Oetker, d. z. o. z. Maribor

Thomas Jay:

Ambroževa kuharska umetnost.

Ako imate kakega dečka v družini in premišljate, kakšen poklic bi mu radi dali, vam svetujem, ne dajte ga v učenje za zakonskega moža. Ta poklic je prenasiten, preveč jih je, ki se ga uče. Vedno sem trdil in še danes sem tega mnenja, da so moji stariši napočno storili, ker me niso rajše pustili, da bi se bil izučil za milijonarja. Seveda vsaka ženska ve, da je mož koristen kos pohištva in da spada med tiste ljudi, na katere so naslovljena pisma, ki pričenjajo z: »ako ne plačate do...«

Največje zlo pri tem, da si zakonski mož, je to, da moraš imeti ženo. Toda vedite, da se pri tem ne mislim pritoževati nad mojo Miranda, o ne, nikakor ne. Miranda me je zvela bolj iz usmiljenja kot pa iz nevolje. Dejstvo je, da ravna z menoj kakor s kakšnim prijateljem, ne pa kakor z možem. Tu hočem le povedati, naj nobena žena ne hodi na počitnice ter pusti moža samega doma, da se s kuho ukvarja.

Kakor hitro mi je Miranda rekla, da bi rada govorila z menoj, sem takoj uganil, da hoče nekaj, česar se nima. Ko mi je povedala, da ji je teta Pansy pisala, naj jo pride že vendar enkrat obiskat, sem poskočil od — žalosti. Pritrdil sem ji, da ji bo sprememba koristila.

Miranda je bila komaj tri dni od doma,

ko sem že stradal. Kuhal sem, toda kako. Tudi mi je bilo žal, da se nisem priučil umetnosti pomivanja, kajti malokdaj se je pripetilo, da sem pri pomivanju treh skledic jih potokel manj kot pet. Kuhati znam, kakor drugi možje, troje jedi in sicer, jajca z oljem in kisom, kis in olje z jajci in jajca v olju in kis. Vsak dan sem jih kahal in vsak dan nekaj podobnega jedel, saj sem moral, sicer bi bil lahko umrl. Ko je četrty dan šel k svojem koncu, sem z grozo opazil, da hujšam. Kaj bo, kaj bo to!

Tu pa se je nekaj groznega pripetilo. Ambrož Smithwhistle je prihajal. Kaj neki hoče, sem sam pri sebi mislil, ko sem mu šel odpirat. Ni mi bilo treba dolgo čakati. »Halo, Brighteyes,« je vpil na vse pretege, sem slišal, da si sam doma, zato prihajam, da te malo potolažim. Kaj pa če bi skupaj kaj jedla?«

»Hm, jedla? Že dolgo nisem nobene prave jedi videl pred seboj.«

»Ti, jaz pa znam kuhati,« je dejal nato Smithwhistle.

Povedal sem mu, kako slabo se mi godi in da sem vse, kar sem do sedaj skuhal, vrgel psu, pa se še ni dotaknil nobene stvari.

Ambrož me je ogledoval od pete do glave ter rekel, da sem res tako shujšan, da ako bi me od strani pogledal, bi me niti videti ne bi mogel.

»Shujšan,« sem odvrnil, »kaj ne bi, saj že dolgo nisem nič poštenega jedel in vse kosti so mi že odstopile.«

Rekel je, da me prinesel velik in lep venec k mojemu pogrebu in upa, da bo pogreb-

ščina prav lepo potekla, ker ne bo mene poleg. Zelo prijazen ta moj prijatelj Ambrož.

Pa je pričel zopet o jestvinah govoriti in povedati sem mu moral še enkrat, da je v hiši pač zadosti jedil, vendar pa nikogar, ki bi jih znal skuhati.

Ambrož se je ponudil, da nekaj skuha. Povedal pa sem mu takoj, da nimam nobene kuharske knjige pri rokah. »A, kaj kuharske knjige, jih prav nič ne potrebujem, dragi moj. Jaz ne kuham po knjigi, ampak na pamet. Torej, kaj imaš doma takega. Kaj pa praviš, ako ti napravim jajca z oljem in kisom?«

Na, tu ga imaš. Stopil sem par korakov nazaj, da bi lažje skočil na Ambroža ter ga pograbil za vrat, ako še enkrat omeni jajca z oljem in kisom. Tudi glavo sem mu hotel razbiti s potico, kakoršno sem sam spekel, pa jo k sreči nisem imel pri roki, ker sem jo nesel v klet, da drobim z njo premog.

Povedal sem Ambrožu, da imamo doma jajca stara in moderna, zlato ribico v akvariju, sosedovo mačko in ostanke prašičje paste.

»Jo že imam, jo že imam,« je vpil Ambrož, da se je razlegalo po celi hiši. »Omlote naredim, omlote, boš le videl, kakšni bodo ti omloti.«

Prinesel sem mu jajca in Smithwhistle Ambrož je pričel s kuho. Ubil je prvo jajce ter ga takoj vrgel v smeti. Hitro sva morala okna odpreti, da sva dobila svežega zraka. Še nikoli nisem slišal, da bi kako jajce tako pljunčalo kot to. Sklenila sva, da to jajce neseva na solnčno stran sosedovega plotu na

vrtu. Druga jajca so bila nekoliko boljša, a ne dosti, in Ambrož je pričel. Ko se mi je zdelo, da sem že vse potrebno nanosil vkup, sem ostal v kuhinji. »Kaj pa delaš,« sem ga v strahu vprašal? »Pa ne, da bi res nameraval k mojemu pogrebu? Ali mar inventiriš?«

Ambrož me je pogledal, pa kako me je pogledal, tudi večji človek od mene bi tak pogled težko prenesel. Končno je povedal, da je en omlot gotov. Toda po eni strani je to izgledalo kakor rezanca z otrobi, po drugi pa kakor ilovica za model kakega futurista.

Ambrožu sem priznal, da ga občudujem kot kuharja, toda da je vse, kar je on kedaj skuhal, spadalo v orožarno, ne pa v človeški, ali katerikoli želedec.

»Toda, kaj pa hočeva napraviti s to jedjo?« je vprašal Ambrož. »Škoda da ne maraš, kar sem ti napravil.« Trdil se je, da bi iz tega zmrcvaril kaj drugega, ker je vedel, da se nikakor ne dam pregovoriti, da bi jedel njegov čudežni omlot.

Povedal sem mu kar naravnost, da so na svetu drugi načini, da se človek spravi s sveta in da niti za en slučaj ne vem, da bi samomorilec použil takle omlot. Pa še to sem pristavil, da grem sedaj prav urnih korakov v najbližjo restavracijo, kjer si bom naročil steklenico dobrega, za jesti pa vse, karkoli bo na jedilnem listu. Potem bom pa brzo javil po mojo ženko, naj nemudoma pride domov, kajti vsega sem že sit, dasiravno sem lačen kot pes.

Ambroževa kuharska umetnost si bom pa zapomnil za vedno.

„UNDERWOOD“

pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljivo v trpežnosti in usled lega najcenejši.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Štejnburgova ul. 6/1. Telefon št. 980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

HLAPEC za par konj, oženjen, brez otrok, išče službo. - Franc Vonisch, Sevnica 89. 2672

Poštena mladenka

iz dobre hiše, išče mesta blagajničarke; govori perfektno nemško in slovensko. Gre tudi k otrokom, dela lepa ročna dela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 2660.

DEKLICA 14 let z dobr.

sprejemljive in dobre

učenke

v kakršni trgovini. **ZOFIJA BAJC**, Raka pri Krškem.

Stalno službo išče

mizar

pri kakšnem višjem gospodu ali podjetju za hišnega mizarja. - Naslov v upravi lista pod št. 2367.

Šofer

iz izpitom, ki lahko vrsi še kak drug posel, išče službo, event. za takoj. - Ponudbe na upravo pod: »ŠOFER« 2579.

Gošpodarji, gospodinjice!

Kadar potrebujete kakega POSLA za hišnega gospodinjca dela, obrnite se na »Poselsko zvezo« - Ljubljana, Stari trg 2/1. Za odgovor znamko!

Postrežnica

išče delo od 7 do 2 popoldne, pripravna tudi pri kuhi. - Naslov pove uprava lista pod št. 2774.

GOSPODICA

z daljšo prakso v lesni stroki išče mesto manipulativne vešče strojepisja in vsi pisarniški deli. Gre tudi na deželno. Ponudbe pod št. »Zanesljiva moč« na Aloma Company, Ljubljana.

ZACETNICA

s 6 mesečno prakso v pisarni išče mesto blagajničarke, strojepiske ali slično. Ima absol. meščansko šolo. C. ponudbe pod »Vestnac« na Aloma Company, Ljubljana.

Brezposelni uradnik

okrajnega zastopa išče primerne službe, predvsem občinsko tajništvo. Informacije: uprava Maribor. 2724

Trgovski pomočnik

pošten in zanesljiv, mešane stroke, išče službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo pod št. »Pošten« št. 2671.

Za moji dve hčerki

iščem mesta za izobrazbo v trgovini, kjer bi imeli popolno oskrbo. Imata 2 razreda meščanske šole v starosti 15 in 16 let ter sta pridni, poštene in lepega vedenja. Ponudbe pod »Vstop takoj« na Aloma Comp., Ljubljana.

Lesne trgovine!

Strokovnjak, popolnoma zmožen knjigovodstva in korespondence (sloven., italijanske in nemške), z večlet. prakso na parni žagi, prvovrsten prejemalec - verizan v vseh vrstah lesa ter uslužbenec tudi v Italiji, želi premeniti službo, ali pristopiti kot kompanjon. - Ponudbe na upravo lista pod: »Stalno mesto« 2673

Proste službe

Uradnik za potovalno pisarno sprejme v službo. - Lastnoročno pisane ponudbe pod »Saturnia« na upravo »Slovenca«. 2701

DRUŽABNIKA (-co)

za lesno trgovino in deželni pridlov, iščem. Z znanjem nemščine imam predpogoji, v postev pride le postenje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Družabnik« št. 2659.

ZASTOPNIKA

v Mariboru in okolici išče za dobro dohodno specijalno predmet stara, renomir. tovarna. - Ponudbe na upravo pod: Agilen 2618.

Iščemo agilne, zanesljive

ZASTOPNIKE

predvsem trgov. potnike, ki so dobro vpeljani, v svrhu prodaje državnih srečk. - Resne ponudbe pod št. »Sigurne dohodeke« 1402 na upravo.

Stanovanja

STANOVANJE

obstoječe iz 1-2 sob in kuhinje, se išče za mirno stranko brez otrok v okolici Ljubljane ali Celja za začetek maja. - Cenj. ponudbe se prosijo na upravo lista pod št. »Stanovanje« 2594.

Sostanovanko

sprejem. - Naslov pove uprava lista pod št. 2760.

Stanovanje

4 sob z vsimi pritlikalnimi (kopalnica, jedilno shrambo itd.) v sredini mesta. se išče v dobro plača za mirno stranko (3 osebe) za takoj ali do 1. avgusta t.l. Ponudbe pod »Komfortabilno stanovanje« na upravo lista.

Nagrado dobi,

kdor mi preskrbi majhno stanovanje soto in kuhinjo, lahko tudi 2 sobi, pa da se ena pretvori za kuhinjo. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mira stranka«. 2752

Stanovanje

išče z eno ali dvema sobama in kuhinjo soliden mlajši dr. uradnik brez otrok s 1. ali 15. majem. - Ponudbe upravi lista pod značko »Snažno stanovanje št. 2749«.

Dve meblovani sobi

s posebnim vhodom ter elektriko se oddaja gospod. Florjanska ulica 31/L. 2706

Iščete se 1 do 2 lepo

opremljeni sobi eventualno s kopalno sobo, ne predalec od sredine mesta. Ponudbe na upravo lista pod št. 2705.

MESEČNA SOBA

s posebnim vhodom, se odda takoj samo solidnemu gospodu. Naslov pove uprava lista pod št. 2746.

V najem

Lep lokal

za znižano najemnino ob Aleksandrovi cesti takoj odda POKOJNISKI ZAVOD V LJUBLJANI.

Iščem 2-3 sobe

primerne za pisarniške namene. Biti morajo v središču mesta; prednost ima bližina »Mestnega doma«. Ponudbe z navedbo najemnine sprejema iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod št. »Ugodno« št. 2222.

Prazna soba

se odda samo za pisarno. Poizve se Prazakova ul. št. 3, pritličje, desno.

Pisarniški lokal

se odda takoj v najem. - Ljubljana - Dalmatinova ulica št. 5, pritl., desno.

Lokal v sredini mesta

ali pripraven za prostor, odgovarjajoč za specijal. iščem takoj! - Ponudbe sprejema glasni zavod KOPITAR, Ljubljana, Čopova 21. 2717

POZOR!

Gostilna pri »Jelenec« z mesarijo se odda takoj v najem. Naslov: Maribor, Pod mostom št. 8.

Posedstva

Kupim HIŠO

v ljubljani. Okolici. Vrta mora biti c. 1000 m². Cena do 50.000 Din. - Naslove prodajalcev sprejema uprava »Slovenca« pod: »Kupim hišo 2776«.

Hišo novo, prodam ob

Dunajski cesti - pri Ljubljani, Stojice. Kapital 50.000 Din, ostalo po dogovoru pri F. JERKO, Črnuče, p. Ježica. 2750

Vila, moderno zidana,

v najbližji okolici Zagreba, 7 sob z vsimi pritlikalnimi (veža in podstrešje, kopalnica itd.) 1 orla zemljišča (vino-grad, sadni vrt), lastni vodovod, gospodar. poslopje, 25 minut od elektrice. Cena 400.000 Din. Plačljivo v gotovini. Naslov: J. Wagner, Zagreb, Illica br. 9. 2691

VINOGRAD

v najlepši legi, blizu mesta Ptuj, v izmeri 10 orolov, mnogo zlatnega sadja, dobre vinske vrste, se zelo poceni proda z gospod. hišo vred, kletjo, stiskalnico, viničarijo in gozdom za posekanje. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 2666.

HIŠA

z vodovodom in električ. razsvetljavo, z gospodarskim poslopijem, obstoječa iz 2 hlevov, poda, šupe, drvarnice in svinjaka, 2 sadnih vrtov, 2 orala niiv, 2 gozda, 1 orla travnika, naprodaj!

Cena 125.000 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2620.

POZOR!

LEPO POSESTVO

z vinogradom v bregu, obstoječe iz treh orolov zemlje, zidana hiša, dve sobi in kuhinja, vse v pravi dobrem stanju, nad 125 sadnih dreves, 10 minut od velike ceste, 1 uro od Maribora, se radi družinskih razmer za 23.000 Din naprodaj. Vpraša se: Franc HORVAT, klepar, Aleksandrova cesta 49 - MARIBOR. 2682

HIŠA

z dvema sobama, kuhinjo, kletjo, hlevom in šupo, zelenjad. vrtom ter niivo, vse v dobrem stanju, na lepem prostoru, se proda za 38.000 Din, tudi na obroko. Stanovanje prosto po dogovoru. Franc Repanšek, Domžale 149.

POZOR!

Posedstvo naprodaj: hiša, lesena z veliko sobo, kuhinja, klet, hlev, 3 orole zemlje njeve in prve vrste sadonosnik. Polikla vas pri Jarenini v Slov. gorah, 10 minut od glavne ceste in 20 od cerkve. - Cena 30.000 Din; takoj je plačati 15.000 Din, ostalo po dogovoru. Vpraša se pri lastniku: Stancer, v Mariboru, Koroška c. 58.

»POSEST«

Realiteta pisarna, družba z o. z. - LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4

PRODA:

VILO, dvonadstropno, štiri lepa stanovanja in velik vrt, Pod Rožnikom, Din 260.000.

VILO, enonadstropno, novozidano, 6 sob, pritlikline, lep vrt, 3 minute od pošte, Din 30.000.

HIŠO, enonadstropno, 3 prostorna stanovanja, 1000 m² vrta, mestni del Rožne doline, 210.000 Din.

HIŠO, dvonadstropno, več stanovanj, eno takoj prosto, prostor, dvorišče, ne daleč od šišenskega kolodvora, Din 170.000.

HIŠO, dvonadstropno, dva lokala, skladišče, 2 veliki stanovanj, center mesta - 250.000 Din.

HIŠO, enonadstropno, gostilna, prostorno stanovanje, tik Tabora, 250.000 D.

HIŠO, novozidano, 5 sob, vse pritlikline, ne daleč od tramvajev, Udat, Din 105.000.

VILO, predvojno, lepa lega, velik vrt, prostorno stanovanje prosto, blizu tramv., Udat, 175.000 D.

HIŠO, pritlično, v pritličju 2 veliki sobi, v manjši enaki, z vsimi pritlikalnimi, Krakovo, 55.000 D.

HIŠO, pritlično, enostanovanjsko, gospodarsko poslopje, velik vrt, Krakovo Din 60.000.

VILO, visokopritlično, novozidano, industrijski trg Gorenjske, lepa lega pri kolodvoru, Din 75.000.

VILO, enonadstropno, velik vrt, eno ali dvonadstropno, Rožna dolina, Din 165.000.

HIŠO, visokopritlično, industrijski kraj Notranjske, blizu kolodvora, sadni in zelenjadni vrt, 45.000 D.

Prodaja se ne še popolnoma

izgotovljeno tovarniško poslopje s precej obširnimi zemljiščem v bližini Ljubljane, pod zelo ugodnimi pogoji. Potrebna elektr. sila na razpolago. Naslov v upravi lista pod št. 2696.

Nova vila,

enostanovanjska, z zemljiščem, v bližini Celja naprodaj. - Ponudbe na: ŽITNIK, poštno ležišče v Celju. 2729

Kdo kupi?

Prodaj večjo količino prav do brege, čistega mošta, bruskovca po zelo ugodni ceni. A. Prešeren, posest, Gorica 16, p. Radovljica.

Proda se več

PANJEV A.-Ž. Ivan Furlan, Verd št. 12, Vrhnika. 2653

Par voz stelje

prodaj. - Poizve se v Dravljah št. 34. 2680

Dobro ohranjen kovaško orodje nov cilindar meh, 95 cm širok, naprodaj. Ljubljana, Poljanska cesta 59.

300 DELNIC

Zaružne gospodar. banke prodaj skupno ali deloma. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod: »Delnice 2593«.

Pozor!

Radi popolne opustitve že nad 50 let obstoječe čevlarske obrti razprodaj več mnogovrstnih - trpežnih moških in ženskih ČEVLJEV

lastnega izdelka, po znatno nižjih cenah.

IVAN VIDIC

čevl. mojster in trgovec, Ljubno, pošta Podnart.

Angora MAČKE

mlade, naprodaj. - Dunajska cesta 71. 2753

Elegant. JEDILNICA

črna, nova, naprodaj v Ljubljani. - Naslov pove uprava lista pod št. 2744. - Istotam se proda tudi OTROŠKI VOZIČEK.

Zidne opeke

50 do 100.000 kom., naprodaj. - Naslov opekarne v upravi »Slovenca« pod št. 2761.

Prodaj več vagonov

hrzovjav. drogov smrekove in borove. - KAC, Kresnice. 2762

Perje, očiščeno, za

postelje, nudim kg 50-55 Din, dokler je kaj zaloge. - A. EKART, Podova - Račje.

KLAVIR,

dobro ohranjen, poceni prodaj. Naslov v upravi pod št. 2710.

HRASTOVI KOLI

v vseh dimenzijah ceno naprodaj. Naslov v upravi pod št. 2732.

Radio-aparat

trocevni, s slušali in akumulator, proda za 1500 D brivnica Hešk, Sp. šiška.

PRODA SE PSICA

(izborna žuvalka) ovčje pasme, še mlada. Izve se na nogometnem prostoru »S. K. Ilirijac«. 2741

Več OKEN in VRAT

prodaj. Pogačnik, Bohoričeva 5. 2785

Prodaj dobro ohranjeno

moško kolo

za 900 Din. - Vošnjakova ulica 18 (vis-a-vis skladišča gor. kolodvora).

Prostovoljna

javna dražba

popolnoma novih šimi in drugih damskih, moških in otroških ČEVLJEV se bo vršila (vzključna cena izpod 100 Din za par) 14. aprila od 9 zjutraj naprej v pritličju na Starem trgu št. 26. 2754

JAJCA za valenje

od štajerskih in sulmdolskih kokoši ter od velikih gos, rac in puranov vedno pri Greiner, Maribor, Gosposka ul. 2.

Kdo prodaja?

Parni kotel

rabljen - (Gliederkessel) za central. kurjavo, kupi »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani. 2184

DAMSKO KOLO,

dobro ohranjeno, kupim. Soln, Sv. Peter. Sav. dol.

Šoferji pozor!

Hladilnik za tovorni avto Torino-Spa, 35 PS - 62 x 58 do 70 - se išče. - Ponudbe na Sv. Petra cesta št. 68. 2649

HLODE

hrastove in smrekove kupuje parna žaga V. SCAGNETTI, Ljubljana

Vsakovrstno

zlate kupuje

po najvišjih cenah črne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Kupim 7 m³ suhih

BOROVH PLOHOV

debel. 50 mm. Les prvovrsten. Ponudbe z navedbo cene poslati na upravo lista pod št. 2700.

Kupi se

približno 1800 do 2000 ameriških trt za saditev. - Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« v Mariboru.

PONUDITE

brzovjavne drogeve

smreka, jelka, bor, raznih dimenzij za takojšnjo ali poznejšo dobavo na Ljubljana, poštni predal 85.

Deske-trami.

Kateri lesni industrijalec bi bil pripravljen prodati večjo množino mehkega rezanega lesa? Za plačilo treba čakati le kratak rok. - Nudim za kritje bančno garancijo. - Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod značko: »Deske - trami« 2745.

Nasa obrt

VRTNICE

visoke in nizke, trajnice, lepotično grmovje, gomolje, dalije, kanč, gladijole, navadne in dvojnate begonije, amarisli, tuberoze, različne rastline in cvetlice za okras vrtnih gredic, balkonov, dvoran itd. priporoča Ivan ŠIMENC, vrtnar, Ljubljana, Gradišče št. 12. 2715

Oglje, premog, drva.

Pogačnik, Bohoričeva 5 (Tabor). Telefon št. 2059.

POZOR, TRGOVCI!

Za bližajočo se spomlad Vam nudim najcenejše moške in ženske športne pasove, jermena in gože, biše (galije). Vse razprodaje v najnižjih cenah. - Franc Podboršek, Naklo. 2656

KADILCI, POZOR!

Najuspešnejše sredstvo za popolno odvrato kajena so »Afuma« pastile. Mala doza 20 Din, velika 30 Din. Preprodajalci popust Vitomir Dolinšek, Celje, predal 4. 1990

KLAVIRJI!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugrajevanje in popravila za Glasb. Matice. Kon servatorij in za druge institute se izvršujejo od mojih strokov. Točna po stroška, zmerne cene, tudi na obroko. - Izdelovalec klavirjev R. WARBNEK, Ljubljana, Hiltnerjeva ul. 5.

Urejevanje GROBOV

Pavel Šimenc, pokopališki vrtnar, se priporoča za obnove in oskrbovanje grobov s cvetlicami, pozneje pa z lepimi tepih različnih vzorcev, tudi pri prostih, po nizkih cenah. Vrtnice, nizke in visoke, vrtnice plezalke ter ciprese itd. CVETLICARNA na Sv. Petra cesti št. 33 ima vedno sveže in suhe vence, trakove in šopke. Oskrbi cvetl. aranžmaje. Vsak dan sveže cvetice!

A. GASTRALIN

TRGOVINA DEŽNIKOV LJUBLJANA

PREŠERNOVA - UL. ŠT. 42.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročno dela. Dobi se po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

ŠTAMPILJE

ANT. ČERNE Ljubljana

V Mariboru

je najugodnejši nakup: galanterije, drobnarije in parfumerije, vrvarskih in pletarskih izdelkov - na drobno in na debelo pri DRAGO ROSINA, Vetrinjska ulica št. 26

Elektrotehnično podjetje

Jože Markež

Poizvedbe

Dobro nagrado dobi,

kdor more dati kakršnokoli pojasnilo, kje se sedaj nahaja rujava vozna plahla, ki je prešla 1921-22. leta Ivanu Bendetu, p. d. šurku iz Šmarce pri Kamniku. Sporočilo prosim takoj na upravo lista »Slovenec« pod št. 2751.

Pes se je izgubil, ovčje pasme. Sliši na ime »Hajduka«. Proti dobri nagradi naj se odda g. Mišiču, puškariju, Kranj.

Izpred sodišča

Zatajevanje premoženja. Kogar začno nadlegovati upniki, si skuša pomagati na vse možne načine. Moč, gospodar dobre, na videz imovite hiše nekje v Sloveniji, je zabredel v hude dolgove. Res je, tudi sodniki mu niso odrekli dobre volje, da si je hotel pomagati z delom in kreditom. Mašil je luknje, toda odpiral je druge. Nazadnje pa je prišel iz ravnotežja. In udarila je najhujša upnica za zastale in tekoče obresti in amortizacijo. Moč si je hotel pomagati zopet z novim dolgom, toda kamor se je obrnil, povsod so ga sladko zavrnili, da nimajo razpoložljivega denarja. In šla je živina iz bleva, jarem za jarmom, odvažali so stroje in na vsa sredstva so posegli in zasegli vse, kar se sme postavnim rubežnim potom vzeti. Priznal je mož ženi, da je prišel v tako zagato, da ne ve kam in nima izhoda. Tožbe so se množile, upniki so trkali na vrata in že se je čul od daleč usodni »bobenc«. In kaj se je zgodilo? Moč je prodajal vse, kar je kdo kupil in tudi za vsako ceno, žena pa mu je pomagala, iskala kupec in pridno mesečarila. Neredno pa je bilo to, da se je oglašil kot kupec pri hiši upnik gospodarja. Kupil je, kar so mu ponudili, plačal pa je z delnim izbrisom dolga. Pomagati sta si hotela na ta način, da sta hitro razprodajala. Zagotavljala sta mož in žena sodnikom, da nista imela namena svojih upnikov ogoljufati, marveč sta se le branila do skrajnosti pred padcem. Pa kljub temu je padec prišel. Mesto da bi jih pustili živeti, služiti in plačevati, so jih pognali iz domačije v svojo lastno škodo. Sodniki so uvideli, da tu ni nobenega hudodelstva, in so jih oprostili.

Mlekarice si ogoljufala. Očitila si ji slabo mero, posneto in vođeno mleko in nisi ga plačala. Ta pa je izgubo, ki jo je napravila pri tebi, pokrila seveda pri nas sosedah bodisi tako ali tako. In radi tebe nam nosi sedaj slabo mleko. Tako je nahlulila meščanska gospodinja svojo sostanovalko na desnem hodniku. In k nesreči so čule to tudi sosednje in zgornje in spodnje stranke, ki so te očitke, hočeš nočeš, moraš, pod prisego potrdile. Žena bo plačala za svoj prenatržen jezični izpad 150 Din globe, vse stroške in pa še takso za kazen.

Učinek kopeli za noge s soljo sv. Roka

Prvi dan četrti dan

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksigonom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečine, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozeblin, neznosno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja očesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko pojubno bodite in več ur stojite na enem mestu, ne da bi občutili najmanjše bolečine ali utrujenost. Velik zavoj sv. Roka soli za noge stane dinarjev 10.—. Dobiva se v vsaki lekarni. Ako pa je ne dobite, obrnite se takoj na

NADA DROGERIA
Kakor i Gabrijel
Subotica, Strossmayerjeva ul. 2.
Izvirni samo v zelenem zavoju.

Pljuča! Zdravnik za pljučne bolezni dr. Karol PEČNIK sprejema jetične, lažje tuberkulozo — v svojem zavodu (Anstalt) za pljučne bolezni na gori Jánina, občina Sečovo, pošta Rogaska Slatina, Štajersko. Prospekt 3 Din.

Prirreditve

TOMBOLA

»Dom ubogi« - Maribor. Velikonoč. ponedeljek popoldne. Dobitki: oprema za spalno sobo, šivalni stroj, moško kolo, 1500 kg premoaga, seženj drv in 500 drugih dobikov. Srečke po Din 2.50.

Pletilje dobro izvežbane na vseh strojih, sprejemem s l. majem proti dobri plači in event. prosto hrano in stanovanjem. — Naslov v upravi lista pod št. 1992.

KOSTANJEV TANINSKI LES

rabi za celoletno dobavo
Ernest Marinc - Celje
Zrinjskega ulica 4

Mednarodni velesejem v Budimpešti
od 30. aprila do 9. maja 1927
ki ga priredi
Trgovski in obrtni zbornica v Budimpešti
50 % popust pri vožnji v Budimpešto in nazaj, tako na jugoslov. kakor tudi na madj. parob. in železniških progah. Prestop meje z likazom s sejm. legitim. brez vizuma. Madj. vizum se more dobiti nazadnje za polovico ceno v Budimpešti. Potreben je samo zakoniti potni list SMS, ki velja tudi za Madjarsko. Prehod meje brez vizuma in 50 % pop. vozeje je dovoljen samo lastn. sejm. legitim. — Ceno sejm. legitimacije Din 40.—. — Pojasnila dajejo in izdajajo sejm. legitimacije:
V Beogradu: Jugoslov. cent. častni zastopnik Dr. Galja Szilagy. — Madjarski trgovski Opatonom-čnik v Beogradu, palača Akademijske.
V LJUBLJANI: Pisarna »Pulnika«.

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom
Preden si nabav. stroj, ogledajte si to izrednost pri trdki
L. BARAGA
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6/1.
Brezplačen pouk 151. iarni.
Telefon št. 980

Lesna trgovina

Ponudbe pod »Takoj« na Aloma Company, Ljublj. — so zmnožne več izrednosti v govoru in pisavi. — žensko pisarniško moč. Prednost imajo one, ki NA DEZELT, oddaljena 20 km od železnice, išče

Jajca za valenje

pristnih, importiranih, velikih, rumenih angleških
Orpinghton kokoši
se dobijo po 10 Din komad pri
F. ADAMIČ, Ljubljana, Poljanska c. 17.
Kokoši so kupljene na razstavi v Londonu ter stane vsaka kokoš 500 Din. — Pošiljajo tudi po poštne povzetju.

† Potrti javljamo, da je naša ljubljana teta
Doroteja Dolinar
zasebnica
danes, 9. aprila, po dolgotrajni, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, preminula. — Pogreb drage rajne se bo vršil 10. t. m. ob 4 pop. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu, Ljubljana, 9. aprila 1927.
Rodbina LOZARJEVA.

USNJE IN PODPLATE

kakor tudi vsakovrstne čevljarske potrebščine kupite zelo dobro in po brezkonkurenčnih cenah samo pri
Vaclav Vošinek, Maribor, Koroška c. 13

Najboljši šivalni in pletilni stroj
Je edino je GRITZER in ADLER za dom, obrt in industrijo v vseh opreman. Istotam švicarski pletilni stroj **DUBIED**
Ponk v voženju brezplačen. Večletna garancija. Nizke cene tudi na obroke.
Josip Petelin,
LJUBLJANA blizu Prešernovskega spom.

Svilene rute

si najlažje izbereš le v MODNI in MANUFAKTURNI trgovini
I. Preac
v Mariboru na Glavnem trgu,
ker tam je največja in najnovjša izbira, oziroma zaloga.

Priporoča se MAST
znamke J. P.
lastni izdelek trdke
Evač Popović, Ljubljana
Cena nizka, blago izborno. Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.
PREKAJENO MESO
vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni.

Rabimu nujno večje število
OGLARJEV.
za takojšnji ali poznejši sprejem v delo. Plača po dogovoru. — Obrniti se je pisмено ali ustmeno na Gozdni urad Karla Auersperga v Kočevju.

POZOR!
Nove svilene klobuke in slamnike po najnižjih cenah in vseh vrst preoblikovanje istih, ženskih in moških v lastni delavnici priporoča
Marija Jeglič
modistinja
Slomškova ulica 27.
A. Janežič nasl. Subelj
slamnikarstvo in klobučarstvo
Slomškova ulica 27.
Ljubljana

SVETOVNO ZNANO IN PREIZKUŠENO
»STYRIA-KOLO« na 12 mesečne obroke samo pri generalnem zastopstvu
Alojz Ussar,
trgovina s šivalnimi stroji in kolesi
MARIBOR
Gosposka ul. 20-1

Kuhinjsko opravo
to je: emailirano posodo, kompletne kuhinjske garniture iz aluminija, vsakovrstne umivalne garniture, železne poselje, jedilno orodje ter ostale kuhinjske potrebščine dobite v priznani najboljši kakovosti in po najnižjih cenah pri
: tvrdki: :
Schneider & Verovšek
trgovina z vsakovrstno železnino, orodji in siroji
Ljubljana, Dunajska cesta št. 10

Prodaja.
V konkurznem skladu družbe z o. z. »JADRAN« se vrši v Ljubljani Gosposvetska cesta 6. na dvorišču v poslovnih prostorih od srede 13. aprila 1927 dalje vsaki dan od 8-12 ure in od 2-6. ure prodaja raznega blaga (zlasti špecerijskega) po ugodnih cenah.
Dr. Jos. C. Oblak
odvetnik kot upravnik konk. sklada

POZOR! Nove svilene klobuke in slamnike po najnižjih cenah in vseh vrst preoblikovanje istih, ženskih in moških v lastni delavnici priporoča
Marija Jeglič
modistinja
LJUBLJANA, Slomškova ulica št. 27.
A. Janežič nasl. Subelj
slamnikarstvo in klobučarstvo

Najboljši in najekonomičnejši
Elektromotorji
iz znanih čeških tvornic
Škodovih Zavodov v Plzinju
se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na
Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana
Selenburgova 7
Telefon 2966

SIGURNA EKSISTENCA!
Največja tvornica pletilnih strojev išče za SLOVENIJO zastopnika s komisijskim skladiščem. Ponudbe je poslati upravi tega lista pod šifro: »GROSSER št. 2549.«

Znižane cene!
Najboljše se kupi brez dvoma
»PRI NIZKI CENI«
IGNAC ŽARGI
LJUBLJANA :: SV. PETRA CESTA
nudi cenj. odjemalcem razno damsko, moško in otroško perilo, razne nogavice v vseh barvah, svilnate fl. - nogavice za dame, veliko izbiro potrebščin za šivilje — kakor razne nakite, trese, svilo, vezanine, čipke itd., dalje velika izbira potrebščin za krojače.

Poravnajte naročnino!

Telefon št. 2573

»CENTRALNA VINARNA« d. d. v Ljubljani

Spodnja Šiška, Frankopanska ulica št. 11.

opozarja cenjeno občinstvo na svoja zjamčeno pristna prvovrstna domača štajerska in dolenjska vina. - Na zalogi pa ima tudi zjamčeno pristna dalmatinska vina lastne preše. - »Centralna vinarna« kupuje v Dalmaciji le grozdje in preša sama, druga vina pa kupuje le od vinogradnikov.
Pridite in pokusite! Niste obvezani, da tudi naročite!

Ves Veliki teden od 11. do 16. aprila 10% popusta

pri moški in damski konfekciji.
Poslužujte se ugodne prilike.
Oglejte si našo izbrano zalogo.

GRİČAR & MEJAČ

Šelenburgova ul. 3

Ponos gospodinj
je lepo perilo. Fina tkanina za perilo in posteljno opremo svetovne trdnosti. **Schroff** v veliki fabrik **R. MIKLAUČ PRI ŠKOFU LJUBLJANA**

Frida Novak
modistinja, MARIBOR, Gosposka ulica 28
priporoča bogato zalogo novodobnih klobukov po konkurenčnih cenah. — Popravila izvršuje točno, solidno in najceneje.

Najcenejše kupite
olinate in suhe barve, lake, fine, terpeniti, prašno olje ter vse slikarske in plesarske potrebščine pri trdnosti **ORIENT D. Z. LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14** poleg trgovine Schneider & Verovšek

Za potovalno sezono
priporočam kovčke, kasete, torbe, nahrbtnike itd. v veliki izbiri, vseh vrst in tudi v vseh cenah **IVAN KRAVOS — MARIBOR.**
Specialni kovčki in torbice za potnike in vzorce se izdelujejo v lastni torbarski delavnici na Slomškovem trgu šte. 6.

„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopista, Dubsy in Krstić
tovarnica ogledal in brušenega stekla **Ljubljana VII**
Medvedova ulica 38, telefon 343
Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB.
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje v med. Fina, navadna ogledala.

„ETOILE“ Gorčica (senf) je najboljša, dobi se v vseh delikatesnih in specerij. trgovinah

Sven Elvestad: 6
Mož, ki je oropal mesto.
Tat je pazil na trenutek, ko bo vsa nasprotna stran za nekaj minut prazna.
Gospa Karstens je planila iz svoje sobe; vanjo je pa stopil tat, pobral dragulje in se pomešal med druge goste.
Zal mi je, da vam moram to povedati, dragi prijatelj, toda uganka se da rešiti na zelo preprost način. Helgesen je prikal. Načelnik se je nasmehnil, veselo iznenaden.
»In vendar je rešitev skrajno šibka,« je rekel Helgesen.
»Prosim?«
Helgesen je pomolil Kragu spisek gostov, ki so bili pri stotniku Karstensenu na večerji.
Začel se je s škofom Moosgardom in nehal z vladnim svetnikom Knoldom. Sama znana, ugledna imena.
»Dokazal sem,« je dejal Helgesen, »da ne more biti tat nobeden izmed poslov. Vsi so dokazali svojo nedolžnost. Priznavam, da se je obnašala hišna Maja res čudno; toda sedaj, ko ste prebrali imena teh uglednih mož in žena, mar si upate zares trditi, da se bo našel tat med njimi?«
Krag ni odgovoril naravnost.
»Ali še pomnite ono staro zgodbo,« je dejal, »o neki tatvini, ki se je dogodila tudi v družbi. Prisotni so bili samo ljudje iz najvišjih slojev. Toda gospodar je bil tujec, in ko je opazil tatvino, ni poznal nobenega ozira in je ukazal preiskati vse svoje goste, naj si so še tako ogorčeno ugovarjali.«
»Da, spominjam se. Bil je mož, ki se je pravkar vrnil iz Amerike. Ti ljudje navadno niso preveč tenkočutni.«
»In ukradene stvari so se našle pri neki gospe

iz najbolj odlične družbe. Sramoto so prikrili, toda popolnoma pa le niso mogli spraviti zadeve s sveta. In sedaj v resnici ne vem, pri katerem imenu naj obstanem; toda toliko vam pravim: če bi bil stotnik Karstens onega večera prav tako malo tenkočuten ko oni Amerikanec, bi bil našel denar in dragulje.«
»Izrekli ste strahovito obdobje,« je povzel besedo načelnik. »Ali mislite po tej poti iskati tatu?«
»Vsekakor.«
»Potem upam, da boste oprezní do skrajnosti, kajti grozi nam javno zgražanje. Kako se mislite lotiti te težke zadeve?«
»Očividno ne preostaja ničesar drugega,« je odvrnil Krag, »ko preresetati goste drugega za drugim. Začel bom s škofom.«
»In potem pride na vrsto general?«
»Tako je. In nato stari profesor, ki uživa svetovno sloves.«
»Zveni ko pravljica,« je pripomnil načelnik.
»Mislim, da je v resnici pravljica,« je odvrnil Krag. »Sedaj grem. Ne začenjajte ničesar pred šesto uro, takrat se vrnem.«
Ob šestih se je Krag v resnici spet prikazal na redarstvu. Bil je v salonski obleki in samo malce naličen, tako lahno, da so ga mogli prijatelji takoj spoznati, njegovi površni znanci so ga pa morali imeti vsekakor za tujca.
»Več ur ste že na delu,« je rekel načelnik. »Morda ste že kaj našli?«
»Zal sem moral prenehati z neko zelo zanimivo preiskavo,« je odvrnil Krag.
»Zakaj?«
»Ker moram v družbo kakor vidite.«
»Ah, bržkone kakšen družinski sestanek,« je pripomnil načelnik.
»Ne, gre za popolnoma brezpomembno družbo pri konzulu Birgerju.«

»Mislim sem, da se ne menite toliko za družabno življenje, da bi zaradi tega prenehali z zanimivo preiskavo,« je rekel načelnik černo.
»Saj se v resnici ne menim,« je odgovoril Krag. »Ako pa kaže, da bom dobil tam moža z Oskarjeve ceste 54 B, se moram potrpežljivo vživeti tudi v tako družbo.«
II.
Asbjörn Krag je prišel h konzulu Birgerju med prvimi gosti. Gospodar ga je seznanil s znanim specialistom za spalno bolezen, višjim zdravnikom Sydowom, in to kot svojega prijatelja, ki se je pred kratkim vrnil iz Konga. Zdravnik je začel takoj govoriti s Kragom in hočeš nočeš je moral detektiv odgovarjati na slepo srečo. Vesel je bil, ko so pomalem začeli prihajati drugi gostje. Bila je moška družba.
Krag je poznal te večere pri konzulu Birgerju. Pričenjali so se z izvrstno večerjo: Birgerjevo kuhinjo so slavili vsi sladkosnedeži v mestu. Vse je bilo zelo premišljeno. Pri večerji so pili šampanjca, tako da se je kmalu pokazala pri vseh primerna ubranost.
Proti enajstim je se je večerja navadno končala. Pili so kavo in kramljali so malo med seboj do pol-dvanajstih, nato je prišla na mizo žgana pijača.
S tem je bilo dano znamenje, da se pričnjo šele sedaj prava zabava.
To se pravi zabava svoje vrste. Gospodje so se vsedli za mizice in prikazale so se karte. Konzul Birger se je družil samo s spretnimi igralci. Ne da bi bil ravno bogat, je imel vendar tako sijajne dohodke, da se je mogel po mili volji udajati svoji strasti. Bil je izmed najboljših igralcev v mestu. Rad je imel vse igre, nad vse pa poker. Zanos za to igro je prinesel s seboj iz Amerike, kjer je bil živel nekaj časa, in to veselje ga ni več minilo. Morda tudi ni nikoli resno poskušal, da bi se je odvalil. Poker mu je služil za razvedrilo. Po naporni službi ga je igra osveževala.

III
Priporočamo LUDSKO KNJIZNICO (jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volčji pes, Kanadski roman, 18 Din., vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. Abbott, Kralj gor. 18 Din., vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda, 30 Din., vez. 40 Din. — 22. zv. Otoka kapitana Granit. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din., vez. 58 Din.

Naznanilo.
Javljam cenjenemu občinstvu,
da sem otvoril vinotoč
dobrega dalmatinskega kastelskega vina in rakije po zmernih cenah. Na željo se vino dostavi na dom na malo in veliko. Dobijo se gorka in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča
gostilna »NOVAK«, Vodnikova 18, Šiška.

M. DRENIK
Ljubljana, Kongresni trg 7
Največja zaloga ženskih ročnih del pripadajočega materiala in drobnarije.
Predtiskarija. Vezanje na roko in siroj
Pisiranje Kuliranje
Enljanje Azuriranje
Zunanja naročila se vestno in točno izvrš.

Kupujem zlato
in zlatnike, briljante in bisere po najvišjih dnevnih cenah.
R. Almoslechner, Celje, Prešernova ul. 1.

Domač proizvod! Kmetovalci! Najboljša kakovost!
Najboljše umetno gnojilo je edinole
Superfosfat znamke „Danica“
gar. 16/18% v vodi raztopljiv. — Vsaka originalna vreča ima žig »Danica«,
Najnižje, franko vsaka pošlila Slovenije, enake cene pri odjemu od 5000 kg naprej.
Naročila sprejema: **„DANICA“ d. d. zastop, Ljubljana, Poljanski nasip 48**

Trgovske knjige in šolske zvezke!
A. Janežič
Ljubljana, Florjanska ul. 14
Knjižogveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig
Prvovrstni izdelki! Nizke cene!

Podpisana trdnica naznanja cenj. odjemalcem, da je začela z razpečevanjem svojega po monakovskem načinu varjenega
BOCK-PIVA
predvojne kakovosti in najvljudneje vabi na obilna naročila
Pivovarna „UNION“, Maribor

ZA PIRUHE!
Velika izbira velikonočnih derit: borbonov, čokolade za potice, peciva, pristnega medu.
Na ti. bolni Na drbol
delika. se, trovina s kand. il. na debelo, izdelovalca peciva
JOSIP VITEK
Ljubljana, Sr. Petra c. 13
(vsega Kolodvorske ulice)

VAŠA OBLEKA
bode izgledala zopet kakor nova, ako jo pustite kemično čistiti v tovarni
JOS. REICH
LJUBLJANA
Tovarna: Poljanski nasip 4—6
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.
Pisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.
Barvanje oblik v različnih barvah.

Cenejša kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi usakovrstno manufakturno blago samo pri
J. TRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17.

Tovarniška založba traverz, cementa, betonskega železa

Mreže za ograje in pesek. Bodeča žica. Vrtno in polj. orodje. Plugi: leseni, železni za okopavanje itd. Plužne glave, lemeži itd.

Brane: travniške in poljske. Samoprodaja najmodernejših in najnovejših travniških bran »ARA«.

Kose - srpi - brusni kamni - klepala. Škarje za obrezovanje dreves in trt. Jeklene krtače za čiščenje drevja.

Poljedelski stroji. Gornilni jermeni. Posnemalniki za mleko. Kosišča za žito. ~ Gnojne in senene vile. ~

Vodovodne cevi, črpalke, školjke, armature, svinčene cevi. Zidarsko in tesarsko orodje. ~

Tehtnice. Žični vložki za postelje. Železne blagajne. Prodaja razstreljiv. Nakup starega železa in kovin. Postrežba točna. Nizke cene.

Trgovina z železnino FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II

priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogo-vrstnih salda-konti, štrac, journalov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke i. t. d.

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške koničke

kakor tudi oblek za dijake in otroke.

Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 3

IERNEJ LOŽAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20

Priporoča svoj fino urejeni **modni salon** za gospode in dečke. Najbolja izdelava oblek v lastni delavnici, fini kroj. - **Vedno v zalogi angličsko in leško sukno.** - **Moderna koničke** raznih velikosti oblek v zalogi, kakor tudi perila, klobukov, ovratnikov, kravat, naramnic. - Najcenejše nepremojne **dežne plašče** vseh velikosti, raglane površnice. Hubertus-plašče konkurenčne cene! za turiste. Točna postrežba

Vljudo naznanjam svojim p. n. odjemalcem in cenj. občinstvu, da prodajam razen prvovrstnega prekajenega mesa tudi **vsak dan sveže goveje, telečje in prašičje MESO**, dalje prvovrstno hrbtno **SLANINO**, vsakovrstne rolade, najljepše **KLOBASE**, pastete iz gosjih jeter, šunko od lososa ter klobase za namazanje.

Na novo sem vpeljal

šunko za dijeto

vrsta zase, ki je zelo mila, nemastna in pripravljena na poseben način ter po zdravniških zelo priporočana vsem bolnikom na želodec in rekonvalescentom. — Vse navedene vrste imam v zalogi razen v moji tovarni v Krčevini tudi v moji trgovini v Gosposki ulici št. 23 ter v moji filijalki v Studencih.

Z odličnim spoštovanjem

RUDOLF WELLE, tovar. klobas in mes. izdelkov
V MARIBORU - KRČEVINA.

Dobi se povsod, koder cenijo dobro in zdravo pijačo, kjer ga še ni, naj se ga takoj naroči pri tvrdki

Lovro Sebenik
zganjarna in resilaška destilacija
Ljubljana 7

Znižane cene in največje skladišče dvokoles motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih domačinskih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroš. vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

Premiul nam je 9. t. m. ob pol 4 zjutraj po mukopolni boleznini naš preljubi soprog, oče, brat, stric, gospod

Jožef Lojk

oficial v tobačni tovarni.

Pogreb nepozabnega bo danes 10 t. m. ob pol 6 zvečer iz hiše žalosti, Tržaška cesta št. 15, na tukajšnje pokopališče.

Vič — Glince, 10. aprila 1924.

FRANČISKA, soproga. JOŽE, MIMI, LEON, SILVA, VIDA, otroci. LUCIJA, MARIJA, sestr.

Pri vsakem obedu naj bodo na mizi testenine:

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL SIN

priporoča svoje prvovrstne izdelke po znatno znižanih cenah.

Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje.

Hočete poceni zidati?

Potem si izdelajte opeko sami s strojem »KAPAX«, Cena Din 6500.—. Stroj neuničljiv, vsaka zemlja porabna. Zidate lahko brez apna in cementa. Prospekt Vam pošlje brezplačno IVAN RIHTER, Ljubljana, Lattermanov drevored, Velesej.

DOL

obvezo in glejte nove cene čevljev:

Naročite takoj čevlje! Pišite takoj po cenik z več 1000 slikami. Industrija čevljev in veletrgovina R. STERMECKI, Celje št. 18. Harot. čez Din 500 pošt. prosto. Kar ne upoje se zamenja ali vrne.

BOKS moški amr.	Din 159
BOKS „pol šimi“	159
BOKS „nizki“	149
BOKS moški ženski	149
SANDALI 26—29	48
SANDALI 30—35	62
SANDALI 35—41	81
SANDALI 42—45	96

Velikonočna ugodnost!

Našim domačim odjemalcem v čast izdelali smo 1000 parov visokih čevljev iz dobrega črnega boksa, novega tipa z zaokroženo špico in močnimi podplati od št. 39—46 za cene od **Din 168**—

v namenu, da razširimo to vrsto čevljev, ki so za vsak sloj, med občinstvom. — Garantiramo, da so čevlji izdelani iz najboljšega usnja, izdelek dobro poznanega, solidnega podjetja. — Ta ugodnost velja

samo do Velike noči.

DETAJLNA PRODAJA
CARL POLLAK d. d., LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA šte. 23

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzov. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menje, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. Direktno zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.